

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSEI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A korszakos röpirat.

Budapest, augusztus 12.

(K.) Az *Alkotmány* vasárnapi száma föl-hija figyelmünket egy röpiratra, melynek korszakos irodalmi jelentőségéről egy pillan-tig sem hágy kétségben. Mert szó szerint eze-ket mondja a röpiratról:

— Tanulhat tőle törülmetszett magyar-ságot az Akadémia, a Petőfi- és Kisfaludy-társaság és minden kazár újságíró-egyesület. És magyar gondolkodást, becsületet, őszinte-séget, igazságszeretetet is ettől a röpirattól tanulhat minden „sovén magyar”.

A sovén magyar macskakörmök közé van ágyazva; a kazár újságíró-egyesület macska-körmök nélkül is elárulja a gunyt. De ez nem baj. S ha az *Alkotmány* csak ezeknek aján-laná, hogy tanuljanak magyarságot és becsü-letet a nevezetes röpiratból, ezen meg sem ütöknénk. Mert tanulni mindenkinek jó s az a körülmény, hogy valamiből tanulni lehet, még nem bizonyítja annak a valaminek jósa-gát. A jóból is lehet tanulni, a rosszból is. De ez a nekiszilajodott ajánlás nem áll meg a kazároknál, hanem ráút büntető léniájával az Akadémia, a Petőfi- és Kisfaludy-Társaság öt ujjára is. Ti is tudatlanok vagytok! Ti is tanuljatok a korszakos röpiratból törülmetszett magyarságot és becsületet! Ez tehát nem közönséges röpirat, hanem örök időkre szóló biblia. Ha szerénységéből röpiratnak nevezetik, azért mégis csak áhitattal kell forgatni.

Tehát forgassuk, természetesen áhitattal. Első pillantásra szinte kiábrándít, hogy a kor-szakos mű csak alkalmi munka és mindössze arra akarja kioktatni a magyar népet, hogy a választások alkalmával kire szavazzon. Szent-séges ég, micsoda kincsekkel rendelkezhetik, aki még az ilyen kicsi alkalomra is az iro-dalom drága gyöngyeit pazarolhatja! Valami-kor, nem is olyan régen, egy közönséges

programbeszéd s egy nem is mindig józan kortes szavai is megtették. A választókat ennyi is tájékoztatta, hogy kire kell szavaz-niok. Akkor még a pénz is helyettesítette olykor az ékesszólást. Most pedig egy röpi-rat váltja fel a programbeszédet, a kortes-beszédet s a pénzt. S micsoda röpirat? Amelyből még a Kisfaludy-társaság, de sőt még az Akadémia is tanulhat törülmetszett magyarságot. Hátha a néppárt — mert meg-illetődéssel mondjuk meg: a néppárt iro-dalmi kincsházából ajándékozták meg a népet a röpirat gyöngyeivel — még a választá-si mozgalmakhoz is ilyen pazarul szórja a kincseket, akkor micsoda örületes fényűzés te-lik majd tőle, ha az országot adatik kormá-nyoznia? Átkozott, aki kételkedni mer, hogy az szegényes irodalmunk renaissance-át fogja meghozni. Az Akadémia, a Petőfi- és Kis-faludy-társaság egyszerűen kigolyozza mai szürke tagjait s az Akadémia elnöki székébe beülteti Molnár apátot, Gyulai Pál helyébe pedig Zmeskál Zoltánt. Hogy a Petőfi elárult örö-kébe Kubina József lép, az több, mint bi-zonyos.

De talán az *Alkotmány* elvetette a suly-kot. Ne vegyük komolyabban az ajánlást, mint az ajánlót. Azért a röpirat még mindig elég jó lehet. Nézzük tehát a röpiratot ugy, mintha a néppárt hivatalos lapja nem is dis-kreditálta volna a szertelen dicséretével. S mit találunk a röpiratban? Sok ügyes ravaszko-dást, sok ügyes ámitást és sok ügyes izgatást. Reszketve gondolunk ugyan az *Alkotmány* rettenetes anathémájára, hogy aki a néppárt röpiratának hangjában és tartalmában izgatást lát, az maga a legkönyveműbb izgató; de mégis ki kell mondanunk, hogy a röpiratban sok az ügyes izgatás. Vagy nem ravaszko-dás-e, ha a röpirat a közelet purifikációjának ismeretes körülmények közt megindult akció-ját egyes-egyedül a néppárt érdemének tudja

be? Az utolsó gyerek, aki nem analfabéta, tudja, hogy az egész ellenzék s a dissziden-sek, első sorban pedig talán a közvélemény segítettek a régi korszak legyűrésében s az új korszak megszületésében. Vagy nem ámi-tás-e, ha a röpirat azt akarja elhitetni, hogy a szegény ember terheinek könnyítésén egyes-egyedül a néppárt buzgólkodik? Az utolsó kunyhóban, ahová Darányi Ignác népies iratai eljutottak, tudják, hogy a kormány és a sza-badelvűpárt mennyit tett a szegény ember ér-dekében. Tudják ott azt is, hogy a néppárt még többet ígér. De éppen úgy tudják, hogy a függetlenségi párt sem kevesebbet, a röpi-rattal dolgozó szocialista-párt pedig hatá-rozottan sokkal többet ígér. A szegény nép tehát még az ígéretek szempontjából sem ad-hatja a néppártnak az elsőbbséget. S végül nem izgatás-e, ha a röpirat azt mondja a kötelező polgári házasságról, hogy a házasság szentsége semmis az állam előtt s a pap előtt való kötés olyan az állam szemében, mint a kőrösi szentelt víz, mely sem nem használ, sem nem árt, mert ha nincs meg, ugy is jó, ha meg megvan, ugysem ér semmit, már tudniillik az állam előtt? Nem izgatás-e, ha — az *Alkotmány* szerint igazi magyar humo-ral — azt mondja a röpirat, hogy ezelőtt holtomiglan-holtodiglan szólt az eskü, most pedig eskü nincs is és amit egymásnak fo-gadnak, az inkább untomiglan-untodiglan? Bizony izgatás ez, ha ennek konstatalása után ki is mondja ránk az *Alkotmány* az ana-thémát!

Ügyes ravaszkodás, ügyes ámitás és ügyes izgatás van a röpiratban, melyből az Akadé-miától a sovén magyarokig mindenkinek törülmetszett magyarságot, igazságszeretetet és becsületet kell tanulnia. De ügyes minden tekintetben, azt egyes laptársainkkal együtt mi is elismerjük. Amde ha akadnak, akiket ez az ügyeskedés megijeszt s akik azt szeret-

TÁRCA.

Az én anyám.

A hajad már ősz. Ráncos lett az arcod.
Megöregedtél édes, jó anyám.
Az élet téged küzdeni tanított,
Ó mily hős voltál a nehéz csatán!
Magános özvegy. Körülted őt árva,
És minden gazdagságod a remény.
Így indultál el velünk a világba.
Édes anyám, óh mint szeretlek én!

Erős karokkal fogtál minket össze,
Hogy tisztességben nőjjünk nagyra fel.
Amíg dolgoztál tested összetörve,
Ajkad nekünk testeket mondott el.
Az életen gázoltál te keresztül,
Hogy mi járjunk az álmok mezején.
Fölébredtem... Szememben könnyű rezdül.
Édes anyám, óh mint szeretlek én!

Hogy aranyozd meg ifju éveinket,
Te megtagadtad ifjuságodat.
A mi rózsát a sors utunkra hintett,
Te mindeniktől megloptad magad.
Mi nagyra nőttünk. Hir velünk, szerencse,
De te anyám ősz hajjal jössz elém.
Hadd adjak csókot reszkető kezre.
Édes anyám, óh mint szeretlek én!

Igaz hozzám te vagy csak e világon,
Könnyezve fedded olykor meg fiad,

Mert a valónál néki több az álom,
S mert olykor egy hűlen lányt elsirat.
Aggódva nézed a felhőt szemében.
„Fiam!”... Mintha beszéded hallanám...
Óh légy áldott a földön és az égen,
Te őszhaju, te édes, jó anyám!

Vaal, augusztus 11.

Pásztor Árpád.

A biztos számok.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Írta: Almerico Ribera.

Mariuccia és Giovannino szívből szerették egymást, ámbár keserves szegénységben mult az életük. Giovannino ócska cipőket foltozott és naphosszat kalapált kis asztala mellett, Mariuccia pedig egy kis fiúkének az ablakooskáján nézte, hogy kik járnak föl, s le a lépcsőn, s nagyon büszke volt az ő portási méltóságára, amelyet a Via dei Cristallini legszegényesebb házában viselt. Mind a ketten tul voltak már a hatvanadik évükön, s a megszokott bójtölés valósággal ki-szárította őket. De a szívük fiatal és forró ma-radt, nevük kedvességét a gyöngéd kicsinyítés megőrizte, s reménységük, hogy egy napon nyer-hetnek a lutrin, állandóan virágzott. Giovannino nyugodt, meggyőződéssel teli mosolyal szokta mondani élete párjának:

— Meglátod, ezen a szombaton nyerünk!
És Mariuccia rendithetetlen bizalommal mondta rá ilyenkor:

— Egyszer csak beüt!
Így várták a szombatot. Giovannino seré-

nyen dolgozott az árral, s közben valami ódon dalt dudolgatott, Mariuccia pedig bús pillantással méregette a szegényes ágyat és a rozoga sifonért, amelyben csak néhány régi rongy lógott.

Giovannino minden szombaton Santa-Chiara ment, hogy a lutrihúzáson jelen legyen. Mikor elment, mindig jókedvű volt s gyöngéden szorongatta a cédulát, amelyért egész héten át a gomrát gyötörte meg s boldogan biztosította Mariucciát, hogy egy órával később minden más-képpen lesz. De ha aztán egyik szám a másik után került elő az urnából s egyik sem váltotta be reménységét s amikor minden remény nélkül, csalódott szívvel állott a megváltoztathatatlanság-valósággal szemben, akkor lassan és szomoruan kul-logott hazafelé s az a kilátás, hogy újra egy hét van előtte csupa munkával, szükséggel és nélkülözéssel, annyira lenyűgözte, hogy még abban sem talált vigasztalást, ha Mariuccia az ő rendithetetlen hitével erősítette:

— Egyszer csak beüt!

Es így éltek tovább. Giovannino foltozgatott, hogy a legközelebbi húzásra meglegjen a tét, Mariuccia pedig kisebb szolgálatokat végzett a házbelleknek, hogy néhány soldival járuljon hozzá ura szegényes keresetéhez.

Es ha már szegénységben tölt el az életük, abban éppenséggel nem kételkedtek, hogy mint gazdag emberek fognak meghalni. Erre akár meg is esküdtek volna.

Frater Gaudenzio befordult a kapuba és kö-szöntötte Mariucciát egy öreg képmutató meg-szokott mosolyával, aki egy jó falatért akár a lelkiüdvösséget is eladta volna. Mariuccia rögtön behitta szegényes hajlékába. Megkínálták az egyet-len székekkel, amely három lábbal és nagyon gyé-ri szalmával dicsekedhetett csak és panaszkodni

nék, ha a szabadelvűpárt hasonló ügyeskedésekkel próbálná a néppárti röpiratok hatását lerontani: azokkal nem vagyunk egy véleményen. Először is soha sincsen annak igazsága, aki később jön. Ha a szabadelvűpárt belemerne ilyen taktikai fogásokba, amire hitünk szerint nincs annak szüksége, aki a röpiratokat tettekkel előzte meg, utolérné a később érkezőnek tragikuma. A már megdolgozott és preparált nép legalább is tamaskodva fogadná a második röpirat-özönt. Másodszer pedig példák igazolják, hogy a magyar nép mégis csak józanabb, semhogy ügyeskedő röpiratokkal meg lehetne tévesztetni. Akármilyen ügyesen adminisztrálja a néppárt a maga dolgait, a szocialisták ügyesebbek is voltak, korábban is ügyeskedtek. S mégis — némely nagyon is sujtott vidék kivételével — mindenütt hiába. Ha tehát a szocialisták a több és tetszősebb ígérettel nem tudtak boldogulni, a néppárt se lesz szerencsésebb. De a szabadelvűpárt okosabban is tehet, mint hogy a néppárt taktikáját utánozza. Fülelje le minden szabadelvűpárti jelölt a nyilvánosságra hozott néppárti röpiratot, szedje a választók előtt apróra, mutassa ki ravaszkodásait, állításait és igazságait, szenteljen a röpiratnak egy passzust beszámolójában vagy programbeszédében: — az eleven szó hatni fog, jobban, mint az a nyomtatott betű, melyet a nép vagy el sem olvasott, vagy ha elolvasott, meg se értett. Ha a néppárti röpiratban anekdoták támogatják a ravaszsgót, a szabadelvű nyilatkozatban tettek támogatják az igazságot. S hogy az anekdoták erősebbek volnának a faktumoknál; hogy a ravaszságok meggyőzőbbek volnának az igazságnál: azt mi nem hiszszük.

Atolvasván tehát a néppárt legújabb röpiratát: veszedelmesnek mondjuk ugyan, de nem kell tőle megijedni. Ahol magyarok laknak, ott ezt a röpiratot, melyből az Akadémiának tanulnia kellene, a józan nép nem fogja elolvasni. Ahol pedig nem magyarok laknak, ott ugyan el fogják olvasni a tóra, németre, románra és horvatra fordított röpiratot, de hogy vajjon az *Alkotmány* ezeket a dicső fordításokat ajánlja-e az Akadémiának, a Petőfi- és Kisfaludy-társaságoknak, nemkülönben a kazár újságíró-egyesületeknek a törülmetszett magyarság és becsület megtanulása okáért: — ezt magunk is szeretnők tudni...

kezdek a nyomoruságon, végül három jó számot kunyoráltak, amely egyszer s mindenkorra kiragadná őket szorult helyzetükből.

Frater Gaudenzio mosolygott, arca részvételjes kifejezést öltött, amivel az önző csont a bizó házaspár mindig be tudta hálózni. De a sok rimánkodásra sem lágyult el mindjárt, mert jól tudta, épp úgy mint a híres Delphi-jósa, hogy minél későbbre halasztja a közléseit, annál hálásabban fogadják őket.

A fráter a negyed asszonynépsége és lutrizó munkásvilága szemében híres személyiség volt, mert azzal a természetfölötti képességgel rendelkezett, hogy előre meg tudta mondani a szombatokint kihuzott számokat. És mert mindenkinek öt különböző számot adott és mindössze is csak kilencven szám volt, hát megesett, hogy a sok közül valaki nyert néha, ami elég volt arra, hogy a fráter csodálatos jóshíre csak annál inkább megszilárduljon. A szegények nyomoruságára és babonájára spekulálva, a vén ravasz ilyen módon jól élt az ostobák költségére és jó falatokkal tömte mohó bendőjét.

A fráter, miután Mariuccia és Giovannino kifogytak a könnyből és rimánkodásból, amivel engede a nyerszámokat akarták kivenni, végre engedékeny lett és résztvevő arccal hajlandó volt meghallgatni a remegő esdeklést és mintegy isteni sugallat hatása alatt a következő misztikus dolgokat mondotta nekik:

— Nagy, virágzó kertben állék és a virágok ply nagy számban valának, hogy az ezernyi szim között a levelek zöldje egészen elenyészett. Elbűvölten tévelygék ide-oda és magamba szívám a pompás illatot. Akkor hirtelen figyelmes levék egy virágra, amely szebb volt a többinél. Heves vágyat érzék e virág után és letörém. De akkor a seb azon az ágacsán, amelyről letörém, vérezní kezdett, s annyira vérezní, hogy az egész kertet elönté. Es nekem hirtelen olyan fájdalom tola-

BELFÖLD.

A miniszterelnök és az agrárprogramm. A *Politische Correspondenz* budapesti levele gróf Károlyi gőnczi levelével foglalkozik és az ennek kaposán Széll miniszterelnök ellen intézett hírlapi támadásokkal szemben a következőket jegyzi meg:

Az a szemrehányás, hogy Széll miniszterelnökben nincs meg a kellő energia a szabadelvűség védelmére és hogy az agrár manifesztációval szemben a saját gazdasági politikai nézetével bujlik, véleményünk szerint csak a miniszterelnök programjának teljes térféltetéséből eredhet. A valóság az, hogy a miniszterelnök nem a doktrinerizmus, hanem a juste milieu politikáját követi. Mint sokszor hangsúlyozta, az ország általános gazdasági érdekei képviselőjének érzi magát, mely érdekek tiltják a mezőgazdasági érdekcsoport rideg visszautasítását, épp úgy, amint tiltják azt is, hogy az agrár programmal azonosítsa magát és ezt elfogadja. Még a legelkeseredettebb ellensége sem fogja tagadhatni, hogy a miniszterelnöknek ezzel a magatartásával már sok esetben sikerült túlzó elveket mérsékelnie binni. De senki sem fogja rábizonyíthatni, hogy e mellett a gazdasági liberalizmus egyetlen sarkalatos követelménye is áldozatul esett volna. Talán csábító dolog volna a liberalizmus hajthatatlan doktrinerjének mezében ékeskedni, de kérdés vajjon az ilyen rideg elzárkózás a liberalizmus ügyét előmozdítaná-e és vajjon megfelel-e az ország szükségleteinek és jelenlegi hangulatának. Mindezeket a kérdéseket meg kell fontolni mielőtt a miniszterelnök ellen megmondatlanul a megalkuvás és a tévovázó bujkálás vádját emelik. Bizonyos az is, hogy az olyan politika, amilyent a kormányunk tévesen imputálnak, soha sem nyújthatott volna oly szilárd alapot, amilyenem ma áll, mert nyilvánvaló, hogy a miniszterelnök ez idő szerint az ország és a közvélemény előtt oly domináló pozícióit foglal el, amilyennel az alkotmányos érában elődei közül egyik sem dicsekedhetett. Es ez éppen az ő politikájának sikere, amely soha sem zárkózott el rideg exkluzivitással, úgy, hogy még divergáló elemek is bizalmat éreznek iránta és megkísérik a közlekedést, ami végső eredményében mindig az országnak válik előnyére, amennyiben sok szenvedélyes és elkeseredett harc elesik, amely a szabadelvűpárra kétes hasznot, az országra azonban biztos kárt hozna.

Agriárius szervezkedés. A barsmegyei gazdasági egyesület is sorompóba szólítja a gazdákat, hogy az általános választások idején csak olyan jelöltet adják szavazataikat, akik a mezőgazdasági érdekek védelmét ígértek programjukban s ez ígértük beváltására kellő garanciát nyújtanak. A főhívást az összes gazdasági egyesületeknek megküldötték.

A választások előtt.

Budapest, augusztus 12.

Lapunk mai számában röviden már közöltük, hogy *Hercegy* Ferenc tegnap tartotta meg beszámolóját. Mint egy mai távirat jelenti, *Hercegy* Ferenc tegnap nagy hatású, érdekes beszámolójában többek között a következőket mondotta:

dék szivembe, hogy zokogás fojtá torkomat és keserves sírásra fakadék.

Mariuccia és Giovannino mély áhitattal hallgatták. Amikor aztán a fráter felkelt, hogy elmenjen, a szegény asszony kezébe nyomta utolsó megtakarított filléréit s a vén ámitó alázatos arccal mondotta:

— Olajra költöm majd a szent Madonna számára.

Es ment a többi hívéhez, miután a küszöbről még egyszer így szólt:

— Nyugodtak lehettek, a számok egészen biztosak.

A boldogságtól eltelve borult Giovannino Mariuccia nyakába, az pedig gyöngyöden simogatta az urát s aztán titokzatos arccal kezdtek magyarul az álmot.

— A kert, az 51.
— És a virágok?
— Sok virág, az 81. Azután a vér, az 28. Tehát: 51, 81 és 28. Pompás ternó!
— És a sírás? Elfelejtetted, hogy sírt.
— Igaz, kedves Mariucciam! Még 65-öt is hozzá kell vennünk.

Es amikor a négy számmal tisztában voltak, Giovannino elment, hogy megtegye őket. A két három lira volt. Ennyit még sohasem kockáztattak, s hogy meg ne érezzék annyira, akkor este nem égették a lámpát és éhesen feküdtek le.

A szombatra virradó éjszakát és az egész szombati napot az agg házaspár a legnagyobb izgatottságban töltötte. Alvásról szó sem volt, a nyersre és megzavargodásra való kilátás lázas állapotba döntötte őket.

— Először is felégetem majd ezt a piszkos lomot itt — mondotta Mariuccia.
— Én pedig új selyemruhát veszek neked.
— Te pedig majd portás leszel egy szép uri

Önök tudják, ugymond, hogy utolsó pillanatig kitartottam báró Bánffy mellett, még akkor is, mikor politikájának sorsa már meg volt pecsételve. Az u. n. lex Tiszai az aliram. Ha e miatt felélnem kell, ez nem lesz nehéz feladat: emlékeztetem önöket arra, hogy nevetem oly fényes nevű hazafiak alá irtam, akiket országoszerző ünnepelnek ma. Akkor arról volt szó, hogy a szabadelvűpárt megmentessék a megsemmisüléstől. Tudom, hogy sokan akkor szükségesnek mondták, hogy ez a párt megsemmisüljön; mások azonban — közöttük fényesnevű hazafiak — úgy vélekedtek, hogy erre a partra az ország-nak még szüksége van. Amit pedig nekik érdemlő tudnak be, az nálam nem lehet bűn. Szívesen bevalom azonban, hogy a politikai természetű okok mellett engem személyes természetű okok is készítettek, hogy mint személyes közoktatóa kitartsak báró Bánffy mellett. A volt miniszterelnök, mikor még hatalmának tejbében volt, az én igénytelen személyemet jóindulatának és barátságának számos jelével üntette ki, már pedig nem könnyű dolog valakit elhagyni akkor, mikor a csillagzata lehunytóléban van és a hatalom kisiklik a kezéből.

Széll Kálmán kormányralépésével tagadhatlanul az erkölcsi megítélés egy korszaka kezdődik Magyarországon. Még azok is, akik eleintén kedvetlenül és bizalmatlanul szemlélték az új kormányt, meghódoltak már a miniszterelnök politikájának óriási erkölcsi sikerei előtt. Azt hiszem, éppen ez a szükség-szerű meghódolás a miniszterelnök legszebb sikerei közé tartozik. Széll nagy érdeme, hogy a volt nemzeti párt kitűnőségeinek nagy szellemi és erkölcsi erejükhöz mért helyet tudott biztosítani a produktív munka műhelyében. Hogy ez a kijelentés — folytatja a szónok — nálam nem afféle utólagos bölcsesség. azt be tudom igazolni öt esztendővel ezelőtt elmondott programbeszédemmel, amelyben mint Bánffy miniszterelnök jelöltje kifejeztem csodálatomat és nagyrabecsülésemet gróf Apponyi Albert és Horánszky Nándor politikai egyénisége iránt és kifejeztem adataim a fuzió után való vágyakozásomnak. A tényleg bekövetkezett fuzió, mint minden nagyszabású atalakulás, bizonyos kellemetlen mellékhatásokkal járt. Széll Kálmán, aki dicszemű emberismerő is, találon jellemezte ezt a folyamatot a gazdasági életből vett ismert képével, amely szerint a szántóföld barázdái eltűnnek, mielőtt érni kezd a munka gyümölcése és zöld termés borítja a földet. A szabadelvűpárt is egységes párttá lett, amióta érni kezdenek munkájának gyümölcsei.

Hercegy ezután ismerteti a Széll kormánya alatt hozott új törvényeket. Az összeférhetetlenségi törvényről úgy vélekedik, hogy annak sok rendelkezése tényleg radikális, sőt kegyetlen, amennyiben ártatlanokat is sűt és fájdalom vesztéseket okoz magának a képviselőháznak. Sajnos, hogy erre a kegyetlenségre szükség volt, de valóban szükség volt rá. Emlékezteti a jelenlévő szőlősgazdákat arra az eljárásra, amelyet a filoxerától beteg szőlőleibben követek, sok egészséges és termőképes tőke vándorolt a tűzbe, de ezt az áldozatot meg kellett hozniok a jövő érdekében.

Rátér ezután a kvótakérdés fölvetése alkalmával követelt magatartására. Ó akkor kénytelen volt kilépni a szabadelvűpártból, mivel nem akarta megszavazni a párt részéről elhatározott emelést. Akkoriban sokfelől azzal a szemrehánnyal illették, hogy a kvótaemelést, amelyet nála bölcsőbb és tekintélyesebb hazafiak megszavaztak, ő is megszavazhatta volna. Ezzel szemben arra kell hivatkozni, hogy a kvóta-kérdés — ama világos, félre nem érthető és köztelenül nyilatkozatnál fogva, melyet erre vonatkozólag választói előtt tett — nála már nem is volt politikai

házbán, ahol fnom libériát és ezüstgombos vas-tag botot kapsz.

— Es akkor te nem leszel csak egy mint most: Mariuccia, hanem Signorina Maria Fermariello.

— Igen, igen, szivecském! Ezt a lim-lomot itt elégetjük és egészen újra berendezkedünk.

— Es fráter Gaudenzionak is adunk valami ajándékot, ugy-e?

— Persze.

Ilyen beszélgetés közben az órák lassanlassan elmúltak, s lehetett már menni Santa-Chiarara a huzáshoz.

— Ó, ha mégis elmehetnék veled? — mondotta Mariuccia zokogva.

— De sajnos, ez lehetetlen, kivesem! De csak légy egészen nyugodt! Kocsiban jövök majd vissza és ez egyszorsmind győzelmünknek lesz a jele.

— Igen, igen, mindjárt ki is tesszem az udvarra az ágyat és az ócska sifonért és mielőtt meglátalak, akkor nyomoruságunknak ezeket a siralmas tanuit rögtön felgyujtom.

— Jól van, kivesem. Mielőtt a kocsit meglátod, felgyujtod őket.

— Juj de vigan lobog majd! ... Isten veled, szivecském.

Órómtól repeső szívvel ment Giovannino az uton. Sietett persze úgy, hogy félórával korábban érkezett Santa-Chiarara. Nyitott szemmel álmódzva, mégis türelmesen várta, hogy a szorencse istenasszonya őt, régi hű barátját is meglátogassa végre.

Óriási embertömeg sereglett egybe ezenközben. A bizottság fölment a tribünre. A kilencven számot az urnába tették. Giovannino mint valami drága kincset szorongatta a cédluját s a nagy

merlegelés, hanem tisztára csak politikai tisztesség kérdése.

A jövőnd politikai feladatok, szerinte, két csoportba oszthatók: morális és gazdasági természetű kérdésekre. A politikai közérkölcsek és a nemzet jogérzetének emelése és szilárdítása, amely körül máig is nagy sikereket ért el a kormány, a jövő egyik legfontosabb feladata. Ha megközelítjük az e téren kiüztöt ideált, sok oly kérdés, mely ma közéletünk nyugtalanítja, el fogja vesztetni mérges természetét. A nemzetiségi kérdést is bizonyos jogig a politikai morál kérdésének tartja a szónok. Szűkebb hazájában ezt a kérdést gyakran mesterségesen élesztették, s éppen olyan emberek, akik hazafiságukkal kérkedtek. Hogy elérjék a kormányhatalom figyelmét a maguk viselt dolgaikról, gyakran ok nélkül kongatták a nemzetiségi lármaharangot. A szónok kijelenti, hogy ő nem ismer szülővárosában egyetlen olyan embert sem, akiről föl nem tétélezn, hogy szükség esetén vért nem ontaná a hazáért. Ez pedig olyan bázis, amelyen könnyen megegyezésre juthatnak egymással.

A gazdasági kérdésekre áttérve, szónok figyelemzetit halgatóit a nagy veszedelmre, amely gazdaságunkat éppen a két szövetségünk, Németország és Oroszország részéről fenyegeti. A jövő fontos feladatai közé tartoznak, hogy új piacot találjunk napról-napra fokozódó börtelmelésünk számára. E részben sokat vár a gazdasági attasék intézményétől.

Az adótvörvény radikális reformja szükséges voltának fejtegetése után Herceg Ferenc a következő szavakkal fejezte be beszédét:

Amit önökkel már taviratilag közöltem, azt most élőszóval ismételtem a képviselőelöltséget elfogadom. Azért fogadom el, mivel mint képviselő jobban szolgálhatom a célt, melyet magam elé tűztem. E cél pedig az, amit jelszökeként zászlónkra írtunk: Mindent hazánk és szülővárosunk jövőjéért.

Kis-Czellől írják, hogy dr. Maróthy László, a kis-czelli kerület szabadalvú képviselőjelöltje, a kerület összes közsegeiből való, mintegy 1000 választó előtt vasárnap tartotta meg programbeszédét, amelyet a választóknak lenő zászlók alatt bevonult nagy tömrege rendkívüli lelkesedéssel fogadott. A beszéd után dr. Porkoláb Mihály ügyvéd, a párt elnöke intézett buzdító beszédet a választókhöz.

A báni kerületben mozgalmasnak ígérkezik a választás. A szabadalvú párt itt Baross Jusztin alispán körüli csoportosul, aki már kijelentette, hogy a jelölést elfogadja. Ellentete a néppárti Mihály József báni apátplébános lesz.

A puchó-illvai választókerületben Kubinyi György a szabadalvú párt jelöltje. A néppárt Chochoius Bálint pruzsaki esperst lépteti fel ellene.

A vágheszercei kerületben Zsámbokréthy Emil szabadalvú párti képviselőnek eddig nincs ellenjelöltje és valószínűleg nem is lesz.

A szolna-rajeci kerület szabadalvú választói ismét dr. Smialowsky Valért, a kerület eddigi képviselőjét jelölték. A néppárt dr. Széll Géza budapesti ügyvédet akarja felléptetni.

A kiszuca-ujhely-várnai kerületben a szabadalvú párt Haydn Imre főszolgabíró fogja felléptetni.

Temesvárról jelentik: Steiner Ferenc, a kisbeeskeréki választókerület képviselőjelöltje, a legutóbbi

felindulástól még azt sem érezte, hogy huszonnyolc óra óta semmi sem evett. A szerenese itt volt... egészen közel...

A talált gyermekek közül kiválasztott fueska belenyúlt az urnába, kihuzta az egyik számot és oda adta a bizottság egy tagjának. A bizottsági tag megmutatta a számot a tömegnek és kiáltotta: — 81!

Giovannino úgy érezte, hogy az öröm megöli. Szive elhalt. A fueska ezenközben kihuzta a másik számot és a kellő formasságok után felhangzott:

— 90!

— A három utolsó, — gondolta Giovannino — az lesz mind az én számom.

De a harmadik szám 36 volt s ezzel a kvaternó reménye elenyészett. Giovanninonak ennek következtében most már ternóval kellett beérnie, s ezt már a legnagyobb határozottsággal várta. De a legközelebbi szám 48 volt.

— Istenem, istenem — nyögte a szegény ember — mért akarod, hogy csak ambóm legyek? Alig öt lira?

A kikiáltó hivatalnok most még emelkedettebb hangon kihirdette az utolsó számot:

— 30!

Fütyök, tapsok, ujjongások, átkozódások... vadul keveredtek össze az udvarban és fecsegve, hadonászva szédelt el lassankint a tömeg... esalódtan, vagy vidáman, diadalmasan, vagy még nyomorúságosabban, mint azelőtt.

Giovannino mint ha villám sújtotta volna. Egy egészen új világot érzett maga körül. Minden keringett körülötte. Es az eszmélete elhagyta. Azt hitte, meghal. És mivel nem tudott tovább megállani a lábán, hangtalanul elvágódott a földön.

vasárnapon Szakálháza, Mehala és Vadászrdő közsegeket látogatta meg. Kisérteben voltak Blaskovics Ferenc és dr. Fülöpp Béla országgyűlési képviselők. Valamennyi közsegeben bandériummal fogadták a jelöltet, akinek programbeszédé óriási lelkesedést keltett. Szűll Ernő, a temesvári ügyvédi kamara volt elnöke, aki a minap szintén fellépett, ugyancsak felkereste az említett közsegeket, hogy programját kifejtsse. Steiner Ferenc győzelme biztos. A választás, mint már jeleztük, 19-én lesz.

A szeki választókerület szabadalvú polgárainak egy része 7-ikén Révai Mór képviselőnek jelölte, miről Széll Kálmán miniszterelnököt üdvözlő táviratban, báró Podmaniczky Frigyes az országos szabadalvú párt elnökét pedig küldöttségileg értesítették.

Trencsénből telegrafálják: Trencsén város és kerületének szabadalvú választói Ucsnay Ernő polgármester, a kerület képviselőjelöltjének tiszteletére tegnap imponás tüntetést rendeztek. Este nyolc óra körül Trencsén város és kerületének mintegy ezer főnyi polgársága, köztük a város legelőkelőbb vezérérifiai, végtelen hosszú menetben fátylaszénével Ucsnay Ernő lakása elé vonult, ahol dr. Fried Zsigmond trencsényi ügyvéd tolmácsolta a polgárság tántoríthatatlan bizalmát a jelölt iránt, aki már huszonegy esztendeje áll a város szolgálatában. Ucsnay iránt a lelkesedés általános.

A szakosi kerület szabadalvú pártja ma Dombóváron Döry József földbírtokos elnöke alatt értekezletet tartott, melyen mintegy ötszáz választó vett részt. Az értekezleten egyhangulag újból a kerület eddigi képviselőjét, dr. Kammerer Ernőt jelölték. A gyűlésről a következő üdvözlő táviratot küldték Széll Kálmán miniszterelnöknek:

A szabadalvú párt a szakosi kerületben ma napon megalakulván, ez alkalomból kifolyólag nagyméltóságodat, mint a szabadalvú párt vezérét üdvözlölvén, azon biztos reményünknek adunk kifejezést, hogy a szabadalvú párt szennytelen zászlóját ismét diadalra juttatjuk.

Délben 300 teritékű banquet volt.

KÜLFÖLD.

A cár és a német császár. Diplomáciai körökben azt hiszik, hogy Frigyes császárné halála következtében a Vilmos császár és a cár között való találkozás elmarad.

Az utolsó tribútum. A Berliner Tageblatt konstantinápolyi levelezője azt jelenti lapjának, hogy Bulgária minap megfizette adóját, 200.000 török fontot Törökországnak, de egyuttal kijelentette, hogy ez volt az utolsó összeg, amit fizetett. Megjegyzi még a tudósít, hogy Bulgáriát Oroszország bátorította föl erre a lépésre. A hír a legnagyobb mértékben valószínűtlen és ugyancsak rászorol a megerősítésre.

Salisbury angol miniszterelnök visszavonulását prólejtálja néhány angol lap. Eszerint Salisbury miniszterelnök a parlament üléseinek bezárása után

Mariuccia egy halomba hordta a kis udvar közepére a szalmazsákokat, az ágyat, a rozoga sifonért ócska rongyaival és mind a többi csmököket. Azután leöntötte a máglyát egy liter petróleummal, amelyet a szomszédságban kért kölcsön és türelmesen várta, hogy Giovannino visszatérjen. Négy óráig kellő nyugalommal nézett a bekövetkezendő események elébe, de amikor a toronyóra ötödfelet, ötöt és végül hatodfelet ütött, akkor az igazalma nyugtalankodásba, nyugtalansága aggodalomba esapott át. Gyakran nézegetett ki gondteljesen az utra és nagyon, nagyon kényelmetlenül érezte magát.

Végre egy negyedórával hat óra előtt egy kocsi látott bekanyarodni az uton. Giovannino ült benne csakugyan s különös, érthetetlen mozdulatokat csinált feléje a kezével. A szegény nember örömsikoltást hallatott, megdörzsölt egy gyujtót és villogó szemmel lángra lobbantotta holmiját. És amikor a tűz vigan kezdett pattogni, akkor úgy érezte, mintha minden szegénység és gond beletemetkeznék a lángokba.

Amikor azonban a koci megállt a kapualj előtt s abból Giovanninót látta kiszállni, fehérén, mint a halál s egy betegápoló támogatásával s hallotta, hogy ura hangtalanul suttozja: „Nem égetni... el... semmit!... Nem égetni... el... semmit!... Akkor kétségbeesetten a hajába kapott és mint valami eszelős, úgy ugrált égő holmija körül... De Giovannino le tudta csillapítani. És noha egész berendezésük, még egyetlen ágyuk is oda volt, mégis meg tudták egymást vigasztalni. És szereliettel mondogatták egymásnak:

— Sebaj, hát majd egy másik szombaton nyerünk, Egyszer csak beüt!...

korára és megrongált egészségére való tekintettel, lemond állásáról s végleg nyugalomba vonul. Salisbury ezt a szándékát állítólag messziből audiencián bejelentette Edvár királynak, még mielőtt Németországba utazott. A politikai körök már erősen foglalkoztatja a kérdés, hogy ki lesz Salisbury utódja, annál is inkább, mert lemondása esetén állását még az Őszi ülészak megnyitása előtt kell betölteni. Ha Salisbury csakugyan lemond, utódja valószínűleg a devonshirei herceg lesz.

A német vámtarifa. A Frankfurter Zeitung egy munkatársa Homburgban beszélgetést folytatott egy irányadó angol diplomatával, aki a német vámtarifa-tervezetről így nyilatkozott: A vámtarifa-tervezet tétellel kereskedelmi szerződéseket nem is lehet kötni. A sokat vitatott agrárvámok hidegen hagyják Angliát, bár tulságos nagyságukat Németországnak Oroszországhoz és Ausztria-Magyarországhoz való viszonyánál fogva nem vagyunk képesek megérteni. Egyes ipari vámok azonban, mint például a szövőrakura, vászonra, vasra kivetett vámok oly súlyosan érik az angol ipart, hogy elölgadásuk, vagy akár csak tetemes nagyságban maradásuk esetében Angliának kereskedelme és ipara megvédésére föltétlenül represszáliákhoz kell nyulnia. Nagy szerencsétlenség volna ez mindkét államra s Angliának nehezebb is esnék, hogy elterjén a mostani rendszertől. Szükség esetén azonban neki is védvámokat kellene alkalmaznia. Könnyen lehetséges, hogy első sorban védvámotékkal fogja a prémios cukrot sujtani, de azonkívül még más német iparágaknak is megfelelő vámkorlátozással meg fogja nehezíteni az angol piac elárását.

A francia egyesületi törvény. Párisból jelentik, hogy a kongregációkról szóló törvény közzétételével egyidejűleg megjelenik majd az állami tanács rendelete, hogy milyen elvek alapján kell a törvényt a szerzetesi kongregációkra alkalmazni. A rendelet szigorúan alkalmazkodik fog a törvényhez, amely kiemondja, hogy a kongregációk föltétlenül alá vannak vetve az állami hatalomnak. Ujabbban hat női szerzetes-rend folyamodott állami jóváhagyásért. A Memorial Diplomatique jelentése szerint Martin, a jezsuiták főnöke Berlinbe utazott, hogy a német kormánytól engedelmet kérjen a jezsuiták visszatérésére.

A francia-török konfliktus. A francia kormány erőlyes fellépése megpuhitotta a fényes portát: minden jel szerint békésen elintézi a differenciákat, amelyek már-már fenyegetökké kezdtek alakulni. Már jelentették, hogy a francia kormány Villafranca előtt összpontosított egy kisebb hajórajt, amelynek feladata lett volna a Dardanellák előtt demonstrálni, ha a porta nem enged. De ma hire jött, hogy ez a flotta egyesült a Juan-öbölben veszteglő hajókkal, ami azt jelenti, hogy nem veszi utját Konstantinápoly felé.

Tegnap Constans francia nagykövet vagy három óra hosszat volt kihallgatáson a szultánnal; a kihallgatás tárgya a rakodópart kérdése és két francia alattvalónak 800.000 török font összegű követelése volt. A rakodópart kérdése nyugodtabb stádiumba kezd lépni. A társaság és a porta között újabb tárgyalások lesznek a rakodópart építkezése és visszavásárlása dolgában. A követelések ügyében barátságos megoldást várnak.

Páris, augusztus 12.

A Temps-nek jelentik Konstantinápolyból: A szultán biztosította Constans francia nagykövetet, hogy a francia kormány a rakpart-társaság jogait illetőleg teljes elégtételt fog kapni. A koncesszió visszavásárlását és a francia bankárok követeléseit illetőleg a szultán fenntartja a döntést. A szultán ellenállása ebben az ügyben azon alapul, hogy nem hajlandó a Murad szultán idejében létrejött adósságokat megfizetni.

A délafrikai szabadságharó. Az angol unionista-párt tegnapi gyűlésén, amely az unionistáknak a választásokon aratot győzelmet ünnepelte, 100 képviselő, három ezer unionista egyesület elnökei, valamint Balfour és Chamberlain is részt vettek. Az első szónok Balfour volt, aki rámutatott a pártnak 1900-ban aratot nagy győzeleire és ama reménységét fejezte ki, hogy a párt erején ellenségeinek fondorlatai meg fognak törni. Chamberlain szintén hosszabb beszédet mondott. Kigumolyta a liberális pártot, mely Campbell-Bannerman vezetése alatt esonka párttá vált. Azzal a váddal illette az irországi képviselőket, hogy lealacsonyítják a parlamentet. A délafrikai háborúval különben kijelentette, hogy egész Európa nem valami barátságosan néz Angliára, de az a remény, hogy Anglia meg fog inogni, nem teljesedett. A világszínpadnak azonban, melyen ez a drama lejátszódik, nemesak az európai nemzetek a nézői, hanem mások is: a brit faj és az egész világ. Ezeknek tapsa

pedig Angliát kárpótolni fogja mindazon áldozatokért, melyeket a háborúval kapcsolatosan meg kellett hozni. Végül a gyűlés elfogadott egy határozati javaslatot, mely bizalmat szavaz a kormányra.

Magáról a háború színhelyéről a következőket jelentik a *Standard*nak Pretóriából: Tizenkét boer farmer, akik megadták magukat, az angoloktól fegyvert kaptak, hogy „nyájukat a boerok ellen megvédelmezhessék.” A boerok azonban megtámadták a farmereket. A harcban az egyik meghalt, a többieket pedig elfogták. Ötöt közülük a katonai bíróság elé állították, amely négyet halálra ítélte. Az elítélteket agyonlőtték.

Middelburg, augusztus 12.

Kruizingert észak-nyugot felé szorították, miközben száz lovat hagyott hátra. *Crabbe* ezredes két órán át harcolt vele és azután a határig üldözte.

A kínai békekötés. Még mindig aláíratlan az a jegyzőkönyv, amelyet a hatalmak pekingsi követei a Kínától követelendő kártérítésre vonatkozólag összeállítottak. Tudjuk, hogy az angol követ az utolsó percben akasztotta meg a tárgyalások ily befejezését azzal, hogy vonakodott a jegyzőkönyvet aláírni. A *Times* most okát is adja ennek az eljárásnak. Szerinte ugyanis Anglia felszólalt az ellen, hogy oly hatalmaknak, amelyeknek csak egészen csekély kereskedelmi érdekei vannak Kínában, a vámtársai revíziójára javasolt nemzetközi bizottságban ugyanoly szavazatuk legyen, mint Angliának.

Peking, augusztus 12.

A nyugoti Mongolországban levő belga missziót rendes kínai csapatok felszabadították.

Száráfov bűnpöre.

Budapest, augusztus 12.

A macedon-liga feje, Száráfov, pörének tárgyalását ma kezdte meg a szófiai esküdtészek. A per egész Európa figyelmét magára vonja, mert alkalmas arra, hogy Bulgária politikai machinációjáról leránta a leplet. Ha ugyan alkalmas médium lesz erre az a négy esküdt, akik e nagyon komplikált ügyben igazmondást fognak gyakorolni.

A tárgyalás elnöke *Sereskov* törvényszéki alelnök, a vádat *Verbanov* államügyész-helyettes képviseli. Vád alatt áll Száráfov Boris és *Sztojanov* Szofron *Fitoszki* megyikolásában való bűnrészség miatt, továbbá *Kovacev* László és *Trolev* Dimitri *Mihailanu* tanár megyikolásában való bűnrészség miatt.

A terjedelmes vádirat azt állítja, hogy Száráfov *Fitoszki* gyilkosát két héttel a gyilkosság elkövetése előtt Szófiába hívta, öt utasításokkal látta el és *Sztojanov* által utlevelet szerzett neki Bukarestbe.

A vádirat felolvasása után kihallgatták Száráfov vádlottát, aki azt mondja, hogy csak az újságokból értesült a gyilkosságról. A macedon-bizottság a külföldön ügyének anyagi támogatása végett fiókbizottságokat alapított. Ebben az ügyben utazott ő több napi tartózkodásra Bukarestbe. *Fitoszki* nem ismerte és csak megyikolása után tudta meg, hogy kém volt. Tagadja, hogy a bizottságnak titkos határozata áll fenn arra nézve, hogy minden török kémet megyikoljanak. Egyáltalában nem adott ki gyilkossági parancsokat. A többi vádlottak hasonló módon védekeznek.

A vád 26 tanura hivatkozik. Tizenhét védő van jelen. Az esküdték kisorsolásánál az államügyész órást emel *Orosikov*, volt igazságügyminiszter ellen, aki egy népgyűlésen a vádlottak mellett beszélt. Az esküdtészek két polgárból és két parasztból állt. A vádlottak, különösen Száráfov, nagy bizalmot és bizalmat mutatnak. A törvényszéki épület előtt az utcák üresek. A tárgyalóterem csak félig telt meg.

Eppen most a macedon-liga volt feje, Száráfovnak a pöre napján levelet intézett az új elnök, *Mihajlovski* *Sztojan* *Tolsztoj* Leóhoz a macedon-kérdés ügyében. A levél, amely a szófiai *Riformában* jelent meg, így szól:

Uram!
Őn többször tannielét adta a dél-szlávok iránti őszinte szimpátiájának. amiért is tiszteltelenen fölkerem, sziveskednék tudunkra adni, mi a véleménye a macedon-kérdés felől?

Az ön felbátorítása csak hasznos lehet reánk nézve. Az ön tanácsa — a mai korszak legnagyobb lángelméjének becses tanácsa — bizonyára egészen új látókört tár majd eléünk.

Mellékelve két nyomtatványt vagyok bátor önnek küldeni, amelyek azokat a problémákat tartalmaznak, amelyeknek megvalósításán barátaim és nívem rendületlenül fáradoznak.

Ma a méltányosságunk és az igazságnak szent és nemes eszméért küzdünk.
Mi a Balkán-félsziget összes szlávjaiért, azoknak függetlenségéért harcolunk, mert azt tartjuk, hogy semmiféle anyagi érdek nem pótolhatja a szabadságnak hiányát.

A szabadság: a hatalom, az erős kenyere.

S mi ebből a kenyérből megköveteljük a magunk részét, mert az örökös gyámság immár nem telet meg nemzeti szervezeteinknek. Más célért küzdünk, más valamiért fejtjük ki erőnket és nem riadunk vissza semminemű áldozattól. Önkormányzatot kívánunk — népkormányzat uralkodjék a nép fölött.

Gladstone híres mondása: *Macedoniát a macedonoknak* — ez a mi jelszavunk is.

Természetes, hogy az európai diplomáciának ez nincs nyére. A közvélemény is, amely nincs kellőleg tájékozva felőlünk, bizalmatlan irányunkban.

Európa látszólag ezt veti oda nekünk: — Ti galibát akartok csinálni ez alkalmatlanságot okoz nekünk!

De mi nem hiszünk fönttartás nélkül az önző érzelmeiben, amelyek Európát irányítják.

Semmi sem történik a megállapított törvények szerint. A történet sem egyéb reakciók sorozatánál.

Az idealizmusnak vissza kell térnie erre a földre, mint ahogy alkotmányos államokban a politikai társadalmi áramlatok váltakoznak...

Karenin Anna szerzője — aki sohasem fordult el a haladástól, aki befolyását, szavának súlyát sohasem bocsátotta áruba a civilizáció portyázóinak szolgálatába — méltányosnak tartja-e küzdelmünket a török iga lerázása érdekében?

Legyen szabad hinnem, hogy igen.

Uram, ön mindenképpen egyike ama legritkább iróknak, akiknek joguk van, hogy megadják ezt az ősi jelmódatot: Az emberek kormányzásának tudományát meg lehet tanulni, de nem lehet betanulni.

*Tolsztoj*nak a szájából venni e tanítást, mindenesetre megkönnyíti a dolgot...

Fogadja, uram, igaz tisztelem és nagyrabecsülésem őszinte kifejezését.

Mihailovszky Sztojan

a központi macedon-komité elnöke.

Crispi halála.

Budapest, augusztus 12.

Crispi ellenfelei is gyászolják. Kevés kormányférfiúrt ért oly sok és oly elkeseredetten alantán vád, mint őt, politikai ellenfelei egészen új szótárt szerkesztettek az olasz nyelvnek, csak hogy sárba rántsák őt. De most, hogy örökre eltűnt a politika aktualitásai sorából, meghajlók zászaljukat ők is. Még a Crispi-csőplő radikális *Messageiro* is ezt írja: Olaszország jövődjé fejlődése mutatni fogja *Crispi* szellemének hatását.

Annál több a részvétélvált, a koszoru, amelyeket a nápolyi halottas háza küldtek barátai és kegyelotes kezok. Nagy feltűnést keltett egy trieszti távirat. Csak ennyi volt benne:

A trieszti hazafiak szorongó szívvel küldik utolsó üdvözlőket.

Szöll Kálmán miniszterelnök is részvétélváltat küldött a bécsi olasz nagykövetnek, ezzel a szöveggel:

Sietek nagyméltóságoknak legmélyebb részvételmet kifejezni *Crispi* elhunyna alkalmából. Olaszország legnagyobb államférfiainak és hazafiainak egyikét veszítette el. Részit vesztünk ebben a nagy veszteségben a rokonszenv és barátság élénk és őszinte érzelmeivel, amelyekkel a magyar nemzet az olasz nemzet iránt viseltetik.

Szöll Kálmán miniszterelnök.

Crispi Damiani szenátort bizta meg azzal, hogy iratait ánézze és emlékiratait közlegegye. A *Fracassa* szerint a kormányt a temetésen *Cocco-Ortu*, *Morin* és *Nunzio Nani* miniszterek fogják képviselni.

Nápoly, augusztus 12.

Crispi tegnap délig karosszékekben ült és eszméletlenül volt. Déltájban azonban hirtelen eljárt, úgy hogy ágyba kellett fektetni. Ettől kezdve nem nyerte többé vissza eszméletét, lélegzete szabálytalan lett és megkezdődött az agónia. Egész családja, valamint legbensőbb barátai, mint: *Palumbo*, *Cartella*, *Damiani*, *Giampietri* ágya körül állottak. *Garito* orvos folyton a pulzusát vizsgálta, míg egy másik orvos oxigén-inhalációt alkalmazott.

Róma, augusztus 12.

Crispi holttestét a halottas szobában teszik ravatalra. A ravatal körül veteránok és a nápolyi rendőrség emberei állanak majd díszőrséget. A temetés napját még nem állapították meg. *Crispi dolgozószobáját lepecsételték s végrendeletét a közjegyzőnél helyezték el.*

Crispi utolsó óráiról a legvalószínűlenebb híresztelések keringenek. A valóság az, hogy *Crispi* halála előtt másfél nappal elvesztette eszméletét s nem is nyerte többé vissza. A vallás vizsgálatát nem kérte. Közvetlenül halála előtt leánya egy feszeletet tett a haladoklójáknak.

Olaszországban a halál híre nagy hatást tett, bár mindenki el volt rá készülve. Mindazok, akik politikai vagy személyes okokból eddig ellenfelei voltak, most meghajolnak szellemének nagysága előtt.

Nápoly, augusztus 12.

Crispi holttestét ma este a villának gyászkapolnává átalakított nagytermébe vitték át. A holttest fekete ruhába van öltöztetve és lepellet betakarva. Garibaldisták és veteránok fogtak a ravatalnál díszőrséget állani. Számátalan távirat és koszoru érkezett. *Crispi* végrendelete meghagyja, hogy *Damiani* szenátor és két másik barátja rendezze a hátrahagyott iratokat és gondoskodjék az emlékiratok közzétételéről. A koporsót szerdán a *Vareze* hajóra viszik, mely csütörtökön érkezik Palermóba. A temetésen részt vesz az egész nápolyi helyőrség.

Róma, augusztus 12.

Crispi holttestét csütörtökön, a *Vareze* páncélos hajó fedélzetén Palermóba viszik és nagy pompával eltemetik ott, ahol Szióliát felszabadította a Burbonok zsarnoksága alól. A halottat díszes ravatalon közszemlére teszik s aztán a Szt-Domokos kápolnában helyezik örök nyugalomra.

Zanardelli miniszterelnök a következő táviratot küldte *Crispi* családjának:

A meghatottság érzésével s őszinte odaadással veszek részt a család és a haza fájdalmában, amelyet e nagy csapás gyászba borított.

Adriano Lemmi, az olasz szabadkőművesek nagymestere a következő táviratot intézte az olaszországi páholyhoz:

Ismét eltűnt egy nagy olasz, tetteiről a történelem fog ítéletet mondani. Örizzetek meg hűségesen az elvesztett testvér emlékezetét.

Az elhunyt halotti maszkját *Jerace* szobrász mintázta. A halottas szoba telve van virágokkal és koszorúkkal. Egyik falát a Garibaldi-korszakra emlékeztető képek és relikviák borítják. Az elhunyt irásztalán Bismarck emlékezetének szentelt cikket találtak, melyet nemrég diktált egy német folyóirat részére.

Sajátkezűleg írott végrendeletében, mely 1897. február 10-iken kelt, a többi közt azt mondja, hogy azt a vagyont, melyet mindig szeretett és örökké gyászolt atyjától örökölt, száműzetése utolsó éveiben az 1859-iki szicíliai felkelés és az ezek expedíciójának fedezésére elköltött. Amit ügyvédi tevékenysége idején megtakarított, azt miniszterelnöksége idején költötte el. „Mai vagyonom, ugymond, oly csekély, hogy attól tartok, hogy a leszámlálás csak passzívák maradnak. Mégis feleségemet *Barbacullo* *Filomenát* teszem meg általános örökösömmé. Szeretett leányom, *Peppina* *Lingua* *Glossa* hereg felesége már előbb kikapta hozományát.” Első felesége, *Montamarto* *Rozáliának* *Crispi* 300 lira havonkénti életjáradékot biztosított. Valamennyi barátjának kisebb-nagyobb ajándékkal kedveskedett.

Palermo, augusztus 12.

A tartományi tanács mai ülésén tisztelettel emlékezett meg *Crispi*ről és elhatározta, hogy Nápolyban és Palermóban részt vesz a temetésen és hozzájárul a város kivánságához, hogy *Crispi* holttestét a st.-domenicoi pantheonba temessék. A városi képviselőt ülést szintén *Crispi* emlékének szentelte és elhatározta, hogy megfelelő végzésességgel részesíti őt és emlékszóbrának felállításához hozzájárul. Az ülést azután a gyász jelölé berekesztették.

Nápoly, augusztus 12.

Viktor *Emánuel* király a saját nevében és *Helena* királynő nevében részvétélváltat intézett *Crispi* özvegyéhez. A táviratban azt mondja, hogy az öreg vitéz hazafi emléke, aki Olaszország egységének egyik megteremtője volt és aki életének oly nagy részét szentelte ennek a műnek, mindig élni fog.

Nápoly, augusztus 12.

Érdekes véletlen, hogy *Emilio Caporali*, aki 1889. szeptember 14-ikén a nápolyi *Via Caracciólón* merényletet követett el *Crispi* ellen, — egy nagy követ dobott feléje — éppen tegnap érkezett Nápolyba, hogy utlevelet kérjen, mert Zanzibarba akar kivándorolni. *Caporali* a kvesturán tudta meg, hogy *Crispi* haladoklók és így szólt:

— Megérdemeltem, hogy a merénylet után az örültek házába csútkak. Csakugyan örült voltam, amikor ezt a nagy hazafit el akartam pusztítani. Legforróbb vágyam az volna, hogy halálos ágya mellett térdreessék kérjek tőle bocsánatot.
Crispi abból a kőből, amelylyel *Caporali* megsebezte, papírnyomót csináltatott és állandóan ott tartotta irásztalán.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 15-én

új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

HIREK.

Papirosdarabok a koporsóban.

Ha valaki fölnyitná most a Frigyes császárné koporsóját, amely felett tegnap tartották meg a gyászünnepeket, papirosdarabokkal találná telezörva. Apró papirosdarabokkal, amik tele vannak írva s szinte szerelmes gyöngédséggel borulnak reá a halott császárné testére. Mintha ölelgetnék. Egy-kettő odatéved a fedetlen arcára és a kezére: mintha csókoltatná. Másik a fülehez jutott és mintha belésugna valamit. Azokat a gyöngéd, szerető szöveget, amiket annak idején: régen, tizenhárom esztendővel ezelőtt remegő kézzel, rettenetes fájdalommal között irt reájok valaki.

Annak a halott asszonynak a férje...

1888. elején már a földoklás veszélyeztette Frigyesnek, a későbbi német császárnak életét. Gégebaja akkor már az utolsó stádiumban volt s hogy legalább halaszszák a halálát, fölmetasztették a gégáját és csövet vezettek a torkába, amelyen keresztül lélegezhetett. Ez történt februárban és június 15-én könyörült csak meg az időközben császári trónra lépett szenedvön a halál. Február 7-től kezdve azonban már nem tudott szólni. Nem tudott szólni a népéhez, aki mint mártírt szerette, nem tudott szólni a katonáihoz, akik csak *Unser Fritz*nek hívták és nem tudott szólni ahhoz az asszonnyhoz, aki a hitves szeretetével és a betegápoló apácák türelmével állt az oldala mellett. Azt se mondhatta neki:

— Feleségem!

Hát leírta. Ugyis minden kívánságát papírra kellett vetnie: így értekezett a minisztereivel is. Hanem azért a legtöbb papírost mégis a felesége számára írta tele. Diskurált vele órákon át, vigasztalta, bátorította őt, mindezt papíron. Es minél közelebb jött a végórája, annál több papíros fogyott, amit irt, az is egyre melegebb, gyöngédebb, szomorúan szerelmebb lett. A rendes fehér papírost meg már jónak sem találta: mint valami szerelmes diákember, illatos, cifra, színes papíron irt a feleségének. A császárné pedig gyűjtötte ezeket a szomorú írásokat és az özvegyiségben sokszor-sokszor olvasta el. És nem akart megválni tőlük a halálban sem. Kevésse előbb, hogy kiszervegette, egy percre visszanyerte az eszméletét és akkor meghagyta a környezetének, hogy adják vele azokat az írásokat az utolsó útjára is.

A *Hohenzollern*nek családi sírboltjának ajtaján bebocsátásért kopog a halott asszony.

— Ki vagy? — hangzik belülről.

A halott asszony veszi a papirosdarabokat és behyujtja a kriptájt. Akkor megnyílnak előtte a zárok és valaki, aki nem tudott szólni az életében, mert fölmetasztették a torkát és csövet vezettek belé, gyöngéd, szerető, diadalmasan csengő szóval kiáltja feléje:

— Feleségem!

Budapest, augusztus 12.

— Személyi hír. *Vaszary* Kolos hercegprímás ma *Lingl* Valerian fűrdőigazgatótól és a papságtól üdvözölve Budapestre utazott.

— A király vadászata. A király ma Eisenzerben tartott udvari vadászatban vett részt. A vadász társaságban voltak: Ferenc Szalvátor főherceg, Lipót bajor herceg két fiával s Arnulv bajor herceg. A király holnap utazik el Eisenzerből.

— Tolsztoj új munkája. Tolsztoj egészséges. Minden egyéb hírekre azzal cáfol rá, hogy új munkát fejezett be. A munkáskérdésről szóló tanulmányt, amelyben a gazdasági kérdéseknek a morállal való összefüggését fejtegeti. Nem ártott meg neki a kiközösítés.

— *Goluchowski* Ischlben. Gróf *Goluchowski* külügyminiszter holnap este, szabadságideje letelével és évenként szokásos fűrdőkúrájának befejezése után visszatér Bécsbe. A legközelebbi napokban valószínűleg Ischlbe, a királyhoz megy a külügyminiszter.

— **Fejérváry Géza jubileuma.** *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszternek tésztázados szolgálati jubileuma alkalmából *Nagyvárad* városa üdvözölő feliratot küldött, amelyben meleg hangon méltatja a miniszternek áldásos és eredményes működését, kiemeli, hogy a honvédség intézményét oly magasra emelte, hogy még a külföld is elismeréssel körvezei, mely munkájával minden magyart hálaóra kötelezett. A felirat továbbá a liberális haladás ügyében tett érdemeit hangsúlyozza és végül mint a katonai, polgári és politikai erények mintaképét, szeretettel üdvözli s kívánja, hogy a haza érdekében még sokáig folytathassa érdemes működését.

Pécsről táviratozzák: *Majorossy* Imre polgármester és *Tormay* Károly alispán vezetése alatt szerdán ötven tagu küldöttség megy Budapestre, hogy átadja báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszternek Baranya vármegye törvényhatóságának üdvözölő feliratát.

— **A pécsi hadgyakorlatok.** A pécsvidéki királyhadgyakorlatokra ma Bécsből husz udvari szállítókoszin Pécsre érkeztek az udvar butorai, melyeket a mihejárti és a görösényi kastélyban — ahol a király megszáll — helyezték el. A király Pécssett meg fogja látogatni a honvéd hadapród-iskolát és a küldöttségeket a püspöki kastélyban fogadja. Hat óra hosszáig marad Pécssett és onnan Bécsbe utazik. — A harmadik hadtestből egy ulánuszred részvétele a pécsi hadgyakorlatokban. Az ulánuszred már a somogyemei Szuklo községben időzik, ahol erdőgyakorlatait tartja. Ma odaérkezett szemlére *Succovaty* lovag tábornok, a gráci hadtestparancsnok Gráczból. — Görösény községben már megnyitott az udvari posta- és táviradhivatal.

— **Krüger apó kincse.** Az öreg Krüger európai missziója bizonyára nagy summát emészt föl a mellett, hogy fölemészt ennek a megroskadt embernek az egyetlen igazi kincsét, azt a reményt is, hogy Európa beleszól a boer-szabadság elközbásába. Sokan azonban csak a nagy summát keresik s mindenféle mende-monda kering arról, hogy micsoda kincseket őriz az elnök, illetőleg, hogy mit őriznek akciója céljaira a boer pénzből. Legutóbb a Delagoa-öbölből érkezett hír a Krüger kincseről. Azt mondja a mesésen hangzó híresztelés, hogy *Crowe* kapitány, a delagoai öböl angol konzula megtudta, hogy egy az öbölben levő hajón kétféle millió font sterling értékű aranya van Krügernek. A konzul erre föfogadott egy ismeretes gazembert, hogy szerezzen maga mellé társakat s kerítsék meg a pénzt. Persze nagy jutalmat ígért a munkáért. Megtudta azonban a készülődést a fenyegetett hajó személyzete is s hogy biztonságban legyen az arany, lesüllyesztették a tengerbe. Azután pedig Holár amerikai konzul és egy amerikai hajó kapitányának felügyelete alatt biztos helyre vitték a kincset egy idegen kikötőbe. — Szóval: — Nagyon regényesen hangzik a történet. Egy *Davies* nevű ir képviselő mégis készpénznek vette s megintertellálta a dologban *Chaubornet*. Aki pedig azt válaszolta, hogy a Delagoa öböl portugál terület s ő bizony nem tudja, hogy mi minden történik benne.

— **Petőfi emléke.** *Petőfi* Sándor halála napjának emlékeztetést az összes fővárosi asztaltársaságok tegnap együttesen ünnepelték meg a Baross-utca 47. szám alatt lévő vendéglő nagy kerti helyiségében. A megnyitó beszédet dr. *Barta* Ferenc tartotta. Különösen kiemelte azt a nagy hatást, amelyet *Petőfi* nemcsak a nemzeti irodalomra, hanem az ország politikai fejlődésére is gyakorolt. Ezután *Kornai* István *Petőfi és a nép* című lendületes költeményét olvasta fel a közönség nagy tetszése mellett. Az ünnepi beszédet *Solymosi* Márton magánbivatalnok mondta. Utána *Dura* Máté szavalt a *Petőfi megdicsőülése* című versét. Majd *Lukács* János a *Talpra magyart* szavaltá hatással. Végül *Koltai* Pál, a fővárosi egyesült asztaltársaságok elnöke tartotta meg a kegyeletes és sikerült ünnephez méltó záróbeszédét.

— **Levelezőlapok a déli sarkról.** Az angol délsarkú expedíció, amely a tudományos komolyság minden jelével indul utjára, egy kis koncezziót tett a divatos kedvteléseknek is. Magával visz egy csomó anziehtskártyát s jó előre meghatározza, hogy a világ melyik pontjáról küldi vissza Londonba. A levelezőlapokon ez a postabélyeg van: *Discovery*. Az első kártyát, amelyet az elutazás napján Londonban adnak föl, *Skott* kapitány arcképe díszíti, mely fölér *Rudyard* Kipling költeményét nyomatták. A második kártyát Fokvárosban teszik postára. A harmadikat Lytteltonból küldik. Ezen a kártyán az összes sarkutazók névjegyzéke látható. Az utolsó kártyán, melyet a visszatérés után talált első kikötőből küldenek el, *Rudyard* Kipling két kérdése van felírva:

— Hol van Anglia lobogója?

S a felelet ez:

— Itt van. Nézd.

Ki tudja, vissza fog-e térni ez a levelezőlap Európába?

— **Erzsékváros térítgetés.** *Telek* József pókai református lelkész egy mai estilapban olyan esetről ad hírt, amely meglehetősen drasztikusnak illusztrálja, hogy az ultramontan papok mi mindenre vetemednek és hogy minő ijesztő veszedelmekkel fenyegetik a magyar nép nyugalmát, belső békéjét ezeknek a dühöngőnek gonosz üzemel. Az eset, a nevezett református lelképásztor előadásá szerint az, hogy a pókai református egyházközség tagjai között *Szabó* György n. ernyei katolikus plébános készpénzen vásárolt prozelitákat.

Ennek a gyülekezetnek néhány tagját egy gyáros több ezer koronáj megoszlta. A katolikus pap rögtön ott volt ígértével, hogyha a bajbaesettek római katolikusok lesznek, ő hajlandó olelson pénzt adni „kölesón”! De nemcsak azoknak, hanem mindenkinek, akinek pénzre van szüksége, juttat, ha áttér. Ígérté, hogy megszabadulnak a papbértől, a „robot”-tól, amit most egyházi közmunka cím alatt teljesíteniük kell. Hónapok óta foly ez az izgatás. Az áttérők a református lelkésznel való jelentkezésük alkalmával arra a kérdésre, hogy: „miért teszik e lépést?”, nyíltan többek előtt bevallották, hogy *hát egy kicsi pénzre volna szükségünk s a kegyelmes ur — már mint a plébános — ígért.*

Az így meghódított híveknek azután a plébános ur misézik is. Augusztus 4-ikén egy református ember házában akart misét mondani és mikor elkergették, egy másik református ember hajlékába menekült. Itt azonban megjelent a körjegyző segédjével és a községi bíróval s a plébánosnak szemére vetette eljárásának törvénybe ütköz voltát s közveszélyes jellegét s miután hívei a községben még eddig nincsenek, azzal utasította ki a községből, hogy ha még egyszer a községbe hasonló módon betolakodik, ő — a körjegyző — a következményekről nem felel. A hír beküldője szerint a jegyző e fellépésének köszönhető, hogy a plébánost a község felzudult református népe agyon nem verte. A magunk részéről, a nélkül, hogy a hir valódságáért felelhetnénk, ajánljuk a felszólalást a közigazgatási hatóság éber figyelmébe, de az egyházi felsőbbéssé komoly megfontolásába is.

— **A zoológus kongresszusa.** A berlini nemzetközi zoológus-kongresszust ma nyitották meg a tudomány, a birodalmi országos és városi hatóságok számos képviselőinek és a külföldi kormányok számos hivatalos képviselőinek részvételével. Möbius titkos tanácsos a kongresszust megnyitotta s azt indítványozta, hogy a császárnak, valamint Frigyes Vilmos trónörökösnek, a kongresszus védőjének, tejezzék ki részvétüket Frigyes császárné elhunytá alkalmából. Miután *Perier* tanár francia megbízott, a külföldi delegátusok nevében tolmácsolta a német nemzet fájdalmában való őszinte részvétüket, az elnök indítványát elfogadták. Ezután a birodalom nevében *Rothe* államtitkár, majd *Kirschner* főpolgármester Berlin városa nevében üdvözölte a gyűlekezetet. *Harnack* tanár a berlini egyetem nevében és *Perier* tanár a francia és a többi külföldi delegátusok nevében tartott üdvözölő beszédet, mely után megkezdtek a napi-rend tárgyalását.

— **A gyilkos báró fölmentése.** Báró *Stietencron* metzi földbirtokos csak úgy hívták Metzben: a gyilkos báró. Néhány héttel ezelőtt ugyanígy agyonlőtt egy *Fazzi* nevű szegény olasz munkást, minden ok nélkül. Nem is mentette a tettét. A bírák előtt azt vallotta, hogy megharagudott a munkásra, aki csatornát javított a báró birtokán s nem távozott rögtön, amídon erre a báró felszólította. A gyilkost felmentették. De esendőroket adtak melléje, nehogy az utca népe megkorrigálja ezt az ítéletet.

A bíróság katonai hadbírósi volt. A gyilkos báró ugyanis tartalékos kapitány.

— **Egy mozdonyvezető jubileuma.** Az államvasutak hatvani üttőházának mozdonyvezetői kara szép ünnepélyre készül. E hó 25-én ünnepli *Sebestyén* Márton mozdonyvezető jubileumát a Gráff-tele vendéglőben. *Sebestyén* negyven év óta vezeti biztos kézzel a gondaira bizott mozdonyokat és társai most diszvasosorával és táncol egybekötött ünnepélyvel tünetik ki a derek gépész.

— **Lelkészek beiktatás.** *Koréh* Endre volt budapesti református segédlelkész és kiváló papszónokot, kit Erzsébetvárosban nagy szótöbbséggel lelkészek választottak meg, vasárnap iktatták be új állásába. A beiktatást *Kovács* Árpád megyesi lelkész végezte. Délután az erzsébetvárosi reformátusok fényes ünnepségeket rendeztek új lelkészüi tisztelőre.

— **Kormos Adolf ügye.** *Kormos* Adolf kuriai bíró kihallgatása iránt az aradi vizsgálóbíró megke-reste a budapesti törvényszéket. A Kormos kihallgatásáról fölveit jegyzőkönyv tegnap érkezett le Aradra. A budapesti vizsgálóbíró az aradi törvényszék vizsgálóbírójának kérelmére kihirdette *Kormos* előtt a vizsgálatot elrendelő végzést. *Kormos* ezt a végzést megfőlebbezte.

— **Házasság.** *Tolnai* Gábor magyar államvasuti tisztviselő eljegyezte özvegy *Rosenberg* Gusztávné leányát, *Ilonát*.

— **Jelenet a vámsorompónál.** Az alábbi történet színhelye, a svájci határ. Személyei: két fiatal vámr, negyven fiatal hölgy és két pápaszemmes gouvernant. Idő: Esti hét óra, mikor a heggyekre lassan ereszkedik le az alkonyat s a levegőben finom alpesi virágok illata száll. A vámsorompón túl van Olaszország s a két vámr átbumul az idegen országra. A két fiatal ember a pipáját szivja s csak olykor török meg a csöndöt. Az egyik sovágó szemmel néz arra, ahol az erdő fái eltakarják az utat.

— Vajjon eljőnnek-e ma is? — kérdi.
— Az angyalok?
— Az angyalok.

Napok óta minden este várták az angyalokat. Így nevezték el egymás közt azt a negyven leányt, kik minden este átjöttek a határon. Egy leánynevelő-intézet növendékei voltak, két pápaszemmes vén kisasszony kísérte őket esti sétájukon. A két fiu napokig leste őket. Minden este ott álltak a sorompónál s minden este más-más leányt választottak ki maguknak, akivel aztán gondolatban szerelmeskedtek s mikor éjszaka lett s unalmokban a csillagokat nézték, hirtelen megszólalt az egyik:

— Valóságos angyalok.

— Igen, — mondta a másik is, s azóta csak angyaloknak nevezték őket. A tizedik napon az egyik így szól:

— Ha az Isten valami csodát tenne . . .
— Az ám. Ha itt maradnának.

Aztán tovább pipáltak s azon gondolkodtak, hogy miképp lehetne olyan csoda, hogy a kisasszonyok itt maradhatnának.

— Ha valamilyen rájuk lehetne fogni, — tűnődött az egyik.

— Talán csak nem esempészek?

Erre a gondolatra a két legény kivette a pipát a szájából s egymásra nézett.

Hét órakor az ut felől föltűnt a csapat. Szépen sorban jöttek, mint ahogy csak nevelőintézetbeli leányok tudnak. Lesütötték a szemüket s mosolyogtak.

Az egyik legény odaszólt:

— Kérem, álljanak meg.

A leányok megálltak.

— Meg fogom önöket vizsgálni, hölgyeim. Legyenek szivesek kifordítani zsebjeiket.

A megdöbbenés csöndes moraja hallatszott, aztán szótlanul fordították ki zsebjeiket a kisasszonyok.

— Látom, hogy zsebjeikben semmi sincs hölgyeim, de a fűzőjükhöz nem állók jót.

A kis vámr kigyulladt szemmel fogott a dologhoz s néhány perc alatt, sikoltozás és sírás közepette néhány ezer darab szivart és cigarettát gyűjtött össze a két legény a világ legfőhérből származóbaiból.

A két gouvernant is odaállt a vámrók elé.

— Önöket, hölgyeim nem kutatjuk ki. Önök már vámentesek. Elmehetnek.

— **Katonai léghajó Nagyváradon.** Nagyváradról jelentik a *Venus* nevű katonai léghajó tegnapi reggel hét órakor felszállt Prsemysiben s tízenegy órai röplés után Nagyváradra érkezett, ahol rendszeren leszállt. A léghajóban a 18-ik gyalogezred egy főhadnagya volt egy tűzérőhadnaggyal.

— **Felfüggesztett udvari gyász.** A néhai Viktória özvegy német császárné és porosz királynéért elrendelt udvari gyász alatt augusztus 18-án, királyunk születése napján az udvari gyász nem lesz viselendő.

— **Kedélyes fogház.** A maros-vásárhelyi *Szekelység* című lapban olvassuk azt a hírt, hogy tegnapi délelőtt egy máskülönbösen szelíd magaviseletű rab az ottani ügyészség fogházában, a munkatérrel mellett levő szobácskában beretválkozott. Ez még nem a hir, bár idáig is megvan a dologban a kedélyes vonás. A fogoly, aki beretválával kaparja az arcát. A háta mögött az ő nézetge, hogy hej, hogyan csinostja magát. — Egyszerre benyitott az ajtón egy másik fogoly. Az ő rákiáltott:

— Mit keresel itt?

Az nem mondta meg, hogy mit keres, hanem fölkapta a beretvát és az örré vetette magát. Elet-hálál harc fejlődött ki közöttük, amiben azonban hamarosan kiderült, hogy a fogoly nem bír a bőrtőrőrel. Ezt belátta maga is és hirtelen kirántotta magát az erős ember karjai közül és hirtelen átvágta a saját nyakát. Hirtelen előhívták az orvost, aki bekötötte a sebet és konstatalta, hogy nem életveszélyes a seb. A fogház azonban mód felett kedélyes.

— **Állami tisztviselők mozgalma.** Nagyváradon az állami tisztviselők — mint leveleünk írja — e hó 11-én népes értekezletet tartottak Pap Sándor királyi bírói előkelté alatt. Az értekezleten mintegy 100 állami tisztviselő vett részt s megjelentek az összes hivatalok tönköi is. Bebató vita után az értekezlet a következő javaslatokat fogadta el:

1. Mivel az állami tisztviselők helyzetének rendezése általánosan égető szükség s mivel a tisztviselők méltányos fizetése a jelenlegi állam pénzügyi egyensúlyának megbontása nélkül lehetetlen, a nagy-

bányai állami tisztviselői kar csatlakozik az állami tisztviselők országos mozgalomához.

2. Az értekezlet is hangsúlyozza, hogy mozgalomunknak a kormány ellen irányuló jellege nincs s hogy a pénzügyminiszter félreértette a mozgalom jellegét, midőn azt a kormány ellen sértő irányzatnak és sztrájkuszereknek nyilvánította.

3. A Budapestben tartandó országos kongresszuson 5 taggal képviselteti magát.

4. Kiváncsiak közül mint legfontosabbakat jelzik: a szolgálati pragmatika megalkotását; fizetésüknek — kivált az alsóbb fizetési fokozatokon — méltányos felemelését; a nyugdíjtörvény revízióját a szolgálati idő leszállításával és az özvegyi nyugdíj és gyermeknevelési pótlék méltányosabb szabályozásával.

Egyéb az országban nyilvánult részletes kivánalmak megállapítását az értekezlet az országos kongresszusra bizza.

Végül a kongresszusi kiküldötteket választották meg. Megválasztották: Pap Sándor táblai bíró; *Newbauer Ferenc* bányaaigazgató, főbányatanácsos; *Szabó Adolf* erdőigazgató; *Merdán Ferenc* bányakapitány és dr. *Komjáthy Gyula* járásbíró.

— **A hely áldozata.** *Odörfer* Károly poszonyi főreáliskolai tanár családjához távirat érkezett, mely azt jelenti, hogy a tanár a felső-krajnai *Veldes-fürdő* környékén egy hegyről, amelyre felmászott, leesett és szörnyet halt. *Odörfer* Georگوویتs tábornok látogatására időzött *Veldesben*. A szerencsétlen tanárt fiatal felesége és két gyermeke siratja.

— **A pestis.** Triestben ma az a hír riasztotta meg a közönséget, hogy az ottani járványkórházban egy pestisgyanus beteget kezelnek. Konstantinápolyból tizenhat utassal érkezett a napokban a *Poseidon* Lloyd-gőzös, mely orvosi vizsgálat után libera praticat nyert. A hajó harmadik szakácsa, *Canarutta Károly*, egy 17 éves fiatal ember a kikötésnél még jól érezte magát, este azonban erős főfájásról panaszkodott és hajtószert kapott. Másnap reggel a hajóra jött, hogy elvigye ruháit és elmondta a hajóorvosnak, hogy rosszul érzi magát. Az orvosi vizsgálat után a járványkórházba vették fel, hol mostanig tartózkodik. Ragadós betegség esete forog ugyan fenn, amelynek természete eddig még nincs pontosan megállapítva, de teljesen *kizártnak tartják*, hogy pestiseseit forogna fenn. Orvosságból *Canarutta* egész családját a lakásán elkülönítve tartják.

— **Látogatás Ibennél.** A *Neue Freie Presse* egyik tagja meglátogatta *Christiánában* Ibsent, aki tudvalevőleg meglehetősen kilábolt súlyos betegségéből. Észak nagy írja rendkívül nyájasan fogadta vendégét, s kezdetben a bécsi színházi viszonyokról beszélt. Nagy elismeréssel szólt *Bécs színházairól*, különösen a *Burg-színházról*, néhány bécsi művészről dícsérettel emlékezett meg, lelkesedéssel beszélt *Schlenker Párol*, a *Burg-színház igazgatójáról*, a kinezt baráti kötetlekek fizik, de közben panaszkodott, hogy őt *Bécsben* elhanyagolják, darabjait ritkán adják, s ha már előadnak tőle darabot, csak a régiakat.

— **Mért nem adja elő a Burgszínház utolsó darabomat a Feltámadást?** — kérdezte Ibsen.

Vendége megnyugtatta, hogy éppen a jövő szezonra tervezik e darabjának az előadását, ezt a biztatást azonban némi kételkedéssel fogadta. — Majd az egészsége kerül szóba. Elmondta betegségének lefolyását, aztán mosolyogva tette hozzá:

— Most már megint jól van minden, csak a lábam nem engedelmessékedik. Az orvosom azt rendeli, hogy kiméljem magamat. Fájdalom, dolgoznom sem szabad. Utolsó művem a *Feltámadás* volt. Azóta még semmibe sem fogtam bele.

Az orvosok különben erősen a mellett vannak, hogy Ibsen a jövő telet ne töltse a nyers, sötét északon, mivel a tél nagy ártalmára lehet. A család és a jó barátok is mindent elkövetnek, hogy rábeszéljék a Déle való utazásra, de ő makacsul ellenkezik. Maga a bécsi hírlapíró is kérte az író, hogy hallgasson hozzátartozói és emberei szavára s ha már Déle nem akar menni, legalább menjen Münchenbe, ahol olyan jól érezte magát. Hiába volt minden, Ibsen nem akar elmenni *Christiánából*, azt tartja, hogy az ártana meg neki, ha távoznék városából. Az újságíró ezek után nem akart már terhére lenni a gyöngyölködő mesternek és a fogadást hálásan megköszönve, elbucsuzott. Az utóán fölnézett a háza még egyszer. Ibsen akkor már az erkélyen ült s nyájasan intett neki. Itt szokott többnyire tanyázni mostanában, hogy nem dolgozik. Reggel nyolc órák fölkel, megiszik egy csésze teát s aztán nagyon gondosan felöltözik. Fekete kabátot visel fehér nyakendővel. Délelőtt az erkélyen az újságokat olvassa a legnagyobb figyelemmel és részletességgel, közben egy jóbarátját fogadja. Déleben, pontosan tizenkét órák kikocsizik a ligetbe s ott sétál is egy kicsit. Haza térve egyszerű ebédet eszik, pihen kissé, aztán újra az erkélyre megy és újságot olvas. Könyvet ritkán olvas, s ha elfárad, felolvastat magának. Déle után meglátogatja a fia, *Sigríd* a feleségével, aki tudvalevőleg *Björnson* lánya s a gyermekeivel. Bol-

dogan cseveg család körben az ősz író s ha vendégei távoznak, figyelmét az utcának szenteli. A járókelők tudják, hogy őtől nyolcig az erkélyen van s egy-egy pillantást vetnek feléje. Nyolc óra tájban vacsorázik Ibsen, két óra mulva nyugalomra tér.

— **Hindu levél Tolsztojhoz.** Az orosz lapok ismertetnek egy levelet, melyet egy hindu ember intézett Tolsztoj Leo gróffhoz. A levél, melyben a nagy író iránti tisztelet hangja dominál, rámutat azokra a pontokra, melyeken Tolsztoj életfelfogása a hindukéval találkozik. Az emberi szenvedéseken kívül, melyekről Tolsztoj kőpeit rajzolja, főleg Európa társadalmi és politikai helyzetének diagnózisa az, mely teljesen megieleti a hindu felfogásnak. A modern Európa minden szerencsétlenségének az az ellentmondás az oka, mely a keresztény tanítás alapelvei és az európaiak egyéni és nemzetközi életmódja közt van. Ez az ellentmondás különösen szembeötöl az európaiak kínai akciójában. Nemcsak Európa szenvedte meg ezt az ellentmondást, de szenved alatta az egész világ, melynek boldogsága függ attól, hogy az igazi kereszténység eszméjéhez fognak-e visszatérni a nyugatiak vagy sem. A hinduk ezt a visszatérést lelkesedéssel fogadják, mert művelt osztályaik jobban értik a kereszténység ősi tanításait, mint az angol hittérítők.

A levél írója érdekesen jellemzi ezután az indiai angol igazgatást. Nem vagyunk — úgy mond — elégedetlenek az angol kormányzattal, mert megszüntette a belvillogásokat. De drága kormányzatával szegényevette az országot s most nem tesz ellene semmit, hogy idegen tőkés kirabolják a földet és a népet. Tulajdonképpen nincs is egyéb nálunk, mint *állandó éhínség*, mely évenként elpusztít egy-egy darabot országunkból. A kormány természetesen ideiglenes nyomorúságnak tartja a dolgot s azt állítja, hogy a nyugati kultúra terjesztésével segíthet a bajainkon. Mi nem bízunk a nyugati kultúrában, de hiszünk, hogy elővetkezik az az idő, mikor a politikai szabadság kivívására más eszközök is állanak rendelkezésünkre, mint a nyers erő. India népei be fogják látni, hogy csak békes munkában egyesülhetnek az európaiakkal. Ahhoz, hogy ez a fölfogás mindkét részen megélelődjék, az igazi, a tiszta keresztény tanításokhoz való visszatérésre van szükség. Ez a tanítás nem esik messze a hindu bölcsészethez, az igazi keresztény sok tekintetben igazi hindu is.

— **A Linzer-gyár öngyilkosa.** Megirtuk lapunk mai számában, hogy a külső váci-után lévő *Linzer-féle* szeszgyár két tisztviselője öngyilkos lett. Az egyik, *Spitz Dóri*, a gyár pénztárnoka revolverrel magára lőtt s most súlyos beteg, a másik *Antscherl Albert* pedig beleugrott egy 600 hektoliteres szesztartóba és ott lelta halálát. A két ember sógorsági viszonyban állott egymással, amennyiben *Antscherl* *Spitz* nővérét vette el feleségül. *Antscherl* nagyon takarékos, rendez ember volt, úgy hogy körülbelül 80.000 forintot tett félre a jövedelméből. Ezen a pénzen telket vett, amit később kicserélt egy házzal. Ezután állandóan telek- s házspekulációval foglalkozott, aminek az lett a vége, hogy a vagyonát is elvesztette, meg egy esomó adósságra is keveredett. *Antscherl* körülbelül hat héttel ezelőtt már egyszer eltűnt s csak másfél napikerés után találták rá. Ekkor elmondta kollégáinak — akik különben nagyon szerették — hogy anyagi bajai miatt öngyilkossá akart lenni. A többi hivatalnokok vigasztalták s elmondták a dolgot *Linzernek*, a gyártulajdonosnak, aki annyira szerette régi hivatalnokait, hogy havi levonás mellett 3500 forint előleget utalványozott neki, hogy ezzel a dolgait rendezze. *Linzer* ekkor *Karlsbadba* utazott s ekkor kiderült, hogy *Antscherlnek* nem 3500, hanem 6500 frt adóssága van; anyai pénzt pedig a gyártulajdonos tudta nélkül nem adhattak neki. *Spitz* megtudta, hogy esütörtökön délután rovacsolás lesz s ő már esütörtökön déleben kiment *Kaposztásmegyerre* s ott a harmadik számú vízmű mellett revolverrel fejébe lőtt, majd pedig a második golyót a hasába bocsátotta. Mikor látta, hogy nem hal meg, a Duna mellé vonzolta magát és belefodult a vízbe. Amde a csösz észrevette és kihuzta a Dunából; egyuttal pedig értesítették tetteről a gyár igazgatóságát. Sógora, *Antscherl Albert* ment ki érte s behozta a kereskedelmi kórházba, ahol most már jobban van. Ez a dolog adta meg a végső lökést *Antscherlnek* szándéka megvalósításához. Pénteken délelőtt tíz óra után beleugrott az egyik szesztartóba, amelyik az ő rendelkezésére már hetek óta állandóan tele volt szeszszel. Kalapját szombaton délután találták meg a tartány mellett s vasárnap délután jutott napfényre a szerencsétlen ember holteste. A cég kára 30—34 ezer korona. Érdekes, hogy míg *Antscherl* 27 óra volt hivatalnok a gyárnak; *Spitznek* az apja szintén vagy husz évig szolgált *Linzer* német s *Spitz* maga is ott született a gyárépületben. A szerencsétlen *Antscherl* iránt, aki nagyon jószívű és jótékony ember volt, nagy a részvét a gyár tisztviselői körében.

— **A szerzői jog védelme.** *Fevyéből* jelentik, hogy az irodalmi és művészi tulajdon védelmi ügyében tartott nemzetközi kongresszus mai záró ülésén elfogadták több határozati javaslatot, melyek a szellemi tulajdonnak nemzetközi perekben való bírói védelmére vonatkoznak. Végül elhatározták, hogy a szellemi tulajdon védelmére alakult nemzetközi szövetséghez tartozó összes államok területére szóló jogi szótárt és az összes államoknak a XIX. században érvényes szerzői jogát felölelő gyűjteményes munkát adnak ki. A legközelebbi kongresszus 1902-ban Nápolyban lesz.

— **Virágünnep.** A *Gyermekbarát*, éhez iskolásgyermekeket gyámolító egyesület holnapi kocsikörzével egybekötött virágünnepre a székesfővárosi pavilon területén, fényesen igérik. Az ünnep délután kezdődik. Este 9-ig sétahangverseny, azután tánc. Harmadikkal díszített kocsik áll a közönség rendelkezésére. Lesz hangverseny a színházak tagjainak közreműködésével, nagy amerikai árverés, különféle látványosság, tombola ötezer nyeregmintárgyval, tűzijáték. Három katonazenekar játszik.

— **Magyarzat.** Dr. *Heves Kornél szolnoki* rabbi következő levelének közlésére kért fel bennünket:

Nem akarom a szunnyadó költő siri nyugalmát háborítani. Sokkal inkább tiszteltem az emléket annak, akit már fiatal papúvendék korában megszerettem és nagyrabecsültem, semhogy az iránta való kegyelet bármiképp is megsérteném. Most azonban, amikor még föl sem szikadt a könny frissen hantolt sírjáról, szőlásra kész a *Magyar Hírlap* f. hó. 10-iki számának ama téves értesítésből származó híresztelése, amely szerint én a gyászoló család *akarata ellenére* mondtam volna bucsuztatót a ravatalnál. A lelkesítő tisztesség parancsolja, hogy igazoljam magamat a nyilvánosság előtt. En a temetés napján részvétem jeléül fölkerestem a gyászoló családot és arra kértem, engedjék meg, hogy kedves pályatársamtól ama régi szerzőtársak nevében, akik hozzá a vallásos irodalom terén is legközelebb állottak, néhány szóval elbucsuzzam. „Vélve hiszem, hogy valaki beszéljen — szólót a testvérbátyja. Talán respektálni fogják az ő kívánságát, hisz ő, szegény megboldogult, oly szerény volt... végső napjaiban is titakozott a megrendelt és a betanult beszéd ellen. De ha mégis mond valaki bucsuztatót, akkor önmek is van joga. Ő is sokat beszélt önről.” — Talán leginkább helyén való volna, — szólót egyik nőtestvére, ha régi iskolatársa utózára a nyugati pályaudvar előtt beszélné. Erre a határozott szövegbe vezettek. Szegény boldogultnak már csak sarga viasz-arcát láthatam a koporsó üvegablakán keresztül. Délután a temetési szertartás közben, mikor már mindenki elisratta a drága elhunytat és Abrányi Emil utózára a Petőfi-társaság nevében kezdett beszélni, eme szavakkal fordultam Makai testvérbátyáimhoz: „Talán mégis inkább helyén való volna, ha itt bucsuztam el tőle.” „Tessék kérem, de csak röviden” — jelelt ő halkan, de úgy, hogy a körülöttem állók is meghallották. Hogy tapintatos volt-e beszédem vagy tapintatlan, azt megítélhetik nagyságos szerkesztő uraim és az elougalatlan olvasók a *Tiszavidek* című szolnoki betilap f. hó. 10-iki számából, ahol szóról-szóra közölté volt. Ha mindezek után a *Magyar Hírlap* belső munkatársai, akiket igazán tiszteltem és nagyrabecsültem mindenkor tovább is illetgelni akarnak, — állók elébe. En zsidó pap létemre is követem az evangélium eme tanácsát: „Hogyha valaki téged jobb felől pofon üt, fordítsd feléje a másik orcádat is. Szolnok 1901. augusztus 11.

Dr. *Heves Kornél*
szolnoki zsidó pap.

— **Művészet Tátra-Lomnóc.** A tátralomnóczi versenynek alkalmából bazárünnep és művészet volt Tátra-Lomnócban, melyen a Tátrában nyaraló arisztokrácia is teljes számban megjelent. A lomnóczi kápolnák berendezése javára rendezett bazárünnep fényesen sikerült. Mint elárulított szerepeltek a fénydolgakkal feldíszített gyönyörű sátrakkal a következő hölgyek: Gróf Széchenyi Andorné, gróf Pálffy, gróf Pejaosevich Jolán és Katinka, gróf Chotekné, gróf Károlyi Erzsike, gróf Bissingen Hanna, báró Ambrózy Teréz, gróf Zichy, gróf Festetichné, Fabinyiné, Magyar Lászlóné, Hammersberg Arpádné Riekl Gyuláné, Szendné, Dárcsny Olga, Fabinyi Emma és Lili, Riekl Ella és Heinecz Margit. A bazárünnep, amelyet dr. Magyar László rendezett, fényes eredménnyel járt s igen jelentékeny összeget eredményezett a jótékony célra. A bazár követő hangverseny, melyet dr. Magyar László és Kenedich Kálmán, a Népszínház művésze rendezett, nagyon változatos és élvezetes volt. Részt vett benne Kápolnay Irén a Népszínház jeles művésze, aki Kovács Mihályival, a jeles komikus-sal a San Toyból és a Cirkusz-életből énekelte duettjeivel aradatt zajos tapsokat. Kenedich művészi éneke után Ós-Budavára legkiválóbb erőinek produkciói következtek, melyeket szintén zajos tapsokkal fogadott a közönség.

— **Kőművesek sztrájkja.** Debreczenből táviratozzák: A debreczeni kőművesek ma az egész vonalon beszűntették a munkát. A sztrájkolók nem bérmelelt, hanem a két év előtti sztrájk alkalmával történt egyezség betartását követelik a vállalkozóktól. Ezek ugyanis nem tartják be az egyezséget. A rendet nem zavarták és csak egyszer gyűléseznek naponta a sztrájktanács, ahol a vezetők a sztrájkpénztárból segélyeket osztanak. A mesterek és sztrájkvezetők még nem tárgyaltak.

— **Cigányzene a Telefon Hirmondóban.** A Telefon Hirmondó előfizetőinek ma este cigányzenét fog nyújtani szórakoztatásul. A cigányzene átvitt, amely 8 óráig 11 óráig

tart, az Rmke és az Elite kávéházából követíti a Hirmondó. A zeneközvetítést azonban megszakítja 8 óra 15 perckor a főzsedolvasás és fél 10 órakor az esti felolvasás, melynek keretében az est folyamán érkező legújabb híreket és táviratokat olvastatja fel a beszélő újság.

A vasutasok végleges memoranduma.

— *Az előmunkálatok befejezése.* —

Budapest, augusztus 12.

Elkészült a vasuti tisztviselők végleges memoranduma. Egységes, világos és szabatos elabórátum foglalja magában mindama kívánásokat és törekvéseket, amelyeknek teljesülésétől várja az államvasutak kitűnő tisztviselő-testülete sorsának jobbra fordulását. Komoly és széleskörű tanácskozások előzték meg az előmunkálatok mai betetőzését. Szilárd alapon épült fel ez az akció, a viszonyok gondos mérlegelése a kívánalmak pontos értékelése után kodifikálták a vasuti tisztviselők méltányolást érdemlő óhajait. A memorandum megszerkesztésére kiküldött bizottság két napi magas nivójú értekezése után ma este befejezte munkáját, amelynek eredményét, a végleges memorandumot, alább kimerítően ismertetjük. Orvendetes, hogy a memorandum a mértéktartásnak, a szerénységnek és a méltányosságnak ama csapásán halad, amelyet böles körültekintéssel vágta a mozgalom érdemes vezetői. Mert valóban kevés az, amit a vasuti tisztviselők kérnek. Meg is jelölik, hogy mily módon teljesítheti az állam óhajait és számadatok illusztrálják, hogy vajmi csekély százalékából az üzleti nyereségnek kitelik az egész vonalon való javítás. De sokkal többet mond ennél az az argumentum, hogy a vasutasok helyzetén való javítás a legjobb tökébefejtés, hiszen busás kamatokat teremt az alkalmazottak fokozott buzgósága, ébersége és pontossága. Ezer meg ezer család várja sorsa jobbra fordulását, nyugalmát s családi boldogságát attól az állampénztártól, amelynek telítésében szellemi és fizikai erejükkel, egészségük és életük veszélyeztetésével a legsikeresebben munkálnak közre.

A kérésnek kell, hogy foganatja legyen. A memorandum erős reményét adja a mozgalom sikerének. A vasuti tisztviselők hatalmas testülete nem különböztet a gallér aranyszínára szerint, memorandumukban az altisztek, a kezelők, a szolgák és a munkások érdekeit is felölelik, az utóbbiak új fizetési táblázatait is fölterjesztik kéréseik kapcsán. (A különböző szolgálati ágakba tartozó altisztek besorozása az akció további során fog megtörténni.) Közös előmunkálatok eredménye ennek a közösségnek a megteremtése. Elismerő dícsérettel kell adóznunk első sorban a zágrábi illetvezetőség tisztikarának s a zágrábi memorandum szerkesztőinek. Ez a memorandum fogadtatott el s ebbe olvasztották bele az egyes bizottságok javaslatait. Margulit Kálmán, zágrábi ellenőr, a nagy bizottság előadója plasztikusan csoportosította referálásában a kiváló munkát, amelynek első embere volt, úgy tudjuk, a megalkotásában is. A különböző irányú törekvéseknek az ő szabatos előterjesztései jelölték meg az egységesítést, helyes, hogy az akció további teendőinek fontos részeivel bízták meg ezutánra is Margulit Kálmánt. Szemassenka Ernő, a nagy bizottság érdemeselnök, Soós Miklós a fáradhatatlan buzgóságu jegyzője együtt dolgoznak továbbra is, a mozgalom sikere elől méltán tekinthetnek tehát reménységgel az államvasutaknak nemcsak a tisztviselői, de az altiszti-kara és szolgazemélyzete is. Hiányos volna ez a méltatásunk, ha el nem ösmernők az eredeti memorandum-tervezet alkotójának, dr. Kanyó Géának azt az érdemét, amely az utóbbi munkásságát, a hasznos kezdeményezést megilleti.

A mai értekezletről és a végleges memorandumról tudósítunk a következőkben számol be:

A mai értekezlet.

A memorandum-tervezet vonatkozó észrevételek földolgozására kiküldött bizottság az illetvezetőség tisztviselőinek kiküldöttével ma délelőtt kilenc órakor folytatta tegnapi értekezletét, amelyen az egyes tizenötös-bizottságok delegáltjai teitke jelentést. Részletesen ismertetjük ezeket az észrevételeket a *Budapesti Napló* hétfő reggeli számában. A mai értekezlet megállapodott abban a végleges memorandumban, amelyet a kereskedelemügyi miniszter és a kép-

viselőház elé fognak terjeszteni. A tárgyalás alapjául a zágrábi memorandum-tervezet szolgált; ezen a tervezeten, amelyet bőven ismertettünk már, sok módosítás történt, az egyes illetvezetőségek köréből nyilvánuló óhajoknak és előterjesztések jelentős részének helyét adott a bizottság. Ezeket beillesztették a zágrábi tervezetbe, amelyet ebben a formájában a készázharminekettes bizottság és a nagygyűlés magáévé fog tenni.

Az értekezleten jelen voltak: Szemassenka Ernő elnök (Nagyvárad), Soós Miklós jegyző, Margulit Kálmán előadó (Zágráb), Erdély Gyula, Veress Sándor, Neszl Ede (balparti ú. v.), Menszáros Zoltán (Szeged), Lászlaj Jenő (Szeged), Faragó Ernő (Debreczen), dr. Fílesz Lajos (Arad), Radó Viktor (Debreczen), Rév Fülöp (Szeged).

A mai értekezlet hű képét az alább bőven ismertett végleges memorandum adja. Az egyes pontokhoz szakszerűen és tárgyilagosan hozzászólt az értekezlet valamennyi tagja. Kiemelkedőbb mozzanatai ezek voltak az értekezletnek.

Elnök: főlkéri Margulit Kálmán előadó, hogy a zágrábi bizottság által készített memorandum-tervezetet olvassa föl.

Margulit Kálmán előadó fölolvassa és világos interpretáció kapcsán tárgyilagosan ismertet a zágrábi memorandum-tervezetet, amelyet a *Budapesti Napló* két részben részletesen ismertettük már. A tervezetet az illetmény-táblázatig némi stílárius módosításokkal ellogadta a bizottság. Az új illetmény-táblázatokban történt változtatás.

A vita különösen azon sarkult, hogy a felsőbb rangú tisztviselők fizetésének szükséges-e a javítása, vagyis: a szegedi vagy a zágrábi tervezet fogadtassék-e el erre vonatkozólag. Az összes bizottsági tagok hozzászólása után az új illetmény-táblázatot, — a zágrábi tervezet erre vonatkozó javaslatát eljuttették. A zágrábi tervezetből törölték még néhány pontot, legnagyobbobbrészt a Kanyó-féle tervezetből átvett indokolásokat.

Délután 1/2-2-kor az elnök az értekezlet folytatását 1/2-4-re halasztotta. Bejelentette egyben, hogy halaszthatatlan teendői szőlítják a fővárosból és az illetvezet további vezetésére Rév Lajos szegedi főmérnököt kérte fel, mint korelnököt.

Rév Lajos főmérnök (Szeged) mint korelnök megnyitja délután 1/2 4 órakor a folytatólagos értekezletet. Köszöni a bizalmat s igéri, hogy tárgyilagosan fogja vezetni az értekezletet. Indítványára határozatba ment, hogy a zágrábi memorandum-tervezet a tárgyalás alapjául elfogadva, az egyes tizenötös-bizottságok kiküldöttjei adják elő megbízóik speciális kívánásait.

Dr. Fílesz Lajos, az aradi tizenötös-bizottság megbízottja: az éjjeli pótdíj fölvetését a önja.

Radó Viktor a debreczeni tizenötös bizottság nevében részletes javaslatot tesz a pótdíjra vonatkozólag; hivatalnok részére 1-60 korona, altisztrészére 1 korona, szolga részére 0-60 korona pótdíj kérését ajánlja.

Elnök szavazás alá boocsátja a kérdést s határozatba megy, hogy az aradi és debreczeni javaslatokat egyesséte illesztik a memorandumba, az éjjeli pótdíj összegét azonban nem jelölik meg.

A további tárgyalások során a bizottság valamennyi tagjának hozzászólása után határozatba ment a memorandumba való fölvetése annak, hogy szolgálatból való elbocsátás esetén harmadikokon a rendes bírósághoz telegebhezessen a tisztviselő.

Az aradi tizenötös-bizottság ajánlja, hogy a felegymileg elbocsátott tisztviselőnek a befizetett nyugdíj-járuelköt kamat nélkül fizesse vissza a nyugdíj-intézet. Radó Viktor mellett, Lászlaj Jenő, Veress Sándor, Soós Miklós, Erdély Gyula és Faragó Ernő ellene szól az indítványnak, amit a bizottság el is ejtett. Az aradi bizottság ajánlja, hogy az ideiglenes minőségben már egy évet fölötti tisztviselő egy év önkéntességének ideje megfelelő utánfizetés ellenében számíttassék be a nyugdíjévébe. Az indítványt egyhangulag elfogadták. Még ezenkívül több fontos, alább egész terjedelemben közölt indítványt fogadtak el.

Neszl Ede főmérnök a budapest-balparti illetvezetőség speciális előterjesztéseit ismertet. Az értekezlet a balparti illetvezetőségnek a pihenési idő méltányos szabályozására vonatkozó kérését a memorandumba befoglalja.

Radó Viktor a debreczeni tizenötös bizottság előterjesztéseit ismertet, amelyek közül négyet fogadott el az értekezlet. Ezenkívül figyelembe veszik néhány apróbb módosításait is.

Menszáros Zoltán a szegedi tizenötös bizottság előterjesztéseiről ad számot. A javaslatok nagy részét beveszi a memorandumba az értekezlet. (12—14.)

Veress Sándor a budapest-jobbparti illetvezetőség előterjesztéseit adta elő. A memorandumba a büntetésből áthelyeztetésre vonatkozó kérésüket veszik be.

Radó Viktor a miskolci tizenötös bizottság előterjesztéseit részletesen és behatóan ismertet. A jegyzőkönyvben foglalt óhajok nagy része egyező a már elfogadottakkal, ezért az elhalálozási negyede és az átköltözésre vonatkozó illesztik a memorandumba.

Soós Miklós a lényeg helyes kidomborításával számol be a szombathelyi tizenötös bizottság javaslatairól. A memorandumba beillesztik a tisztviselők gyermekeinek tandíjmentességére vonatkozó előterjesztést.

Dr. Fílesz Lajos a kolozsvári tizenötös bizottság előterjesztéséről tesz jelentést.

Margulit Kálmán előadó jelenti, hogy az egyes vélemények jelentősebb óhajai bennfoglaltaknak a ter-

vezetben. A bécsi leszámítoló-hivatal tisztviselői kérik, hogy seregeiket a memorandum függelékébe foglalassák külön.

Menszáros Zoltán a memorandum alaki részére vonatkozólag tesz helyesséssel fogadott indítványt.

Radó Viktor az értekezlet nevében közöszölet mond Szamzenka Ernő elnöknek, Rév Fülöp korelnöknek, Margulit Kálmán előadónak és Soós Miklós jegyzőnek, valamint a sajtó jelenlévő képviselőjének.

Elnök: Az értekezlett berekesztette. (Lelkes éljenzés.)

Szamzenka Ernő elnök és Kreszta József főmérnök délután a következő táviratban üdvözölték az értekezletet:

Rév Fülöp, elnök urnak. Megemlékezve a hátramaradtokról, sikeres munkálkodást kívánva, szívélyesen üdvözöljük.

Szamzenka, Kreszta.

Az üdvözlésre az értekezlet táviratilag ezt a választ adta:

Nagyságos Szamzenka Ernő felügyelő urnak Nagyvárad.

A reánk hárult feladatokat szeretett elnökünk lelkes életébe közben befejeztük.

A memorandum-szerkesztő bizottság.

A végleges memorandum.

A mai értekezleten két napi részletes tárgyalás után a szerkesztő-bizottság véglegesen megállapította az államvasuti tisztviselők memorandumát. A végleges memorandum a zágrábi tervezet alapján készült, kiegészítve azonban az egyes üzletvezetőségek kebelében alakult tizenötös bizottságok javaslataival. A sikeres munkálkodásnak nagy érdeme háramlik a zágrábi memorandum szerkesztőire, de az országnak az érdemnek Margulit Kálmán előadót illeti, aki referálásával fölvilágosított, értelmezett irányt adott a munkásságnak és összegegyeztette a különböző véleményeket. Ami munkát még a memorandum alaki részei adnak, az is az ő vállán nyugszik. A bizottság befejezettnek tekinti munkásságát, hiszen biztos tudatában van, hogy a legkiválóbb szakértő intézi most már a további teendőket, ez a roppant bízalom a legszebb elismerése Margulit Kálmán fáradhatatlan buzgóságának, lelkiismeretes pontos és működésének.

A végleges memorandumot kimerítően a következőkben ismertetjük: Azt a részét, amelyet a Budapesti Napló már szombati számában közölt, a módosítások megjelölésével adjuk. Csoportosítva közöljük a végleges szöveg ama részeit, amelyeket az egyes tizenötös-bizottságok előterjesztéséből vettek a memorandumba.

A világos konstrukciója, helyes magyarsága memorandum lendületes bevezetése a vasuti tisztviselő roppant tevékenységű, fáradságos és különös méltányolásra érdemes munkáját vázolja. Az alapvetések fölemelésének és az előléptetési viszonyoknak az alábbi táblázatban megvilágított rendezése mellett előadást nem tűrő kérdés a szolgálati pragmatika rendezése.

A jelenleg érvényes hivatalnokai illetmény-táblázatban — ugymond a végleges memorandum — a fizetéseket a következőképp kerjük megállapítani: (Ez a táblázat a zágrábi és a szejedi javaslat helyes összeegyeztetése révén fogadtatott el.)

A tisztviselők új illetmény-táblázata.

Table with columns: Cím, Rangfokozat, Osztály, Fizeset, and various sub-categories like Lakbér, Katonai lakbér, etc.

Az új tisztviselői illetmény-táblázat jelentőségét eléggé magyarázza ez a régi (jelenlegi) illetmény-táblázat:

Table showing salary ranges for different ranks (I-VI) and positions (Budapest, Város, Vidéki, etc.)

A III-VI. rangfokozatu tisztviselők el nem odázható fizetésrendezését — ugymond a memorandum — a jelenlegi költésgetvés keretén belül kerjük életbeléptetni, de sürgős javítást kerjük a magasabb rangfokozatu tisztviselők fizetésének is, mert habár azonnali javítást tényleg a kisebb fizetésű hivatalnokok javadalmazása igényel is, kétségtelen, hogy az I. és II. rangfokozatba tartozó, sőt a táblázatban kívül álló legmagasabb tisztviselőink sem részesülnek oly javadalmazásban, hogy az a kor és társadalmi állásuk követelte kötelezettségekkel arányban állana. Az 1901. évi megszabás szerint rendszeresítve van

- a III. rangfokozatban 534 állás
a IV. " " 1311 "
az V. " " 2073 "
a VI. " " 1446 "

Összesen tehát 5394 állás,

amely első sorban fizetésjavításra szorul. Ami a fizetésemelést 1-1 állásra 500 koronával véve. 2.682.000 K. többletköltséget okozna. Tehát a hivatalnokai fizetésekre és lakpénzre jelenleg előirányzott 16.224.300 K. évi összegnek körülbelül 15%-át s az államvasutak 1901. évi 162.074.950 K. kiadás előirányzatának alig 1/4%-át teszi.

Bátran állíthatjuk, hogy ezen többletkiadás az esetben, ha a tisztviselők jövője leletti kétségbeeséj helyet eloszlik s mindenki teljes odaadással fogja erejét a vasut-intézmény szolgálatának szentelni, máshol elérendő megtakarításokban, nemkülönben a bevételek tokozásában bőven lefedeztet fog találni.

Alázzal kerjük a szolgálati pragmatikába azon kiválóan fontos megállapítást ielvenni, hogy kifogástalan szolgálatlét mellett, miként történék a tisztviselők kinevezése és előléptetése. Nevezetesen a tisztviselők 1600 K. évi fizetéssel neveztesenek ki és kiléelő szolgálat, valamint kifogástalan magatartás mellett az alábbi táblázatban foglalt időközökben előlépjenek:

Table with columns: VI, V, IV, III, II, I and rows A, B, C representing different groups or conditions.

A Csoport = egyetemet vagy műegyetemet végzett tisztviselők.

B Csoport = középiskolát vagy ezzel egyenrangú intézetet végzett tisztviselők.

C Csoport = az ugynevezett kezelőtisztviselők.

(A várakozási időnek ez a szabályozása az egyetemet végzett és a középiskolát végzett tisztviselők között történt mai megállapodás eredményéből.)

A felsőbb és leglétszám foku vezetőknek e mellett módjában álland a kiváló érdemet, kitűnő szakismeretet, vagy különös képzettséget gyorsab előléptetésben is részesíteni; egy bizonyos fokig azonban mindenkinek lehetővé kellene tenni az akadálytalan haladást. Legyen tehát biztosítva az első és második csoportbeli tisztviselőknek, hogy a III., a harmadik csoportbeli tisztviselőknek pedig hogy a IV. fizetési rangfokozat osztályáig bezarólag, tekintet nélkül mindenkor állásukra, kielégítő szolgálat és kizogástalan magatartás esetén rendesen és feltétlenül előlépjenek. Az első és második csoportbeli tisztviselőknek magasabb osztályba való kinevezése a szakzerű minősültségén kívül továbbra is az érdemességétől és a magasabb szolgálati állásra való alkalmazhatóságtól, illetőleg a teljes erkölcsi, szellemi és testi alkalmasságtól tételessé függővé.

Minden, szolgálatát kifogástalanul végző alkalmazottnak jogosult igénye legyen 10 évi szolgálatig 2 heti, 10-20 évi szolgálatig 3, 20-30 évi szolgálatig 4, 30 éven felüli szolgálatig 6 hét szabadságra.

Kerjük, hogy az egyenruha viselésére kötelezett hivatalnokok 200 korona beszerzési ruhaátalányban részesüljenek. Azon határozamny, hogy az alkalmazottnak 20 napnál hosszabb ideig való távollét után csak fél napidjakra van igényük, töröltessék el.

Horvát-Szlavon országok, nemkülönben Fiume területén való 5 esztendei kiogástalan szolgálatlét után minden végleges alkalmazott igényvel bírjon arra, hogy megfelelő beosztásba magyar területre áthelyeztessék. Amennyiben az alkalmazott ezt bejelenti,

legfeljebb egy év alatt szolgálati érdekből magyar területre áthelyezendő. A szolgálati táblázatból az alkalmazott vallása, nemkülönben az annak kitüntetésére szolgáló rovat, hogy ki ajánlotta, el volna hagyandó.

A fejeelmi eljárásra vonatkozó szabályok következő pontokba foglalt újalkotásait kerjük: A fejeelmi hatóság álljon egy a tisztviselői kar által választott, az üzletvezetőségek és az igazgatósági szakosztályok kebelében működő elsőfoku, továbbá egy az igazgatóság által saját kebeléből kinevezett felelősségi fórumból. Enyhítő jog harmadik hatóság legyen az államvasutak mindenkor elnöke. A szolgálatból való elbocsátás kimondása esetén harmadikban a rendes bírósághoz való felelősség legyen megengedve. A fejeelmi hatóságok ne határozati javaslatot tegyenek, hanem végkövetelvényes, illetőleg csakis a felelősségi hatóság által megválogatható határozatot hozzanak. A vádpontoknak a vádlottal való irásbeli, a tanuallomásoknak pedig szóbeli közlése mondassék ki kötelezőnek. Vádlottan megadássék a jog, hogy védő gyanánt egy az államvasutak kötelekében álló egyént kijelölhessen, aki a vádhatósággal minden tekintetben egyenlő jogokat élvezzen. Jusszon érvényre a fejeelmi eljárásban a szóbeliség és közvetlenség, valamint vádlott kívánatára a nyilvánosság. Személyes suriódásból eredő fejeelmi ügy vádlott kérelmére első fokban delegált fejeelmi hatóság elő utaltassék.

A szolgálati rendtartás 27. §. második bekezdésének tiltó rendelkezése ellenkezik a sajtótoróvnyomly, amely szerint gondolatát mindenki szabadon közölheti sajtó útján. A szentesített törvény integritása mellett idézett § bekezdését módosítani kerjük.

Kerjük a nyugdíj-alapszabályoknak több irányban való módosítását. Nevezetesen kivánatosnak talánóok, hogy a nyugdíjra a rendes fizetésen felül még annak egy-negyed része külön is beszámíttassék, hogy így a nyugdíjazott, elvesztett lakbéreért pótlást nyerjen.

Tekintettel a vasuti szolgálat rendkívüli nehézségeire, ne csak a szolgálatkötben elszerezésen túl alkalmazzottak, hanem az egyéb okból önhibájukon kívül szolgálatkötellené vált alkalmazottak (ezek elhaláztatása esetén pedig családtagjai) is részesüljenek a legesekélyebb nyugdíjban.

Az altsztek és szolgák helyzete szintén sürgős orvoslást igényel. Egyes szolgálati ágaknál az altsztek és szolgák magasabb fizetési fokozatba nyertek kinevezéseket, kivánatosnak tartanók azonban, hogy úgy az altsztek, mint a szolgák illetmény-táblázatában a jelenlegi megéheltesí viszonyoknak egyáltalában meg nem felelő IV-ik rangfokozat teljesen előléptetők, hogy valamennyi altsztek kezdő fizetése, 1000 korona, a szolgáknál pedig 600 K. legyen. Kivánatosnak talánók továbbá hogy úgy az altsztek mint a szolgák kifogástalan jó szolgálat mellett haladhasson a legfelsőbb fokozatokig (altsztekknél 3200, szolgáknál pedig 1400 K. fizetés) és a biztosított előmenetel reakók is kiterjesztessék.

A különös kiképzést igénylő altsztek már a magasabb fizetési osztályokba való első kinevezés folytán előnyben részesítendők.

A kezelőknek, a napidjások és a rendszersített állást betöltő napidjások helyzete szintén javítást igényel főleg oly irányban, hogy munkakötelességük esetére kenyér nélkül ne maradjanak. Célszerűnek vélnők, ha a külön segélyalap és nyugbér-alap egyesítettnek.

A vasuti tisztviselő szolgálatának hü képe következik most a memorandumban, amelyből az ugynevezett történelmi részt elhagyták. A beiejezés legfontosabb része így hangzik:

Az államvasuti tisztviselők jelenlegi költésgebej helyzete főleg annak következménye, hogy a magasabb állások nem szaporítottak a vonalálózat s ennek folytán a tisztviselők számának arányában s mivel a magasabb állások nagy része nem az érdemes államvasuti tisztviselők előléptetése, hanem idegen, nagyobbára fiatal egyéneknek a magyar királyi államvasuti tisztviselők létszámába való kinevezése által töltettek be; — akik azután az előléptetéseket természetesen megakasztják s így a tisztviselők jövője teljesen bizonytalan. Szomorú képet nyújt e tekintetben a m. kir. államvasuti tisztviselői státus. Így például a IV-ik rangfokozat 1-ső osztályában (2800 K. fizetés) levő 437 hivatalnok közül 44 hivatalnok 30 év óta, 30 hivatalnok 31 év óta, 8 hivatalnok 32 év óta, 10 hivatalnok 33 év óta és 5 ennél is hosszabb idő óta szolgát és közülük 67 hivatalnok 4 év óta, 34 hivatalnok 5 év óta, 19 hivatalnok 6 év óta, 4 hivatalnok 7 év óta, 2 hivatalnok 8 év óta, 5 hivatalnok 9 év óta, 11 hivatalnok 10 év óta és 12 még hosszabb idő óta nem lépett már elő.

A lakbérleti viszonyok hasonló mértékben változtak, mint a megéheltesíek. A lakberek összege, illetőleg a lakberek két osztálya szintén nem elégheti ki méltányos óhajainkat. Ama, a fővárosra megszábot lakbér melyben a némely nagyobb vidéki városokba beosztott tisztviselők is részesülnek, valamint a vidékre megszábot lakpénz, nem áll arányban a városok fejlődésével, valamint a népesedési mozgalomnak a városok felé törekvő irányával s így arra a városokban, különösen a fővárosban rá kell fizetni. Ha a lakbér mai két osztályában emelkednék, akkor sem volna az egyenértékű az ugyanazon lakbérosztályba tartozó, de különböző helyi és vidéki beosztású tisztviselőknél altszteknek és szolgáknak. Ugyanazért mély tisztelettel kérünk kell, hogy a lakbér a személyzet mindhárom csoportjánál a különböző helyi lakásviszonyokhoz képest — esetleg a katonai lakbérszabályzathoz hasonlóan — több osztályban állapíttassék meg. A természetbeli lakások értékelésének méltányosan való szabályozása szintén javítást igényel.

(Az előterjesztések elfogadott javaslatai.)

Az egyes üzletvezetőségek tizenötös-bizottságainak észrevételeit, mint a tudósításban olvasható, rész-

Ijesen tárgyalta az értekezlet. Alapos vita után elhatározták, hogy az egyes észrevételekből a következő tizenkilenc óhaját és javaslatot veszik be a végleges memorandumba:

Az aradi észrevételekből.

Az éjjeli szolgálat külön díjazása mint a postánál, kiterjesztendő a hivatalnokokra, az altisztekre és szolgákra is. — Ideiglenes minőségű tényleges katonai szolgálóban a vasuti szolgálat megszakítása mellett eltöltött ideje megfelelő utánfizetés mellett a nyugdíjba beszámítassék, ha az illető hivatalnok legalább egy évtig alkalmazásban volt. — Szabadjegyek alkalmazottak részére magánórái utazásokra feltétlenül, családtagok részére 4 esetben, nyugdíjasok részére is legalább korlátozott mennyiségben engedélyeztessenek. A családtagok fogalmába beleértendő a női tisztséviselő által közös háztartásban eltartott anyja vagy nővér is. A szabadjegyek minden személyszállító vonatra érvényesek legyenek, az expressz- és luxusvonatokot kivéve. A kedvezményes tüzélt és világlátványg élvezetében a nyugdíjasok is részesítendőek.

A budapest—jobbparti észrevételekből.

A hivatalnok-gyakorlatok legfeljebb egy gyakorlati év után kinevezendők. (Az illetménytáblázata befoglalják ezt.) Havidíjuk 120 koronában állapítandó meg. — *Létszámcsökkentés* okából a szolgálat időmondható no legyen. — Az alkalmazottak nyugdíjazási szabályzatának oly módosítását kérjük, hogy a teljes fizetésnek megfelelő nyugdíj élvezete már 30 szolgálati év után beálljon. — A büntetésből áthelyezettek részére a szabad utazási és szállítási kedvezmény biztosítottassék.

A budapest—balparti észrevételekből.

A szolgálatban eltöltött és az ezt követő pihenési időnek méltányos szabályozását kérjük.

A debreczeni észrevételekből.

Mintán ezen fizetésrendezési tervben azon idősebb tisztséviselő, kik a múlt idők súlyos nehézségei mellett, saját hibájukon kívül egyéb körülmények következtében jelentékenyen hátra maradtak és a fiatal tisztséviselőket jelenleg kielégítést nyerő érdekeivel szemben — kárpótlóval nincsenek — méltóztatassék ügyünk eltereléséről és irányban is megfontolni és az ily elmaradt tisztséviselőket a szolgálati évek arányában, — a méltányosság határai közt gyorsabb előléptetés útján legalább némileg kárpótlótni. — A felsorolt időknél nagyobb szabadságok méltányos indokok alapján megadásának, továbbá az évközben igénybe vett rövid szabadságok a megillető szabadságidőbe be nem tudhatók. — Hiszszük és reméljük, hogy az összes eltitkelt fizetése mihamarabb 1040 koronára fog emelkedni. — Mindezek után nyugodtan bizza a tisztelt képviselőkhöz nagyméltósággal bízva belátására annak megítélését, elérkezett-e az idő, hogy a hivatalnokok kezdő-fizetése, mely ma csak 1200 korona, az átlag 1000 korona és egyenruhával kiegészített altiszti kezdőfizetéshez képest 600 koronával magasabb összegben, vagyis 1600 koronában állapítottassék meg és hogy az előléptetésünk, lakbérünk méltányosan szabályoztassék. — Az előléptetési idők nemcsak egyik fizetési osztályból a másikba, hanem egyik rangfokozatból a másikba való átmenetel esetén is érvényesek.

A szegedi észrevételekből.

Kérjük a szemléltető kimutatását, hogy a cs. kir. osztrák államvasutak, valamint a porosz kir. államvasutak mily összeget fordítanak vonatkilométerenként személyjeltek javadalmazására és pályakilométerenként hány hivatalnokot alkalmaznak, ezzel szemben mennyivel marad alól azon javadalmazás, amelyet a magy. kir. államvasutak az ő személyzete irándósága címén vonatkilométerenként kiad, illetve pályakilométerenként hány hivatalnokot foglalkoztat; annak pontos végeredményében számszerű kimutatását, hogy 1900. évben a cs. kir. osztrák államvasutak a beruházott tőke után mily százalékos tiszta hasznot értek el és hogy ezzel szemben mily százalékos tőke érték el a m. kir. államvasutak az összes beruházott tőke után. — Kérjük számszerű kimutatását annak, hogy mennyibe kerül a javasolt fizetés-rendezés a lakpénzzel együtt és tekintettel a javasolt korpótlókra is. Ugyanezen kimutatásból látható legyen az is, hogy a magyar államvasutak tiszta bevételének hány százaléka ténne ki a fizetés-rendezés; ugyanígy kimutatandó volna, hogy a nyugtábelégek és kereseti adók mily összeget tesznek ki, mert ezek az állampénztábla visszatérülnek. — *Átmeneti intézkedésekre* nézve a következőket javasoljuk: Azok, akik a rendezés előtt egy fizetési osztályra legalább annyi évet vártak, mint amennyi részükre a magasabb fizetési osztályba való előléptetéshez biztosítottak, a fizetésrendezéssel egyidejűleg a magasabb fizetési osztályba előléptetendők, míg a többieknek a rendezés előtti várakozási évek az előléptetési várakozási időbe beszámítandók; mindkét esetben azonban a beszámítás úgy történik, hogy egy évnek csak a napitárlag befejezett év tekintendő.

A miskolczi észrevételekből.

Az átköltözési dítvány csak fegyelmi büntetésből folyó áthelyesés esetén legyen megvonható. — Kérjük az elhalálozási negyedrő adó fizetés folyósítását a hátramaradtok számára az esetben is, ha nőtlen.

A szombathelyi észrevételekből.

Kérünk gyermekeink számára állami és állami-lag segélyezett iskolákban taníthatóságot.

Ime, ez a végleges memorandum. Az egyes bizottságok észrevételeiből azért fogadtatott el kevesebb,

mert mire tárgyalás alá kerültek, már a megelőző előterjesztések érvényre juttatták az illetők törekvéseit. A munkában közös erővel dolgoztak a bizottságok s legszébb jele érdekeik egyetemességének, hogy találkoztak kívánságaikban, javaslataikban és a cél sikerrel megjelölésében.

Csókra csókot, édes ...

— Jelenet. —

A német császár arconcsókolta
Walderssee tábornokot, amikor megjött.

A császár: Maga az, Walderssee?

Walderssee: En vagyok. (Kiugrik a kupaéből.)

A császár: Maga édes, maga drága, maga pisze kis mokus, hadd pusziom meg azt a piaci piros száját ...

Walderssee (szemérmesen): Na nee ...

A császár: De igen, igen. Hadd pusziom összevissza azt a piros-pozsgás kis pofádat ...

Walderssee (magyar zsánerképnek képzeli magát): No ne izéljen ...

A császár: Nem izélek. Egy csókot ... egy csókot ...

Walderssee (pirulva elszalad).

A császár: Nem menekülés előlem, fakadó virágszál ... megosókokak ... (utólért).

Walderssee: Jaj, megfogott ... Oda a becsületem ...

A császár (hívvel): Az ajkadat!

Walderssee: Nem, nem ... én tudok inkább egy más helyet ...

A császár: Az ajkad kell! (Átléti és „Es ist erreicht“ bajuszát ajkára nyomja): Ugy.

Walderssee: Jaj de szur a bajusza!

A császár: Levágjam?

Walderssee (viedlen): Nem! Nem!

A császár: Hogyan? Hát szeretsz?

Walderssee (keblére ömlik): Nagyon. Amióta arpu-csókolált, úgy érzem; mintha az égben járnék ...

A császár (szerelmesen): Waldi! Waldikám!

Walderssee: Vilmos!

A császár: Nevezd röviden imperátor rex bácsinak. És most jön egy ovikipuszi ...

(Megcsipi az öreg tábornok arcát és úgy csókolja meg. A nép éljenez és Walderssee úgy sir, mint egy nyul.)

— o. —

FŐVÁROS.

(*) A budai előjáró szabadsága. Hercin Károly budai II. kerületi előjáró megkezdte hatheti szabadságidejét, amely idő alatt dr. Szalay Sándor tanácsjegyző vezeti az előjáróság ügyeit.

(*) Adómentesség. Érdekes elvi határozatot hozott ma a közigazgatási bizottság. Holczspachék a Margit-parton több házat építettek. A házakat úgy építették, hogy egyik homlokzatuk a Dunára a másik a Lipthay-utcarra néz. Az adóügyi-előleg minden háznak csak a dunaparti felére adta meg a harminc évi adómentességet, a Lipthay-utcai részre pedig csak tizenöt évi adómentességet adott. A Holczspach oszód-tömegmondnoka felebezzet s mind a két házra kérte a harminc évi adómentességet. A közigazgatási bizottság hosszabb vita után megszavazta a harminc évi adómentességet. Az adóügyi-előleg a bizottság határozata ellen a közigazgatási bírósághoz íflebbezett.

(*) A főváros közbiztonsága. Pekdary József főkapitányi helyettes a közigazgatási bizottság mai ülésén terjesztette be a székes-főváros julius havi közbiztonságáról szóló jelentést. Juliusban, mondja a jelentés, több volt az apróbb bűneset, mint más hónapokban s ennek az az oka, hogy sok a munkálatlan ember Budapesten. Több nagyobb esettel is szaporodott a rendőri krónika. Lépre került 16 zsebtolvaj is. A múlt hónapban 1708 bűnesetben fejezte be a nyomozást a rendőrség, 117 esetben az ember élete ellen, 1434 a vagyon ellen irányuló bűneset volt. A büntetettek közül letartóztattak 149 embert. A múlt hónapban 2312 ember volt a tolonházban, ezek közül 976-ot a büntetés kitöltése után szabadon eresztettek. A tolonokok közül 87-et kitiltottak a főváros területéről közülük egyet örökre. Koldulás miatt 308 embert állítottak elő. Legtöbbet a IV., V., VII. és VIII. kerületben. Csavargásért 352 embert bírságotlalt meg. 139 ember pedig botrányság részeségért kapott büntetést. A jelentés végül az idegenforgalomról emlékezik meg: a múlt hónapban 10.451 idegen fordult meg Budapesten; 8448 szállóban, 2003 magánlakásban lakott.

(*) A harmadik adórszlet. Az ez évi harmadik adórszletnek befizetési határideje lejárt. Ennélőzva az előjáróságok felhívják mindazokat az adózókat, akik kötelezettségüknek eddigéleget nem tettek, hogy ez ideig harmadik adórszletüket, esetleg rézibb adó- és hadmentességi díjtarozásukat végrehajtás terhe mellett haladéktalanul fizessek be.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Országos dalostünnep Kassán. Ezen a héten Kassa városa vendégül látja az ország különböző részeiből a magyar dalosoknak kétezer képviselőjét. A magyar nótá énekesi versenyre kelnek egymással csoportonként, amint otthon, a maguk vidékén a magyar nótá szeretete őket daloskarokká egyesítette. Mindazok a tényezők, amelyek az ünnep rendezéséhez hozzájárulnak, olyan buzgóssággal munkálkodnak közre, hogy a magyar nótá ünnepé Kassán nagyszabású országos ünnepnek ígérkezik. És ennek az ünnepnek legmagasabb momentuma bizonyára az lesz, amikor a Himnusz kétezer dalos ajkáról tör majd a magasba. Ákik az ideai országos tornyaversenyen négyezer ifjú ajkáról égfelé hallották emelkedni a Himnusz és a Szózat szent dallamát, emlékezhettek arra a szívet megremegtető hatásra, ami az ilyen hatalmas karének nyomán kél. Kétezer dalosférfi hangja karba fonódva ugyancsak átjárhatja a hazafias lelkeket, amelyekben a magyar dal más alkalommal is érzéseket ébresztenek. Az ünnepre való előkészületekről és a programról a következő értesítéseink vannak:

Az első napon, 17-én a szép új kassai színházban egymásután vonulnak föl a dalegyesületek s mindnyájan ugyanazt a versenydarabot éneklék. A zsüri dönti el, melyik csapat énekelte szebben. A második napon, 18-án, már minden daloscsopót a maga választott versenydarabját éneklék. Az ország majd minden nagyobb városa kiküldte a maga dalegyesületét a versenyre. Egyes városokból több daloscsopót is jelentkezett. A harmadik napon a kassai Széchenyiligetben nagy matiné lesz, melyen a kétezer dalos együtt énekel s végül a Himnusz dallamával ér véget a dalosverseny.

A vendégeket Kassa városi lelkes közönsége hogy mily szeretettel fogadja mutatja az egyesek áldozatkészségét is épp az a sok díj, adomány, amit a dalversenyre összehordtak. A kassaiak a következő díjakat adományozták: Kassa városa: Rákóczy Ferenc ezüst lovaszobrárt Dr. Bubiás Zsigmond megyés püspök versenydíja: gyönyörű aranylira babérággal. Péchy Zsigmond főispán díszelnek versenydíja: ezüst babérokoszoru. A kassai női dalos-egyesület tagjainak versenydíja: ezüst palmaág. A kassai dalos-egyesület két versenydíjat ad: ezüst babérokoszort s remek kivitelű ezüst karmesteri botot. Azonkívül sok dalos-egyesület is ad még sok másféle díjat.

A dalosverseny egybeesik a kassai dalegyesület harmincöt éves fennállásának jubileumával. Ugyanekkor irdalmi ünnep is lesz. Vasárnap, 18-án, a dalosok jelenlétében leplezik le a Kazinczy-Kör díszes márványemléktábláját azon a házon, ahová Kazinczy Kassára érkeztek első ízben megszállott. Az emléktábla leplezése nagy ünnepségek közt megy végbe. Az emlékbeszédet Rákosi Jenő mondja.

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium részéről az ünnepség rendezője, a kassai országos dalostünnep központi igazgatósága a következő átiratot kapta:

A részemre küldött meghívóból örömmel vettem tudomást arról, hogy az Országos Magyar Daláregyesület az év folyamán is tanuléit kívánja adni haladásának s az ország színe előtt biztoságot óhajta nyújtani annak, hogy hű maradt német törekvéséhez, melynek célja a magyar dal kinövesinek megismertetése által a hazaszeretet ápolása és a nemzeti közművelődés fejlesztése. A kassai dalostünnep országos ünnepé avatja minden hazafi érdeklődése, szívbéli jelentése, mely egymagában is megszabja a dalversenynek kiváló jelentőségét s horderejét. Midőn szíves meghívásukért köszönetet mondok, nem mulasztom el kifejezést adni ama meggyőződésemmek, hogy a daláregyesület, amelynek nemes küldemléit mindig figyelemmel kísértem, ez évi ünnepeje által is egyiket fogja elérni ama szép sikerreinek, melyek céljának megvalósításánál mindig fontos tényezőként szerepeltek. A meghívásnak személyesen nem tehetek ugyan eleget, gondoskodni fogok azonban képviselőtelemről s kiküldöttem nevét tudatni fogom.

A miniszter helyett

Zsilinszky, államtitkár.

** Monte Carlo. Az Uránia-színház szombaton, augusztus 17-én nyitja meg téli évadát a Monte Carlo és a Riviera című darabban. Salomon Odön, a darab szerzője még a tél folyamán igen érdekes s a fővárosban teljesen ismeretlen zeneszámokat gyűjtött a Rivierán, amelyek az Uránia zenekara előadás közben be fog mutatni. E zeneszámok közül említésre méltó a monacói jeledelm himnusza; a nizzai farsang legnépszerűbb indulója: Marche du Pierrot s a francia tengerészek érdekes indulója: a Marche Algérienne; végül a monte-carlo-i közönség legkedvesebb keringője, a Valse Bleue. A bemutató előadás a szerző szemlélésen fogja munkáját felolvasni.

** Fővárosi Nyári Színház. A Budapest szépe Sárosi Paula betegsége miatt lezsurult a műsorról, de hónap már újra szíre kerül részint új szereposz-

tással. A közönség érdeklődése a darab iránt olyan általános, hogy a holnapi előadásra már nagyszámú elővétel történt, miért is az igazgatóság a „Furcsa háború” helyett szedára is másorra tüzte ki. Holnap tartják meg Berton és Simon szenzációs színművének, a Zsuzá-nak az első színpadi főpróbáját. Az igazgatóság tekintettel a darab remélhető nagy sikerére a főszerepeket kétéltéppén töltötte be. Az első szereposztásban Zsuzá Hadrik Anna, Bornárdot Pethes Imre játssza, míg a másodikban a címszerepet Horváth Paula, Bernárdot Klenovits fogja adni. Jegyek a pénzteki bemutatóra már kaphatók.

A Magyar Színház új szezonja. A Magyar Színházban augusztus 15-én kezdődnek az előadások. A székesfehérvári tanácsa elrendelte, hogy a tűzrendőri vizsgálatot augusztus 14-ikén tartásuk meg.

Színészakadémia Gődöllőn. A Végvár színésziskolájának növendékei sikerült, összevágó előadásban mutatták be 10-én, szombaton este a Gődöllői Erzsébet-szálló nagytermében Gabányi Árpádnak a Nemzeti Színházról ismert vígjátékát, az Apókat. Az előadást nagyszámú közönség nézte végig, amely jól mulatott a darab vidám ötletein és sokat tapsolt az előadókra. Különösen tetszett Vendrődy Gizella, Herczeg Sándor, Szigeti Endre, Sándor Tivadar, Halász Zoltán. A kis színészársaság a jövő héten a Mozgófényképeket adja elő.

MŰVÉSZET.

□ **A műcsarnok kiállításai.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat most küldi szét meghívót a hazai és a külföldi művészekhez a tárlaton való részvételre. Ugy a hazai, mint a nemzetközi tárlat az idén egy-egy fél hónappal előbb nyílik meg, mint más esztendőben. A magyar tárlat november elsején, a nemzetközi kiállítás pedig március 15-ikén nyílik meg.

EGYESÜLETEK.

(Katholikus nagygyűlés.) A második országos katolikus nagygyűlést az idén csak a képviselő-választások után tartják meg. A választások után a gyűlésen pártszínezet nélkül résztvehet mindenki. A bizottság a nagygyűlés megtartásának határidejét november 5., 6. és 7-ik napjára tüzte ki, azonban e határidő a viszonyok szerint változhatik. A Budapesti megtartandó kongresszussal kapcsolatban megtartják az idén is a Eucharisztikus kongresszust. Olcsóbb utazásról, szállásról, ellátásról gondoskodik a bizottság. A jövő évi kongresszust valamely nagyobb vidéki városban tartják meg.

(Az anyagvizsgálók nemzetközi egyesülete) ezidei kongresszusát szeptember 9-14. napján tartja Budapesten. A kongresszust az anyagvizsgálók magyar egyesülete a magyar mérnök- és építész-egyesület karöltve szervezi. Résztvehetnek a nemzetközi egyesület tagjai, de tagnak bárki beléphet — akár csak a folyó évre is — ha 7.20 korona évi díjat fizet; ezenkívül a kongresszusban való részvételi díja husz korona, hűlgyeknek tizenöt korona, mely díjért az üléseken és a kirándulásokon is részt vehet s megkapja a díjtanulmányokat. A kongresszus füzeteletere a magyar egyület szeptember 9-ikén estélyt rendez. A budapesti műegyetemen működő szervező bizottság (Csipker Győző elnök, Rejtő Sándor főtitkár, Zhuk József titkár) az érdeklődőknek készséggel ad felvilágosítást.

(Rabbik közgyűlése.) A dunántúli rabbi egyesület ma tartotta IV. közgyűlést tizenhét rabbi jelenlétében. A közgyűlés előtt istentisztelet volt, melyen Schnitzer komáromi rabbi nagyhatalú beszédet tartott. A közgyűlést dr. Engel Sámuel üdvözölte a hitközség előjárósága és képviselete nevében. A tisztikar választása következett. Előnk lett: Schnitzer (komárom), alelnökök: Steinber (Fejérvár), Perlis (Pécs), pénztárs: Herzog (Kaposvár), ellenőrök: Pollák (Sopron), Löwy (Nagy-Átád) és Kiss Veszprém. A közgyűlés főtárgyát a rabbi-egyesület tanterve alapján a tankönyvek iratása volt. A beérkezett pályamunkák közül csupán Furedi Ignác képzőművész tanár fordításában egy imakönyvet fogadtak el. Délen nagy társaságban volt, melyen sokan mondtak felköszöntőt. Délután dr. Singer tanácsosai rabbi nagy közönség előtt felolvasást tartott a zsidóság jövőjéről. A közgyűlést holnap folytatják.

VIDÉK.

— **(Zemplénmegye ülése.)** Zemplénmegye közgyűlése augusztus 12-én ülést tartott gróf Hadik Béla főispán elnöke alatt. Miután Mezős Béla a bizottság nevében üdvözölte az új főispánt, aki most először elnököl a bizottság ülésén, Matolai Etele alispán jelentette, hogy a vármegye területén leszállt léghajós orosz tisztokról a vizsgálat kiderítette, hogy a kémekek gyanúja alaptalan. Beregszásy István tanfelügyelő jelentést tett, hogy a viravai görög katolikus esperességi kerületben lemerült panszlavizanusból kifolyólag a helyszínen vizsgálatot indított és meggyőződött, hogy a kerület lelkészei a hazai nyelvet neglálják és hogy az iskolákban a magyar nyelv oktatásának semmi eredménye sincs. A bizottság erre elhatározta, hogy felszólítja az operjesi egyházi főhatósá-

got, hogy a bajon segítsen és gondoskodjék magyar tanítókról, mert különben a bizottság az iskolák államosítását fogja sürgetni.

SPORT.

* **A budapesti nyári lóversenyek.** A budapesti nyári lóversenyek e hó 15-ikén, csütörtökön kezdődnek. A nyári meeting tizenegy napos lesz. A versenynapok a következők: augusztus 15, 17, 18, 20, 22, 24, 25, 27, 29, 31 és szeptember 1, mint utolsó versenynap. A versenyek délután 3 órakor kezdődnek.

* **A Magyar Lovaregylet** a lóversenyeket látogató közönség figyelmébe ajánlja, hogy a versenyterti belépőjegyeket saját kényelmére érdekében, a jegypénztáraknál való nagy tömeges elkerülése végett a versenyprogramokon megjelölt dohányüzemekkel a versenynapok délelőttjén előre váltassa meg. Szintegy saját érdekében áll a közönségnek, hogy a belépőjegyeket láthatóan viselje, hogy az ellenőrök felszólításaitól megkímélve legyen.

Nyiltér.

Szappan
Glycerin
Brew
puhítja és finomra tartja
F. A. Szeg Fa és Tárca Bécsben



Tannin-csokoládé

a hasmenést megszünteti.
Gyermekek és felnőttek részére.
1 darab 40 fillér. Kapható gyógyszárakban. Készíti: Sztraka Ödön, Mohol.

Orthopédikus sebészeti gyógyintézet

Dr. WITTEK A., Grác, Merangasse 26.

A gerincoszlop meggörbülésének, ló-síbak, ládtalpak, valamint mindennemű izületgyulladás és bennél kezelése. Saját műhely Heszling-féle oroszkett és apparátusok készítésére.

Prospektusok ingyen.

(Az e rovat alatti közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Tolvaj a versenypályán.** Gróf Orsich Pál ulánus lóhadnagyot a múlt hónap elején az alagi versenypályán meglopta egy Sas István nevű brassyas inas. Nyolcszáz koronát lopott el az ültözőszoba asztalokjából. Sást elfogták és megtalálták nála az ellopott pénzből 73 koronát, a többit pedig eljuttatta. A pestvidéki törvényszék ma tartotta meg ellene a tárgyalást. Sas megvalotta a lopást s emondotta, hogy kétezer korona pénz volt a fiókban, de ő csak nyolcszáz koronát vitt el, hogy játssza a totalizátoron. Ha nyert volna, visszatette volna a pénzt, de egy félórával a lopás után már elfogták. A törvényszék, amelynek Verébelyi táblai bíró volt az elnöke, egy évi börtönrre ítélte a tolvaj inast. A gróf nem jelent meg a tárgyaláson, mert most Tára-Lonnicon van.

§§ **A lembergi zavargások epilógusa.** Lembergben ma hirdették ki az ítéletet a munkások zavargása dolgában. Tizenhét vádlottat börtönl súlyosított börtönrre ítéltek négy hónaptól egy évig terjedő időre és öt vádlottat hét naptól három hónapig terjedő elzárásra. Az elítélések részint nyilvános erőszak bűntette, részint lopás, hamis bejelentés és más vétségek miatt történtek.

TÁVIRATOK.

A spanyol kölcsön.

Páris, augusztus 12. A Havas-ügynökség jelent Madridból, hogy a minisztérium egy tagja se tagadja, hogy a kormány 60 millió kölcsönt szándékozik felvenni a haditengerészet rendkívüli kiadásainak fedezésére.

Merénylet egy hajó ellen.

New-Orleans, augusztus 12. Tegnap éjjel eddig ismeretlen tettesek egy Dél-Arikába induló öszvérszállító hajót torpedóval a levegőbe akarták röpíteni. A merénylet nem sikerült mert a torpedó idő előtt felrobbant, s csak a gőzhajó oldalának három lemezét törte be.

Az acélstrájk.

New-York, augusztus 12. Az Illinois-Steel Company munkásai Milwaukeeban, Chicagóban és Mc.

Keesportban elhatározták, hogy nem tesznek elégol Schaffer felszólításának, hogy a munkát szüntessék be. Pittsburgban és Mc. Keesportban minden csöndös.

A török gyujtó-monopolium.

Konstantinápoly, augusztus 12. A gyujtók gyűlését és elárúsítását az egész török birodalomban osztrák toképezések akarják bérbe venni. A koncesszió 250—300.000 török font bérösszeg ellenében 10 évre szólna.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, augusztus 12. A pénzügyminisztériumnak a holnapi hivatalos lapban megjelenő rendeletével az államjegy-függetlenségnek az 1894. július 9-iki törvénnyel megkezdett beváltása teljes befejezésre jut. A még forgalomban levő 160 millió korona öt forintos államjegy beváltása így augusztus 31-éig történik az osztrák-magyar bank utján. A magánforgalomban az említett államjegyeket 1903. február 28-áig, az állampénztárak 1903. augusztus 31-éig fogadják el fizetésül. A még forgalomban levő 160 millió államjegy helyett 1901. szeptember 2-től kezdve 10 koronás bankjegyeket hoznak forgalomba, melyeknek kiadásáról holnap a bank is közzétesz egy hirdetményt az új jegyek leírásaival. A Wiener Zeitungnak egy további hirdetménye szerint az eddig az állami központi pénztárak és az állampénztárak által előtöltött pénzkieserést az osztrák-magyar bankra ruházták át.

Konstantinápoly, augusztus 12. A török-román kereskedelmi szerződést, amely öt évre szól a Tefik basa külügyminiszter és Ghika követ kormányok nevében véglegesen aláírták.

London, augusztus 12. (Gabonaiac.) Az irányzat általában szilárd. Külföldi buza 3 p.-vel magasabb, tengeri 6 p.-vel magasabb. Amerikai liszt 3 p.-vel magasabb. Zab 3 p.-vel magasabb. Városi liszt 23—29 sh. Repecolaj 22 sh. 6 p. Tengeri 23 sh. 6 p. (eladók). Behozatala buza 10.000, zab 10.000 qu. Az idő esős.

New York, augusztus 12. (Terményfőzsde.) (Zárlat.)

Gyapot: New Yorkban helyben 8.—. (8.—), aug.-ra 7.17 (7.18). Novemberre 7.38 (7.29). New-Orleansban helyben 8.1/2 (8.1/2). — Petroleum: Stand white New Yorkban 7.50 (7.50). Stand white Philadelphianban 7.45 (7.45). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.25 (1.50). — Zsír: Western steam 9.05 (9.—). Rohe és Brothers 9.15 (9.05). — Tengeri irányzata szilárd. — Szept.-re 63.1/2 (61.7/8). Októberre 64.—. — Decembe 65.7/8 (63.7/8). Buza irányzata igen szilárd. — Páros ószi helyben 80.1/2 (78.1/2). Szeptemberre 79.— (76.1/2). Októberre 79.1/2 (77.1/2). Dec.-re 81.1/2 (79.—). Májusra 84.1/2 (82.1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — Kávé: fair Rio 7. sz. 5.11/2 (5.11/2). Aug.-ra 4.85 (4.90). Novemberre 5.50 (5.10). — Liszt: Spring Wheat cears 2.80 (2.75). — Cukor: 3.1/2 (3.1/2). — Ón: 27.15 (27.12). — Réz: 16.1/2 (16.1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, augusztus 12. (Terményfőzsde.) (Zárlat.)

Buza irányzata igen szilárd. Szept.-re 78.1/2 (71.1/2). Okt.-re 74.1/2 (72.1/2). Tengeri irányzata szilárd. — Szept.-re 60.— (58.1/2). — Zsír: Szeptemberre 8.70 (8.70). — Októberre 8.85 (8.80). — Szalonna short clear 8.30 (8.45). — Sertészsír: Szeptemberre 14.07 (13.97). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

S. F. Kis-Komárom. Aggodalmát teljes mértékben osztjuk. De ha körözteni nem akarja, aligha juthat a nyomára, hacsak a flu maga nem ad életfelt magáról. Megtehetné esetleg, hogy Nagy-Kanizsán az odaváló rendőrséggel nyomozathatná, mivel érintkezett a flu utoljára s miket beszélt, talán így valamely utbagaztatást nyerhetne s nyomon követhetné a bujdosót. Másik ajánlatos mód volna, hogy az újságok apró hirdetési közl. bivia fel a flut a hazatérésre. Ha néhány napon át állandóan közölné a felhívást, nem lehetetlen, hogy a flunak is tudomására jutna s akkor jelentkezne.

Motor. Folyamodni kell érte a kereskedelmi miniszterhez. Ha olyan ípart folytat, amelynek állami támogatása érdekében áll az országunk s az illetékes kereskedelmi és iparkamara is pártfogolja kérését, esetleg megkapja a támogatást. Mindenesetre próbáljon szerencsét.

M. J. Budapest. 1. Az illetékes kerületi előjáróságnál kell iparogót váltania. 2. Legalább három héttel az esküvő előtt.

E. S. Berzevce. A vám helyesen, a tarifa-szabályok szerint van kivétel. Ha visszaküdi is, a vámot meg kell fizetni.

Ij. Schiller. Párkány. Közlelbbi címzés nem szükséges. A posta úgy is megtalálja.

Mercur. Igen, szabály van rá, hogy becsomagolás nélkül a posta nem tartozik elfogadni.

Schneider. Nagy-Kikinda. Erzsébet leánynevelő-intézet. VI. Andrásy-ut. A folyamodás a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez intézendő.

KÜLÖNFÉLEK.

Költők alkonya.

A költőnek szép lehet a halál
Mikor sugaras enyhe alkonyon,
A fénylő nap is pihenőre száll.

Ha szép lányok állnak ágya körül
S beözönlök a nyitott ablakon
Dal és illat — utolsó gyönyörűl.

... Ha nekem int majd a nagy pillanat,
Mielőtt szemem elmozdít hűnyom
Ne lássak fényt, ne lássak sugarat.

Dallam ne rezdüljön a légen át,
S felém ne hozza röpke fuvalom
Viola s rosendáknak állatát,

S ah... ne tévedjen elmém szép leány
Mert ezerszer halok meg a vágtyól
Mielőtt kivívtam földi tusám...

Vesszelet Károly.

— **A pápa vagyona.** Az *Italia* című olasz lap kiszámította, hogy mennyi vagyona van a pápának. A pápa tulajdona a Vatikán, az azhoz tartozó épületek, telkek, kertek, gyűjtemények, házak stb. Telkekben és házakban csak nemrégiben tíz milliót örökölt a pápa. Egész vagyonát két milliárdra és százhusz millió lírara becsülik. Ennek az óriási összegnek egy esztendői kamatja százhusz millió líra, ami egy hónapra tíz milliót, egy hétre két milliót, egy napra 411.000 lírát, egy órára 17.000 lírát, egy percre 286 lírát és egy másodpercre körülbelül 5 líra kamatot jelent. Ehhez járul még a bevételeknek egész sora. Péterfiliárekben, a zárdaik, kolostorok, rendek járnékai fejében szintén óriási vagyona van a pápának. A Szent-Péter-templom és a Vatikán gyűjteményei megbesorolhatatlan értékűt képviselnek. Bizonyos például, hogy a Rafael-féle gobelin árából Olaszország minden adósságát ki lehetne fizetni.

— **Egy apró királyság.** Egy angol folyóirat emlékszik meg arról, hogy VII. Edvárd királyon kívül a brit birodalom területén még egy aktív uralkodó is él. Ennek az uralkodónak a királysága Bardsey szigete, amely három angol mérföldnyi távolságban van délre a Lleyon félszigettől. Itt autokratikus hatalommal uralkodik. A lakosok száma egyébként ezen a szigeten, beleértve a királyi párt is: — hetvenhét. A király egyenes lezármazottja egy egész sereg uralkodónak, akik ezen a csaknem ismeretlen területen időtlen idő óta uralkodnak. A király különben mint orvos, tanító és anyakönyvelő is működik és hogy a sokoldalúságot és a demokratizmust milyen messzire fejti ki, azt legjobban bizonyítja, hogy a krumplikapálás-tól sem riad vissza. Miután semmiféle alattvalói köte-

lezettsége nincs Angolország iránt, azért adót nem fizet. A nép köleslisztből készített kenyéret eszik, azonkívül pompás vaját és tejet, a sziklákon pedig mérhetetlen mennyiségű epret találnak. A külvilágról vajmi keveset tudnak, mivel újság sohasem kerül hozzájuk. A sziget háromszázhetven acerenyi terület, délkeleti részén kis kikötővel, amelybe negyvenöt tonnás hajók még bejuthatnak. A sziklák miatt nagyon nehéz megközelíteni ezt a kikötőt. A művészet-kedvelők nagyon csinos faragásokat találhatnak az apró házakban, a régiségbuvárok pedig a St.-Mary apátság romjaiban gyönyörködhetnek. Regélik, hogy Elgart, a híres devonshirei herceget tengeri kalórok megtámadták, s mint rabszolgát eladták, de utóbb a rabszolgaságból megszökött és Bardsey szigetére került, ahol mint szent halt meg.

— **A sok cipő.** Egy párisi újságíró kedves párbeszédet vezetett el az egyik képtárban. Egy anya — nyilván falusi asszony — kis leánykájával Gerome egyik képe előtt áll, amelynek ez a címe: *A mecset bejárata*. A kicsike hosszan nézegeti a keleti ruhába öltözött mecset-őrt, aki ott ül az ajtóban egész sereg cipő előtt, amelyet az ajtóban hívők kívül hagytak, miután a szent helyre csak saru nélkül léphetnek be. Nézegeti és végül kitör belőle a kíváncsiság. Megkérdezi az anyját:

— Mama, miért olyan haragos ennek a bácsinak az az arca?

— Ez, kicsikém, szolgálta ebben a fogadóban és ez a sok cipőt itt mind ki kell szubkolnia. Gondolhatod, hogy ehhez nem vághat jó képet.

— **Szerencsés hadvezérek.** Az angol parlament — közutodomás szerint — Lord Roberts délafrikai diadalait a hódonaton és a jövőre betáblázott ércszobrokon kívül még 100.000 font sterlinggel is meg fogja jutalmazni. Sokat lehetne írni arról, hogy Roberts diadalát a háttér glóriájára csupán. A háttér előbb Buller volt, most pedig Kitchener, akik sötét ellenléteit a diadalmas hadvezéreknek s ezekhez viszonyítva: Roberts igazi hódítószámba megy. E helyett azonban érdekesebbnek látszik megfigyelni az emberi hálátlanság módját néhány történelmi adattal. Ime milyen bőkezűen jutalmazták az emberek a vérontást, mikor az üzletszerűen és nagyban gyakorlatik. Roberts a mostani 2 millió 400 ezer koronás ajándékon kívül megelőzőleg 15.000 fontot volt szíves Angliától elfogadni. Lord Wolseley az antant elleni expedícióját 10.000 fontot, vagyis kétszáznegyven ezer koronát volt hajlandó nemzeti ajándék címen zsebre venni. Későbbben ugyancsak Wolseley másfélszerennyit kapott Arabi basa legyőzéséért. Gazdagon lettek megjutalmazva Kitchener bokros érdemei a kegyelmet nem ismerő embergyilkolások körül. Hasznát hajtott az ágyú és puskagolyókkal terjesztett

pacifikáció Marlborough hercegnek, Nelsonnak, Wellingtonnak. De nem csupán Angliában divatos külön honorálni pénzrel a hadvezéreket, Németország is átvette ezt a szép szokást. Az 1870 és 71-iki háború után csak úgy röpöködtek a nemzeti ajándékok, illetőleg a vérontások sikerült rendezése által kiérdemelt pótdíjazások. A szerencsés hadvezérek ilyenét megjutalmazását rendszeresen nemzeti ajándéknak nevezik ugyan, de ez a szó, hogy *vérdíj*: rövidebb és — jellemzőbb.

— **Montesquieu gondolat-hagyatékából.** Francia lapok sokat idéznek mostanában Montesquieu hátrahagyott irataiból és a töredékekből mint egy-egy hatalmas egész emelkedik ki egy-egy gondolat. Mutatványul ime egynehány: „Jó könyvben az irónia nem dominál elejétől végig, mert különben elkopik az irónia hatása.” „A komikum nagy hibája, ha neveléssé akarja tenni a szenvedélyt, holott a szenvedélysohasem neveléssé, mindig csak az ember viselkedésében van a komikum.” „A túlságos szabályszerűség gyakran kellemetlenül hat. Nem hiszed? Nézd meg a csillogos eget, ez a legszebb tünemény, pedig szabálytalanul vannak szétszórvva rajta a csillagok.” „A pénz az embernek a legjobb rabszolgája és a legrosszabb zsarnoka.” „A legtöbb ember hűségéből hazudik.” „Aki igazán szellemes, az nem fítoztatja szellemének erejét, mint ahogy nem produkálja azt a ruhát, amelyet mindennap viselünk.”

— **A legnagyobb vagyon.** A vagyonosság szuperlatívusait a közvélemény rendszeren Amerikába helyezi: holott Anglia és Khina Krúzusai kiállják a versenyt az amerikai gazdagságával. Valamelyes nemzetközi vagyonkimutatás kerül jelenleg a külföldi lapokban s ennek adataiból az derül ki, hogy ez idő szerint a föld két leggazdagabb embere egy angol, meg egy kínai. Mindketten majdnem egyforma eredménnyel vadásztak a milliókra. Az angol neve: Mr. J. Veit, a délafrikai bányák fele az ő tulajdona. Vagyona, kerek összegben két milliárd korona. Ez az ember kifizethető egy-maga az angol állam évi hadiköltségét Transvaalban. A boer háború ugyanis ennyibe került az elmúlt évben Angliának. Mr. J. Veit gazdagságának kínai riválisa pedig nem más, mint a nagy diplomata: Li-Hung-Csang. Ennek a vagyona is megközeleli a két milliárdot. A nagy vagyonosság kimutatói tabellájában még a harmadik helyen is nem amerikai, hanem afrikai nábob szerepel, J. Robinson vagyona cirka 1600 millió korona. Csak ez után következik Amerika leggazdagabb embere J. D. Rockefeller, a petróleumkirály 800 milliónyi vagyonával. A nemzetközi versenyben tehát csak a negyedik helyet foglalja el egy yanck.

REGÉNY.
EGY LEÁNY.

Irta: MAXIM GORKIJ.

(23)

— Hogy én eltévednék? — kérdezte esodálckozva Varenka. — Mindenhol megtalálom a helyes irányt... hiszen csak a nap felé kell menni.

Nem kérdezte meg, hogyan mutatja meg a nap az utat, egyáltalában nem akart beszélni, jöllehet időnkint érezte, mennyi mindent kellene neki mondania. Ezek a kíváncságok azonban csak pár pillanatig háborgatták nyugalmát, aztán eltűntek, anélkül, hogy izgalomba hozták volna. Varenka mellette lépkedett és az arcán a tetszés egy halvány jelét vette észre Szergejevics Hippolit.

— Nem szép? — kérdezte Varenka. Barát-ságos mosolygás játszadozott az ajka körül.

— De, igen, nagyon szép... — válaszolta röviden Szergejevics Hippolit.

És szótlanul mentek tovább az erdőben. Szergejevics Hippolit fiatal embernek érezte magát, aki örülésig szerelmes, akitől azonban távol van minden bűnös gondolat. De valahányszor Varenka ruhájának a föltojaira tévedt a pillantása, nyugtalanság vett rajta erőt. Maga sem értette, hogyan, hogyan nem, de ilyenkor aztán felszabadította magát minden különös nyugtalanság alól és mély sóhajással mondta:

— Mily szép maga...
Varenka meglepődve nézett reá.

— Mit jelent ez? Hallgatott, hallgatott... és egyszerre...

Szergejevics Hippolit mosolygott.

— Oly szép... itt minden! Gyönyörű ez az erdő... s maga olyan benne, mint egy tündér... Vagy olyan, mint egy istennő... és az erdő a temploma...

— Nem, — tiltakozott mosolyogva Varenka — ez nem az én erdőm, ez állami erdő, ami erdőnk a tulsó parton van...

És odamutatott az erdejük felé.

Tréfál... Nem ért meg engem? — gondolta Szergejevics Hippolit és mind erősebb és erősebb lett a szándéka, hogy a szépségéről beszéljen. De Varenka nyugodt volt, mintha gondolatokba merült volna s ez az egész séta alatt kordában tartotta.

Még sokáig sétáltak az erdőben, azonban csak nagyon keveset beszéltek. A nap békés, gyöngéd impresszióit édes bágyadságra ringatták felküket. Minden kíváncságuk elcsöndesült, csak egy volt erejében: — hallgatva, szótlanul gondolkodni a fölött, amit szavakban úgy sem lehet kifejezni.

Mikor hazaértek, megtudták, hogy Szergejevna Erzsébet még nem jött meg. Gyorsan asztalhoz ültek, a teához, amelyet Masa készített. A tea után mindjárt hazautazott Varenka, miután megígértette Szergejevics Hippolit, hogy nővérel együtt meglátogatja őket. Egész a kocsi-jáig kikísérte Szergejevics Hippolit s mikor aztán egyedül a verandára lépett, a veszteség jól ésmert érzetét észlelte magán. Be is vallotta magának, hogy Varenka jelenléte nem közömbös előtte, szinte úgy tűnik ez föl, mint valami nélkülözhetetlen dolog. Az asztalhoz ült, amelyen a kihűlt teacészéje ott volt még, mindenáron uralkodni akart az izgatottságán, de hiába. Végre is sajnálkozott saját magán s most már nem is erőltette az önmalmát.

— Mi ennek az oka? — kérdezte magától. — Van valamely komolyság is ebben a dologban? Eh, boldonság, amely neki semmiképpen sem árt, nem is árthat, még ha akarná sem... Nincs rá időm, hogy nyugodtan foglalkozzam ezzel a dologgal... De kicsoda varázsa az ifjuságnak és a szépségnek!...

Akkor aztán nevetnie is kellett, mikor az elhatározása eszébe jutott, hogy megjavítja, kifeje-

leszti Varenka gondolkodását s több efféle haszontalan kísérletezés...

Nem, ezzel a leánnyal — úgy látszik — egészen másképp kell beszélni! Az ilyen egy darabból faragott, erős természet inkább meghajol a metafizika előtt... de a logikától irtózik... Micsoda különös egy teremtetés!

Ilyen gondolatokba merülve találta Szergejevics Hippolitot a nővére. Olyan élénken és zajjal lépett be, a hogy Szergejevics Hippolit még nem is látta. Szergejevna Erzsébet megparancsolta Masának, hogy a teáskanna alá gyujtson tüzet, aztán leült az asztalhoz, szemközt a testvérel és Benkovskyról kezdett beszélni.

— A vén házikó minden egyes zugából kikandikál a szegénység, amely mindenben örvendezze, hogy győzelmeskedik a szegény család fölött. Olyan színe van mindennek, mintha az egész házban egy kopéka sem volna, a legkevesebb pénz sem. Déliben kellett elküldeni a faluba tojásért. Az ebéd husétel nélkül volt s az öreg Benkovsky oly sokat beszélt a vegetariánizmusról és az emberiség erkölcsi újjászülteséről, amely az ő elvei követése után bizton beállana. A zülles jelei mutatkoznak náluk, mintha valamennyi feldühödött volna már az éhségtől. Azért mentem hozzájuk, hogy egy kis földcsékre alkudozzam.

— Mire való a föld? — kérde Szergejevics Hippolit.

— Aligha fogod megérteni a szándékomat. Gondold, hogy a gyermekeimnek lesz majd rája szükségük, — szolt mosolyogva Szergejevna Erzsébet.

Aztán megkérdezte:
— És te hogy töltötted az időt?
— Elég kellemesen.

Szergejevna Erzsébet hallgatott s ránézett, mintha a homlokáról akarná leolvasni a gondolatait.

— Bocssás meg a kérdésemért... Nem félsz, hogy belelovalod magad Varenka iránt valamiféle különös vonzalomba?

— Az oldalszámok új divatja. Ilyen is van már. A könyvek oldalszámai először tenn az oldal közepén voltak. Aztán a felső rész egyik sarkába kerültek. Később az oldalszámokat a szöveg alatt helyezték el. De ez már idejét múlt. A szécsesszói irodalom művelői valami újat akartak. Most megtalálták. Az oldalszámokat a szöveg legutolsó sorába írják be a nékül, hogy a szöveg értelme — ha egyáltalán van — megzavaratlank. Maesterlinok legutóbbi novella-kötetében már ilyen oldalszámok vannak:

A *Leány* című novellában:
— Hallátok, hogy osztagot a kilenc || (a másik oldalon folytatva) oszalóány?
A *Vakok* című novellában, a 65. oldalon:
— Azt hiszem, nincsen halvanót || csillag az égen!

Az *Othlon* című novellában:
— Es szólott az öreg ur: Vigyázatok, nem tudjátok, hogy a hetvenkilenc || éves ember leke is sokra képes.

Milyen kellemes lehet ilyen novellát írni!

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A máramaros-szigeti háziipari és mezőgazdasági kiállítás ünnepélyes megnyitására programolt már megálapították. Augusztus 25-ikén délelőtt 11 órakor nyitja meg a kiállítást Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter; délelőtt 1 órakor fogadják Hegedűs Sándor és Lukács László miniszterek a küldötteket. Két órakor ebéd a városi vígadó dísztermében, délután kirándulás Nagy-Boesköra és az ottani vegyipari gyártelep megtekintése. Este báró Rosner Ervin főispán és neje vacsorát ad a vendégek tisztelőre. Augusztus 26-ikán reggel 8 órakor a szlatina sóbányák megtekintése következik, onnan visszajövet 9 órakor érkezik el a vármegyeházán a háziipar teljesítése ügyében. Délben fél 12 órakor a miniszterek elutaznak. Szeptember 1-én a kiállítást berekesztik. A kiállításra sok előkelőséget várnak. Ott lesznek Hegedűs Sándor és Lukács László minisztereken kívül Nagy Ferenc, Gränsenstein Béla és nemeskéri Kiss Pál államtitkok Sztéryny József miniszteri tanácsos, dr. Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, gróf Teleki Géza, gróf Teleki Gyula, Herzeg Ferenc, gróf Forgách Antal, Nyegre László és Lator Sándor orsz. képviselők, Gelléri Mór kir. tanácsos stb.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság elvállalja 1901. szeptember 1-től a folyó hajózási évad végéig Passau és Regensburg bajor hajóállomásokra való szállítást végezt gáborakománnyoknak a mindenkor érvényben levő díjtelek mellett való szállítást, amennyiben ez a nyílt hajózás

alatt egyáltalában lehetséges. Különösen pedig elvállalja az eredetileg Regensburgba címzett gabona- és lisztrakománnyok Regensburgba szállítását, a mindenkor érvényben álló hajódíjtelek mellett, még az esetben is, ha a passau-regensburgi vonalon sekély víz miatt a hajóforgalom időlegesen beszüntetetté vagy korlátoztatná. Ez utóbbi esetben a társaság a szóban forgó rakományokat esetleg vasuton szállítja Passauból a regensburgi vasuti állomásra, illetőleg a regensburgi átrakáshoz rendelt gáborakománnyokat, a Regensburgon át eredményező ösztúvar (hajóútvár Regensburg és vasuti fuvar Regensburg-Dunapartól) ellenében, esetleg már Passautól, fuvarlevelenként legálább 10,000 kg-os mennyiségekben, vasuton való szállítást mellett a felek által megjelölt vasuti rendeltetési állomásokra juttatja. A szállítási díjkülönbözetek rendszerint visszatérítés útján fognak kiegyenlítettetni. E végett az illető küldemény feladója által az eredeti hajózási fuvarlevél valamint a Passautól szóló eredeti vasuti fuvarlevél bemutatandó. Az üres számköznök Passauból való rendeléséből néltan felmerülő szállítási és mellékeltégek a szállított jeleket terhelik. Az e vállalkozásból a szállító jelek részére származó biztosíték a társaságnak költséget okoz, amelynek részben való fedezésére az 1901. évi szeptember 1-től a folyó évi hajózási beszüntetéseig Passau vagy Regensburg bajor hajóállomásokra feladott gáborakománnyoknál, amennyiben azok még a folyó évben Bécsen túl szállítatnának, az alábbi szállítási jutalék fog tiszlítottatni és beszédelni. Ha azonban ily rakományok bármily okból is az idén már Bécsen túl nem szállítatnának, hanem Bécsen vagy Bécs alatt maradnának, ezeknél a szállítási jutalék felszámítása elmarad, valamint természetesen a fenn megjelölt módon való szállításra való jogosultság is megszűnik. A szállítási jutalék a következő: Passauból feladott rakományoknál 100 kg.-kint 5 pfennig; Regensburgba (helyben és átmenet) feladott rakományoknál 100 kg.-kint 10 pfennig; az 1898. évi április hó 1-től a kombinált hajózási és vasuti forgalomban fennálló I. sz. kivételes díjszabásban valamint ennek már megjelölt és ezután megjelenendő pótlékaiban foglalt és Passaun át érvényes díjtelei alapján elszámolt küldeményeknél továbbá az 1901. évi június hó 1-től a vasuti és hajózási forgalomban Pozsony-Passaun át érvényes díjszabás (A. szakasz I. rész) alapján elszámolt küldeményeknél 100 kg.-kint 5 pfennig. (A kombinált hajózási és vasuti forgalomban fennálló II., III. és IV. kivételes díjszabásoknak Passaun át érvényes díjtelei alapján valamint a vasuti és hajózási forgalomban Pozsony-Passaun át érvényes díjszabás (A. szakasz 2. rész) díjtelei alapján elszámolt küldeményeknél szállítási jutalékot nem számít. A társaság fenntartja magának, hogy szükség esetén a bajor állomásokra rendelt küldemények felvételét vagy átrovatolását a körülményekhez képest korlátozhasssa vagy esetleg teljesen beszüntesse.

A szentes-osongrádi vashid. A Szentes-Csongrád közt tervezett új vashid építésére ma tartották meg Szentesen az aianlati versenytárgyalást Czekelius Aurél miniszteri tanácsos elnöke alatt. Tíz nagyvállalkozó nyújtott be ajánlatot. Ezek közt a legolcsóbb Grünwald testvérek és Schiffer vegyes ajánlata 560.000 koronával. A legdrágább ajánlat Tafler Imréné 882.000 koronával. Az eredményt leterjesztették döntés végett a kereskedelemi miniszterhez. Az építendő új Tiszahid

hossza 504 méter. Az új hidon vasut is fog közlekedni.

Szülős- és borgazdasági tanfolyam. A fővárosban szervezett felsőbb szülős- és borgazdasági tanfolyamra az 1901/2. tanévre a hallgatók fölvétele céljából a földmívelési miniszter pályázatot hirdet. Fölvételnek erre a tanfolyamra olyan pályázók, akik a magyaróvári gazdasági akadémiát vagy a hazai gazdasági tanintézetek valamelyikét jó sikerrel végezték, egészségüket és ép testalkatukat hatóságai orvosi bizonyítvánnyal igazolják. Szűkebb sorsu és kitünő vagy jeles bizonyítványokkal rendelkező folyamodók egész vagy fél állami ösztöndíjban részesülnek. Az egész ösztöndíj havi 100 korona, a fél ösztöndíj havi 50 korona. A pályázati kérvények a földmívelési miniszterhez címzendők és e hó 15-én annak a gazdasági tanintézetnek igazgatóságánál nyújtandók be, amelytől a folyamodó végbizonyítványát kapta. A tanfolyam tartama egy év és november hóban kezdődik.

A aggeszvári komlótermelés előmozdítására hivatott, 10-ikén tartotta választmányi ülését, melyen új tisztikar választásával új korszakba lépett. Előnké Nagy-Kükülmögve főispánját, báró Bély László komlótermelőt választották meg, igazgatónak Abrahám Lajost és pénztárnokká Weber János komlótermelőket. A gyűlésen határozta meg, hogy tekintettel az ideji jó komlóértékesítési konjunkturára, az idén is berendezkednek komlóvásártartásra s annak támogatására felkérik a kormányt. Az első vásárt szeptember 5-ikén tartják meg s azontul minden hét csütörtökén. Támogatni fogják az országos magyar gazdasági egyesület által október elején rendezendő komlókiállítás s abban való részvevőit tagjaikat serkentik. A kereskedelmi kormány által a geszvári pályafőn tervezett komlóraktár eszméjét melegen pártolják. A hazai komlóárukereskedés érdekében a külföldi nagy piacokról állandó és hiteles értesítéseket szereznek.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Seehof Konrad kereskedő Komeise, Zuschnott József és Teréz Karlsbad (Hotel Heibronn), Steiner Józsva kereskedő Priebitz, Sterba József szappanipőz Pilsen, Markovits Ödön Bécs, Pauzner F. győgyáru-kereskedő Bécs, Kleber Antal kereskedő Böhmisch-Leipa, Janeta Anna szatócson Kopidino, Rossmfeld Ignác kereskedő Fehértéplom, Schweitzer Lipót kereskedő Szent-Endre, Beer Jakab kereskedő Gattaja, Scholz Matild kávémérés tulajdonos Bécs, Hauser Joachim bórkereskedő Krakó, Hoffmann J. kereskedő Oravicza.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben pénzben 42.— korona, áruban 42.50 korona. Bécsben 41.— korona pénzben illetve 41.40 korona áruban

Buzakeményítő és csizir. (Schwarz és Tauber nagykanizsai cég tudósítása.) Az üzletmenet a leloyt héten még nagyon esondos volt. Jegyzéseink: vegyi tiszta buzakeményítő 32 K., csizir 0 68 K., csizir-kivonat 136 K. 100 kilogrammonként, a gyári állomáshoz szállítva.

Tehénvásár. A Hőgyesen (Tolnamegye) augusztus 6-ikán megtartott országos tehénvásárra felhajtottak összesen 505 darab tehent. Darabonként 1.0-5.20 korona értékben. A vásár hangulata a nagy takarmányhiány miatt nem volt a legjobb, az árak nyomottak, a kínálat nagy. A legközelebbi országos tehénvásár szeptember 3-ikán lesz.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 1275 darab juh. — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 44 k-tól 46 k-ig, kivételesen — 1. — kg.-kint, (vagy 36 — k-tól 39.5 k-ig páronként), középmínőségű ürü 36 k-tól 43 k-ig, kivételesen — 1. kg.-kint, vagy 29.5 k-tól 35 k-ig páronként, kosokért — 1-től — 1.5-ig, kivételesen — 1-től — 1.5-ig, vagy 24 k-tól 30 k-ig, középmínőségű gypjas — 1-től — 1.5-ig, kivételesen — 1.5-ig, vagy — k-tól — k-ig páronként, kosok legjobb minőség — fillérg. páronként 36 korona, kivételesen — korona, rackajuhok — fillér, páronként — korona, romániai juhok páronként — korona, anyajuhokért — fillér kgkint (— k-ig páronként), kiselezett juhokért — fillér kgkint (— korona páronként) kecskék — korona páronként. Miután elsőrendű ürükből csak kisebb mennyiség volt felhajtva, ezeknek árai élénk irányzat mellett 2 fillérral kilogrammonként emelkedtek, míg silányabb minőségek árai változatlanul maradtak.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-tővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1901. évi augusztus 12 Késztelt 54 darab. Erkezett 668 darab. Összesen 720 darab. Eladatot 600 darab. Maradt 120 darab. Napi árak: 120-150 kilogramm súlyban 90-94 koronáig, 220-250 kilogramm súlyban 89-94 koronáig, 320-330 kg. súlyban 86-93 K.-ig. Öreg nehez páronként 400-500 kilós 80-86 koronáig. Malac — 70 korona. A vásár élénk volt.

Bécsi vágómarhavásár. Aug. 12. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtott: 366 darab magyar fajta, 290 darab galiciai fajta, 105 darab bukovinai fajta, 924 darab német fajta, összesen tehát 4888 darab szarvasmarha. Noha a felhajtás az előző hetinél valamivel jobb,

— Miért kell e miatt fájni?
— A vonzalom lehetősége elég nagy.
Szergejevics Hippolit szkeptikus választ adott, de maga is azt hitte, hogy igazat mond.
— No, arra éppen nem volnék képes...
— Ha ugy volna, pompás lenne a dolog. Mert lásd... te kissé száraz vagy... túlságos komoly... ahhoz képest, hogy fiatal vagy. Valóban örülnek, ha kiforgatna valódból... Talán szeretnéd gyakrabban látni...
— Megígértette velem, hogy meglátogatom s kéret, hogy te is jöjj el velem.
— Mikor akarnál elmenni hozzájuk?
— Mindegy... Amikor akarod... Ma jó kedved van...
— Különös ez? — kérdezte nevetve Szergejevna Erzsébet. — Nos, nagyon jól tettem ma az időm. Egyáltalában... félek, hogy cinikusnak fogsz engem mondani — a férjem temetése óta úgy érzem magam, mintha újra születtem volna. Ez önző, egoista fellegás, igaz, de a börtönből kiengedett rab örvendező önzése... Itélj meg, nem bánom, de légy igazságos...
— Mennyi bocsánatkérés, montegötözés néhány szóban! Örülsz, hát jó, örülj s légy jókedvű...
Barátságosan mosolygott Szergejevics Hippolit.

— Te is ma kedves és jó vagy, — szölt Szergejevna Erzsébet. Lásd, csak egy kis szerenese kell s az ember mindjárt jobb, barátságosabb. De néhány nagyon is böles ember azt mondja, hogy a szenvedések tisztítják meg az embert. Kívánom, hogy az élet alkalmazza ő rajtuk ezt az elméletet s tisztítsa meg az eszüket e tévedésektől.
De ha Varenkának egyszer szenvednie kellene? ... Mi lenne? ... Töprengett magában Szergejevics Hippolit.
Nem sokára elváltak egymástól Szergejevics Hippolit s a nővére, Szergejevna Erzsébet a zongorához ült és játszani kezdett. Szergejevics Hippolit a szobájába ment, kinyújtzkodott és gondolkodott.

— Vajjon hogy vélekedik felőlem ez a fiatal leány? ... Szépnek tart? Okosnak? És mi tetszhet neki rajtam? Valami pedig hozzám fűzi, — ez tagadhatatlan. De aligha vagyok a szemében valami böles, okos férfi, hiszen roppant könnyen elvetette az elméleteimet, nézeteimet és tanaimat... Valószínűleg mint ember tetszem neki...
Ehhez a végeredményhez jutva, Szergejevics Hippolit kipirult a büszke örömtől. Lehunytt szemekkel, az elégedettséggé mosolyával az arcán, maga elé képzelte ezt a leányt: legyőzötve, neki bódóva, mindenre készen, amint szemérmes pillantással rimázkodik hozzá s ő kezébe veszi és megtanítja gondolkodni, élni, szeretni.

IV.

Mikor Szergejevics Erzsébet kocsija Oleszov ezredeské előtt megállt, a lépesőn egy nyulánk, sovány asszony jelent meg szürke bluzban s mély hangon kiáltott, miközben az r betűt erősen megnyomta beszédében:

— Micsoda remek meglepetés, derék dolog! Szergejevics Hippolit az ordítózásnak is beillő üdvözlésre megregett.

— Hippolit testvérem... — mutatta be Szergejevna Erzsébet és megcsókolta az asszonyt.

— Lutsicky Radionovna Margit...
Öt hideg, csontos ujj szorította meg Szergejevics Hippolit kezét. Két villám, szürke szem pillantott rá és Lutsicky néni előlbi mely hangján, erős hangsúlyozással folytatta a beszédét:

— Nagyon örvendek, hogy megismerkedhettem önnel.
Aztán oldalvást lépett és az ajtóra mutatott.

— Tessék!
Szergejevics Hippolit átlépett a küszöbön. Rekedt köhögés és izgatott hang köszöntötte, belülről hallatszott:

— Ördög vigye a boldonságaidat. Menj, nézz ki s mond meg, ki jött...
(Folytatása következik.)

árak tartottak, I. és II. rendű 1-2 koronával emelkedtek.

Jegyzések: 100 kilogrammonként 610 súlyban: magyar hizóökrök I. minőségű 70-76- fillér, kivételesen -77 fillér, II. minőségű 62-69 fillér, III. minőségű 54-61 fillér, galíciai hizóökrök I. minőségű 76-78- fillér, kivételesen - fillér, II. minőségű 69-74 fillér, III. minőségű 63-68 fillér, német hizóökrök I. minőségű 72-82 fillér, kivételesen 83 fillér, II. minőségű 70-77 fillér, III. minőségű 64-69 fillér. Legelő ökrök 54-62 fillér. bika és tehén 100 kilogrammonként 46-68 korona. Kivételesen 70 korona.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, augusztus 12.

Nagyobb hozatalok és az ár-tulajdonosok lanyha hangulata következtében ma kész vagonjárú 2 1/2-5 fillérral csökkent. A forgalom buzában 34.000 métermázsát tett.

Rozs bő kínálat következtében 2 1/2 fillérral olcsóbb.

Árpa 10 fillérral alacsonyabb.

Repece tartott.

Zab változatlan.

Eladatott:

Uj buza. Tiszavidéki: 500 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 300 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 500 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 300 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 12 1/2 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 12 1/2 f., 200 mm. 79-7 k. 8 K. 05 f., 500 mm. 79-6 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79-5 k. 8 K. 05 f., 500 mm. 79-5 k. 8 K. 10 f., 500 mm. 79-5 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 02 1/2 f., 300 mm. 79-5 k. 8 K. 02 1/2 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 02 1/2 f., 200 mm. 79-5 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 79-5 k. 8 K. - f., 100 mm. 70-3 k. 8 K. - f., 100 mm. 79-5 k. 8 K. 15 f., 200 mm. 79-5 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 79 k. 8 K. - f., 200 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 07 1/2 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 300 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 700 mm. 79 k. 8 K. 12 1/2 f., 150 mm. 79 k. 8 K. 05 f., 900 mm. 79-5 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 160 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 150 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 1700 mm. 78-8 k. 8 K. 02 1/2 f., 100 mm. 78-6 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 78-5 k. 8 K. 05 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 300 mm. 78-8 k. 8 K. 05 f., 150 mm. 78-5 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 77-5 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 80 f., 300 mm. 76-5 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 76-7 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 76-7 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 76-7 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 76-7 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 76-7 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 76-5 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 76-7 k. 8 K. 75 f., 200 mm. 76-7 k. 7 K. 75 f.

Pestmegyei: 300 mm. 80-5 k. 8 K. 07 1/2 f., 100 mm. 79 k. 8 K. - f., 100 mm. 79 k. 8 K. 05 f., 600 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 95 f., 300 mm. 78 k. 8 K. - f., 200 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78 k. 8 K. - f., 100 mm. 76 k. 7 K. - f., 600 mm. 75 k. 7 K. 10 f., 100 mm. 72-5 k. 7 K. 10 f.

Fehérmegyei: 1700 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 200 mm. 78-2 k. 8 K. - f., 500 mm. 77-5 k. 7 K. 97 1/2 fillér. Tolnai: 2200 mm. 78 k. 8 K. Bácskai: 100 mm. 75 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 75 f.

Ó buza. Marosi: 2360 mm. 75-5 k. 7 K. 82 1/2 f. Raktárú: 1650 mm. 79 k. 8 K. 05 f., 2100 mm. 77 k. 7 K. 90 f., 1600 mm. 76-5 k. 7 K. 82 1/2 f., 1000 mm. 76 k. 7 K. 80 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 200 mm. 6 K. 70 f., 700 mm. 6 K. 62 1/2 f., 300 mm. 6 K. 65 f., 100 mm. 6 K. 67 1/2 f., 1000 mm. 6 K. 60 f., 200 mm. 6 K. 60 f., 100 mm. 6 K. 57 1/2 f., 100 mm. 6 K. 50 f.

Árpa: 200 mm. 6 K. 30 f., 200 mm. 6 K. 60 f., 100 mm. 6 K. 20 f.

Zab: 100 mm. 6 K. 50 f., 100 mm. 6 K. 35 f., 100 mm. 6 K. 30 f., 100 mm. 6 K. 25 f., 100 mm. 6 K. 25 f., 100 mm. 6 K. 20 f., 100 mm. 6 K. 12 1/2 f., 150 mm. 5 K. 90 f.

Készpénzfutás mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként - A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns: B u z a, Kiló, K.-tól, K.-ig, Kiló, K.-tól, K.-ig. Rows include Tiszavidéki, Fehérmegyei, Pestvidéki, Bácskai, Borságyi, Borságyi, Borságyi.

Table with columns: Zsír, Kiló, K.-tól, K.-ig. Rows include Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Repece, Köles.

A határidőtisztlet folyamán a következő kitések történtek:

Table with columns: Buza októberre, Áprilisi buza 1902., Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri szeptemberre, Májusi tengeri 1902., Augusztusi repece.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns: Buza októberre, Áprilisi buza 1902., Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri szeptemberre, Májusi tengeri 1902., Repece augusztusra.

Délután fél 5 óraker zárul:

Table with columns: Buza októberre, Buza áprilisi, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri szeptemberre, Májusi tengeri 1902., Repece augusztusra.

A budapesti értéktözsde.

A mai előtözsde némi váltokozás után szilárdan zárult. A vezető értékek emelkedtek, de a főérdeklődést államvasutak vették igénybe, melyek bécsi sürgős vételek alapján hat koronával magasabban indultak s előnyüket mindvégig megtartották.

A helyi piacon csupán buzában volt üzlet, néhány koronával magasabban.

Koronajáradék kínálva volt és 5-10 fillérral visszatejődött.

A déli tőzsdén e kedvező irányzatok és fedezések hatására az összes értékek megszilárdultak és kedvezően zárultak.

A valuták és érváltók csendesek. Az előtözsde: emelkedő.

Kötötték: Osztrák hitelrészvény 641.25-643.75. Államvasuti részvény 638.-641.25. Rimamurányi részvény 451.-453.25 korona

A déli tőzsde kedvező.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 650.-651.-, Osztrák hitelrészvény 642.-643.60. Államvasutak 639.50-640.50. Leszámitolóbank 429.-. Rimamurányi részvény 453.-454.-. Közúti vasut 576.- korona.

Forgalomba került továbbá: Koronajáradék 93.15-93.25. Fővárosi takarékpénztár 2100.-2115. Ganz és társa 2785.-2825.- korona.

Utódözsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 640.-, Magyar hitelrészvény 648.-, Leszámitoló bank 429.-, Rimamurányi vasúti részvény 453.-, Osztrák-Magyar államvasut 638.50, Közúti vasut 575.-, Villamos vasut részvény 284.- korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar, korona, vörös erdélyi, korona, vörös bászagi, korona, középzemű, korona, nagyszemű, korona, Disznószir: budapesti: 48.70-49.-, korona, vidéki, korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki, korona, városi 4 darabos 41.-41.50. korona, 3 darabos 42.50-43.-, korona, lüthölt, korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.-12.25 korona 120 darabos -15.-, korona, 100 darabos 13.25-13.75 korona, 85 darabos 15.-15.50 korona, azonnal szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.50-11.-, korona. 100 darabos 11.75-12.25 korona, 85 darabos 13.25-13.50 korona. Szilva: sláviai 19.25-20.-, korona, szerbiai 17.75-18.25 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonatözsde.

Bécs, augusztus 12. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Az amerikai jelentésekből kiténik, hogy a nagy forráság és szárazság következtében az aratásban nagy károk támadtak. A tengeriben a csökkenés a mult esteződdel szemben 3/4%, ami 1.339,140.000 bushel aratás mellett 411,962.516 bushel hiányt tesz ki. A buzában a rosszabbodás aránya 15-30%, úgy hogy a 700 millió bushelre becsült termés 658,969.000 bushelre csökkent. Mindamellét ezek a nagyon kedvezőtlen

bírek sem a bécsi, sem a külföldi mértékadó piacokra nem voltak jelentékeny befolyással. Bécsben a határidő-forgalom gyöngülése következtében nagy volt az üzletlenség, úgy hogy az eleinte szilárdabb irányzat csak rövid ideig tudta magát fenntartani.

Jegyzettek: Buza észre 8.27-8.25, buza tavaszra 8.65-8.64, rozs észre 7.08, rozs tavaszra 7.37, zab észre 6.62-6.61, zab tavaszra 6.97, tengeri szeptember-októberre 5.75, tengeri május-juniusra 5.47-5.48, tengeri július-augusztusra 5.46-5.47, repece augusztus-szeptemberre 14.25-14.35,

A bécsi értéktözsde.

Az előtözsden gyenge a forgalom, de árfolyamok tartottak.

Déli tőzsde változatlanul csöndes. Zárlat üzletelen.

Bécs, augusztus 12. (Magyar értékek zárlata.) 4/10-os aranyjáradék 118.65. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 144.50. Magyar vasúti kölcsön ezüsten 100.35. Magyar keleti vasúti állami kötvény 118.60. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 428.-. Rimamurányi vasútrészvény 452.-. Magyar koronajáradék 93.25. 4/10-os Magyar földterhem. kötvény 92.60. Magyar hitelbank részvény 648.-. Magyar nyerevmény kölcsön sorsjegy 173.65. Kassa-oderbergi vasúti részvény 352.-. Magyar kereskedelmi bank 2435. Magyar cukoripar -.-.

Bécs, augusztus 12. (Osztrák értékek zárlata.) 4/20-os papírjáradék 99.05. Osztr. aranyjáradék 118.70. 1880-os sorsjegy 139.50. Osztrák hitelsorsjegy 389.-. Angol-osztrák bank 269.50. Bécsi bankesület 445.-. Osztrák-magyar bank 1687.-. Déli vasut 91.-. Dunagőzhajózási részvény 798.-. Dohányrészvény 282.-. Császári és királyi arany 113.4. Német bankváltók 117.20. 4/20-os ezüst járadék 98.95. Osztrák koronajáradék 95.80. 1864-iki sorsjegy 207.-. Osztrák hitelintézet részvény 641.-. Unionbank 531.-. Osztrák Länderbank 402.-. Osztrák-magyar államvasut 639.50. Elbavölgyi vasut 481.-. Alpesi bányarészvény 424.50. 20 frank arany 19.03. Londoni váltóár 239.65. Bécsi Tramway Lít B. 234.-. Bécsi Tramway Lít A. 237.-. Lipót kobé 375.-. Az irányzat gyengébb.

Bécs, augusztus 12. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 640.50. Magyar hitelrészvény 649.-. Angol-Osztrák bank 269.-. Bécsi bankesület 445.-. Union bank 532.-. Länderbank 403.-. Osztrák-magyar államvasut részvény 639.50. Déli vasut 91.-. Elbavölgyi vasut 483.-. Északnyugati vasut részvény 474.-. Dohányrészvény 283.-. Rimamurányi vasut 452.-. Alpesi bányarészvény 424.-. Májusi járadék 99.05. Magyar korona járadék 93.25. Török sorsjegyek 98.50. Német birodalmi márka 117.22-33. Napoleon d'or -.-.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, augusztus 12. (Tőzsde tudósító.) A tőzsde határozatlan csendes irányzatú nyílt meg. Bankok eleinte renyhek voltak, de később kissé javultak a német Nationalbank szilárdasága következtében, mely fedezésre 2/10-kal emelkedett. Középszerűségek közül Consolidacion-t és 3/10-kal alacsonyabban kínáltak; Gelsenkircheuik, harpeniek, és liber-niának tartották magukat. Járadékok csendesek voltak, de tartották magukat. Vasutak elhanyagoltak. Kanada-Pacifik-részvények változatlanok. Augusztus első hetének 103.000 dollárnyi többlet nem gyakorolt befolyást. Belföldi vasutak jól tartották magukat. A későbbi üzlet a tőzsde holnapi szünetelése következtében általában nagyon csendes volt. Magánleszámitó-tási kamaláb 2/10.

Berlin, augusztus 12. (Zárlat.) 4/20-os papírjáradék 99.20. 4/10-os osztrák aranyjáradék -.-. Elbavölgyi vasut -.-. Magyar koronajáradék 94.50. Osztrák-magyar államvasut 137.10. Kassa-oderbergi vasut -.-. Bécsi váltóár 85.30. Magyar vasúti beruházási kölcsön 102.75. Alpesi bányarészvény -.-. Disconto-Commandit 173.-. Altalanos villamosági Edison 174.25. Gelsenkircheuik 174.90. Laura-kobó 180.-. 4/20-os ezüstjáradék 99.10. 4/10-os magyar aranyjáradék 100.10. Osztrák hitelrészvény 202.40. Déli vasut 22.25. Károlyi Lajos vasut -.-. Orosz bankjegyek 216.05. 4/10-os új orosz kölcsön -.-. Török dohányrészvény -.-. Olasz járadék 97.75. Magyar hitelbank -.-. Dynamit Trust 150.50. Harpeni 152.25. Az irányzat csendes.

Berlin, augusztus 12. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4/10-os magyar aranyjáradék 100.10. Magyar koronajáradék 94.30. Osztrák hitelrészvény 203.25. Osztrák-magyar államvasut 135.75. Déli vasut 22.50. Északnyugati vasut 216.05. Elbavölgyi vasut -.-. Orosz bankjegy készpénz 216.05. Buschtiehradi -.-. Orosz bankjegy -.-. (Utolsó.) Lombard -.-.

Hamburg, augusztus 12. (Zárlat.) 4/20-os ezüstjáradék 99.-. 1860. sorsjegy 104.50. Déli vasut 22.-. 4/10-os osztrák aranyjáradék 100.90. Osztrák hitelrészvény 201.25. Osztrák-magyar államvasut 136.75. Olasz járadék 97.50. 4/10-os Magyar aranyjáradék 99.90. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, augusztus 12. (Zárlat.) 4/20-os papírjáradék 99.20. 4/10-os osztrák aranyjáradék 101.05. Magyar koronajáradék 94.45. Osztrák-magyar bank 119.20. Déli vasut 22.25. Elbavölgyi vasut 122.-. Londoni váltóár 204.37. Bécsi bankesület 112.-. Villamos részvény 122.-. 3/10-os magyar aranykölcsön 84.20. 4/20-os ezüstjáradék 99.20. 4/10-os magyar aranyjáradék 100.20. Osztrák hitelrészvény 202.50. Osztrák-magyar államvasut 137.10. Északnyugati vasut 119.-. Bécsi váltóár 82.25. Párisi váltóár 81.16. Unio bank -.-. Alpesi bányarészvény 212.-. Az irányzat csendes.

Frankfurt, augusztus 12. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 201.80. Német bank -.-. Disconto 173.-. Berlini kereskedelmi bank 136.75. Gelsenkircheuik 104.90. Harpeni 152.80. Laura-kobó -.-. Olasz járadék -.-. Csendes.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi oszarnok jelentése.

Augusztus 12. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: L A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (pársonkint 400 kilogramm felüli súlyban) 82-84 fillérig. Öreg közép (pársonkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) 82-84 fillérig. Fialat nehéz (pársonkint 320 kilogramm felüli súlyban) 88-89 fillérig. Fialat közép (pársonkint 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 88-89 fillérig. Fialat könnyű (pársonkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 88-89 fillérig. H. Magyar szedett: Nehéz (pársonkint 280 kilogramm felüli súlyban) 88-89 fillérig. Közép (pársonkint 240-280 kilogramm súlyban) 88-89 fillérig. Kőnyű (pársonkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 88-89 fillérig. III. Romániai: Nehéz (pársonkint 320 kilogramm felüli súlyban) 88-89 fillérig. Közép (pársonkint 250-320 kilogramm terjedő súlyban) 88-89 fillérig. Kőnyű (pársonkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 88-89 fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (pársonkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 88-89 fillérig. Kőnyű (pársonkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 88-89 fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (pársonkint 260 kilogramm felüli súlyban) 88-89 fillérig. Közép (pársonkint 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 88-89 fillérig. Kőnyű (pársonkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 88-89 fillérig.

Sertésleltárszám 1901. augusztus 10. napján volt készlet 46.562 darab. — 1901. augusztus 11. napján lehajlított 272 darab. 1901. augusztus 11. napján elszállított 615 darab. 1901. augusztus 12. napjára maradt készletben 46.119 darab.

Napirend.

Naptár. Kedd, augusztus 13. — Római katolikus: Kasszán vt. — Protestáns: Ipoly. — Görög-ország: (július 31.) Eudocim. — Zsidó: Ab. 28. — Nap két: 4 óra 38 percek. — Nyuszik 6 óra 58 percek. — Hold két: reggel 3 óra 39 percek. — Nyuszik: délután 6 óra 4 percek. A földművelésügyi miniszter nem fogad. Nemzeti Múzeum. Regisztrár. Nyitva van délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi társai 1 korona belépődíjjal tekinthető meg. A Nemzeti Szalon kiállítás a d. e. 9 órától este 7 óráig. Belépődíj 50 fillér. Országos Képzés az Akadémikus zárva. Iparművészeti múzeum az Üllői-úton nyitva 9-1-ig. Technológiai Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9-1-ig. Mezőgazdasági Múzeum d. e. 9-1-ig. Földtani Intézet múzeuma (Stefánia ut. 14.) nyitva délelőtt 10 órától délután 1 óráig. Belépődíj 1 korona. Közelítési Múzeum a Városligetben zárva. Az Akadémia Goethe-szobája zárva. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig. A többi könyvtárak zárva. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 12. —

Kinverések. A pénzügyminiszter Spissák Béla bányagymkornokot a selmecbányai bányászati és erdészeti akadé-

miához tanársegédé, a debreczeni pénzügyigazgatósághoz Henke Leó ottani és a kassai pénzügyigazgatósághoz Horváth Gyula ottani pénzügyi segédükért jelenlegi székhelyükön, pénzügyi útkarokká végleges minőségben, a budapesti vidéki pénzügyigazgatósághoz dr. Radnai Béla budapesti lakost fizetésellen pénzügyi fogalmazót ideiglenes minőségben, Huszók Tivadár okleveles bányamérnököt számfeletti s ideiglenes minőségű bányászattudós, az alsó-kubini pénzügyigazgatósághoz Bachó Zoltán huszti adóhivatalt állami végrehajtó ideiglenes minőségben, Pápay Elek veszprémi lakost a veszprémi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számvégzőkorraká; Tamás Béla nagybányai lakost a nagybányai bányagazgatóság mellé rendelt számvétséghez ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számvégzőkorraká nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Herrerné Drumár Alexandra fiumei állami polgári leányiskolai helyettes tanítónőt, ugyanezen iskolához segéd-tanítónővé; Kolombán Berta zilahi állami polgári leányiskolai helyettes tanítónőt, ugyanezen iskolához segéd-tanítónővé; Tóth Mária és Schererné Ragályi Róza újpesti áll. polg. iskolai helyettes tanítónőket, ugyanezen iskolához segéd-tanítónőkké; Nagy Mária zalatnai állami polgári iskolai helyettes tanítónőt, ugyanezen iskolához segéd-tanítónővé; Farkas Aranka nagykanizsai állami polgári iskolai helyettes tanítónőt a német-pálánki állami polgári iskolához segéd-tanítónővé, Füzine Zsuzsanna Irma lipót-szent-miklósi állami polgári iskolai helyettes tanítónőt segéd-tanítónővé, Szántó Erzsébet breznóbányai áll. polg. iskolai helyettes tanítónőt a lipót-szentmiklósi áll. polg. leányiskolához segéd-tanítónővé, Ábt Vilma tordai állami polgári iskolai helyettes tanítónőt segéd-tanítónővé, Brész János tanítót a szepes-szombati állami elemi iskolához rendes tanítóvá, Hofmeiszter József tanítót a hegyházi-áradai rendes tanítóvá, Kékel József állami elemi iskolához rendes tanítóvá, Kékel József tanítót a lupényi állami elemi iskolához rendes tanítóvá, Horváth Lajos tanítót a német-párdányi állami elemi iskolához rendes tanítóvá, Keller Antal és Halb János tanítókat a kegyelicházai állami elemi iskolához rendes tanítókká; Kovalszky Margit tanítónőt a dubnuki állami elemi iskolához rendes tanítónővé, Barikó Kamilla, Szigethy Lidia, özvegy Kasztnerné Thuránszky Irma és Bogdányfi Malvin községi polgári iskolai tanítókat a satorajai-ujhegyi állami polgári leányiskolához segéd-tanítónőkké, Vidovics Béla kassai katonai ábraközlési tanárt a nagy-kikindai állami főgimnáziumhoz rendes tanárrá, Juhász Károly gyöngyösi állami főgimnáziumi próbatanárt rendes tanárrá, Schmidt Róbert polgári iskolai tanítót a brassói állami felső kereskedelmi iskolával kapcsolatos internatushoz segéd-tanítóvá, Hajdu József hadunánási ev. ref. főgimnáziumi rendes tanárt a kecskeméti ev. ref. főgimnáziumhoz rendes tanárrá nevezte ki, Balhazár Gábor kecskeméti ev. ref. főgimnáziumi rendes tanárt pedig rendes tanári minőségében véglegesen megerősítette. A honvédelmi miniszter augusztus 1-vel Mosonyi Géza és Wassala Sándor egyévi önkénteseket tartalékos hadapród-tiszthelyettesekké; — a honvédelmi kék tényleges állományába szeptember hó 1-vel, II. osztályú egyházi tanárrá alfalvi Mandoky Sándor nagyváradi-egyházmezei áldozár, tartalékos honvédség-élelmezési, a soproni honvéd-főreáliskola állományába nevezte ki. — A király báró Gelan Artur alezredesi ezredparancsnokká, echli Bachofen Aposton tartalékos főhadnagyot tartalékos II. osztályú lovasszázadosá, lovag Steeb Keresztély altábornagot, a katonai földrajzi intézet parancsnokát, a 18. gyalog hadosztály parancsnokává, részére ezúttal a vaskoronarend II. osztályú adományozva; továbbá a következő vezérkari ezredeseket, u. m.: Frank Ottót a katonai földrajzi intézet parancsnokává és Czibulka Móricot a katonai földrajzi intézet parancsnok-helyettesévé; Kosyna Ferencet és Lónhardt Ottó segédorvos-

helyetteseket szeptember elsejével a hadsereg tényleges állományába főorvosokká nevezte ki. A honvédelmi miniszter egyetértésével Fránki Nánán troppau 15. landwehr-gyalogezredbeli hadnagy augusztus hó 1-vel a budapesti honvédegylogezedrel tartalékosá áthelyeztetett. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Horváth Sándor újvidéki állami polgári iskolai rendes tanítót a baiaionfűrdői állami felső népiskolához; — Pilászy Margit breznóbányai állami polgári iskolai rendes tanítónőt a satorajai-ujhegyi állami polgári iskolai rendes tanítónővé; Debreczeni Márton ballasa-gyarmati állami polgári iskolai rendes tanítónőt a szilágy-csehi állami polgári iskolához helyezte át s egyzersmind az igazgatói teendőkkel is megbízta. Pályázatok. A budapesti állatorvosok főiskola körben-tani intézetének szolgái állásra, szeptember 15-ig; — a békesi főgimnáziumhoz egy matematika-fizika tanszékére, egy vallás-tanári tanszékére augusztus 23-ig.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, augusztus 12.

A maximum észak felé, Észak-Oroszország és Skandinávia felé húzódtott, helyet engedve a kontinensre nyomuló atlanti oceáni és fekete-tengeri depresszióknak, nyugatról pedig egy maximum nyomult a Pyreneusok felé. Az idő európaszerint felülszelebb fordult és nyugatról zivatarok képződése indult meg. A hőmérséklet eloszlása változatlan. Nálunk az idő normális hőmérséklettel országsszerte derült és száraz volt. Kiállítás: Megkülönböző nyugati légáramlással változókéony idő várható, helyenkint zivataros esővel és némi lefűtéssel.

Vizállás.

Table with columns for location (e.g., Dunánál, Duna, Körös, Tisza) and water level measurements (e.g., Aug. 12., Aug. 13.).

Advertisement for 'Nem hitéget, mint lidőrefény' (Not a lie, like a firefly) with details about a bank and its services.

Advertisement for 'Akar Pesten jól mulatni!' (Want to have fun in Pest!) featuring a shoe and a list of items for sale.

Advertisement for 'Dósa Kálmán' (Dósa Kálmán) a furniture store, listing various items like tables and chairs.

Advertisement for 'Titkos betegségek ellen' (Against secret diseases) by Dr. KAJDACS, featuring electrotherapy and massage treatments.

Large advertisement for 'Németül tanító nélküli!' (Without a German teacher!) for learning German, featuring a large floral graphic and the name Roder-féle.

Színházak, szórakozó helyek.

FOVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. augusztus hó 13-án.
Budapest szépe.

Látványos operette 6 képből Irták: Faragó Jenő és Márkus Géza. Zenéjét szerzte: Barna Izsó.
Kezdeté 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Kedd, 1901. augusztus hó 13-án.

Svíhákok.

Víg operette 3 felv. Zenéjét szerz. Ziehrer C. M. Magyarostották Feld Aurél és Mérei Adolf.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. augusztus hó 13-án.

Estzer.

Bibliai melodráma 3 felvonásban. Irtá Zöldi Márton. Zenéjét szerzte Singer Nándor.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Fővárosi Orfeum

(Nagymező-utca 17.)

TÖKÉLETESEN ÚJ SZEMÉLYZET.

Kitűnő konyha, olcsó árak.

Belpó-díj --- 2 kor.
Erkélytűfés --- 1 kor. 60 fill.
Narznai úthely --- 1 kor.

6 Félévi béreltjegy (150 előadás) 40 kor.

MEGNYILIK augusztus 15-én

ŐS-BUDAVARA

Ma, kedden, esti 6 órától reggel 4 óráig
főnyes kiváltság mellett

nagyszerű remek varieté-műsor

a Korvintéri nagyterem-pod. Még csak rövid ideig.

Versenyen kívül! Páratlan tetszés!

The Louisiana Amazon Guard

a világhírű 6 délamerikai nőger áncsos és táncosnő. Elsőször Európában. Fellépnek továbbá Harry Lamore, a fennemlélt androményűző, Angelo először, Sisters Morden angol duett, Hilaris és Tordant, Pietro Basalari és a többi újonnan szerződött különlegesség.

— A m. kir. bécsi honvéderületi zenekar hangversenye. —

A „Felles-Praprice” vendégszínháza.

BEN-ALI-BEY varázsszínháza

Számos érdekes szórakozás.

Belpó-díj 60 fillér. Gyermeknek 12 éven alól 20 fillér. A kedvencműve Jozsef minden előadásban.

— A földalatti villamoson éjjel 1/2 óráig közlekedik. —
Társasokosk egész éjjel.



Az angol Premier Helical kerékpárok

27 év óta legjobb hírnevűek a világon.

Kiállítás anyag és munka tekintetében felülmúlhatatlan!

A délafrikai tábori csendőrség

Évek óta a Premier kerékpárokat használja, mert azok a legrosszabb területeken is beváltak!

Gyárak (Angolország) Coventry, Nürnberg-Doos és Eger.

Kapható az eredeti gyári árakon, esetleg igen előnyös árrétekel feltételekkel a magyarországi fővárosokban.

Láng Jakab és Fia

kerékpár nagyraktárában

Budapest, József-körút 41. Fiók-üzlet: Rottenbiller-u. 1.

Árjegyek ingyen.

Használt kerékpárok legmagasabb árban becsorítottatnak.

Saját szakértői javító-műhely.

BAYER-féle

Magyar turista-tapasz

Tyukszem, bőrkéreg

és bőrkeményedés

ellen biztosan és gyorsan ható szer.

1 eredeti tekercs 80 fill.

1 korona beklidőse mellett bérmentő.

Kapható a legjobb gyógyszár-ban, drogeriákban és a tapasz-gyártójánál.

Vöröskereszt gyógytár

Budapest, VI. Andrássy-ut 84.

Budapest, VI. Andrássy-ut 84.



Göz- és porcellán kád-fürdők, nyári uszoda, hidegvíz-egységintézet, villamos-fürdők.

Erzsébet-körút 51.

A gőzmosóda gyorsan és pontosan teljesíti megbízását.

Szenzációs.



A világ legkisebb limonade és szikvízkészüleke.

Egyszerű, kellemes, olcsó.

Vezérképviselőség Magyarország részére Budapesten:

Kertész Tódornál, Geittner és Rauschnál, Kristóf-tér. Andrássy-ut 8.

A NAGYKANIZSAI Felső Kereskedelmi Iskolánál,

melnyek értségi bizonyítványa az egyévi önkéntes katonai szolgálatra jogosít, a tanulók beírás szeptember 1, 2. és 3. napján oszkoztottnak. Az 1-1 osztályba felvehető tanulók száma korlátolt lévén, kívánatos, hogy különösen az alsó és középső osztályba belépni óhajtok már szept. 1-én jelentkezzenek. Bővebb felvilágosítást készséggel ad, és az intézet évi értesítjét kívánatra küldi.

A Gyöngyös-visontai bortermelők szöveteleke mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja 1898. és 1900. években termelt

borait

a következő árakban szállítja: hektója
1900. évi visontai nehéz vörös (birkavör) 80 kor.
1900. évi visontai vörös --- 60 ---
1900. évi gyöngyösi sillerbor --- 40 ---
1900. évi visontai nehéz fehér pécenybor 60 ---
1900. évi könnyebb asztali fehér --- 52 ---
1899. évi fehér asztali bor --- 50 ---
Törkölypálinka, saját főzésük --- 120 ---
Orvosi közpénzfizetés vagy utánvétel mellett, ahelyett vasútra szállítva, nördő nélkül. — A hordó felszámítatik, de 30 napon belül visszavetetik.

Gyöngyös-visontai bortermelők szöveteleke mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.



kerestetnek sorsjegyek hav részletfizetésre való eladására "MERCUR" váltóüzleti részv.-társaság Budapest, V., Arany-János-u. 31.

ÉNZT

SORSJEGYEKRE ÉRTEKPAPIROKRA

(visszaadható) teljes szerinti kisebb részletekben is) bármily összegűt igen olcsón ad

Köváry Armin bank- és váltó-üzlet vezetője. IV. k. Ferenclak-tere 9. Gróf Cziráky-palota.

Magyar kir. Államvasutak. Gyors- és teherárak hához szállítása.

A magyar kir. Államvasutak a vasúti közlekedésről 88. §-a alapján már évekkel ezelőtt rendszerezetté azon intézményt, hogy a budapest-józsefvárosi, budapest-nyugati és budapest-dunapályai telephelyek közötti érkező gyors- és teherárakat a címzeteknek saját szerződött fuvarosával házhoz, illetve a feladandó árúkat a lakásból a vasúthoz szállítja, ha a címzett a Duna balpartján a IV-LX. kerületben vagy a tiszváraljai-csopnok lakik.

Ugyancsak ezen szerződött fuvarosával vállalja el a Budapestben helyben rendelt vámárúkat is, melynek ártétele a vasútra bízott; egyúttal a külföldről érkező — házhoz szállított — szállítmányok után kiállítandó árnyilatkozatokat is ezen megbízottja által állítja ki.

Ütánvétel terheit, Budapestben a Duna jobbpartján lakó felek részére szolgál, továbbá terjedelmes, tisztviselő és ogy árú, melyeknek összeszája az egy tonna meghaladja, csakis a vállalkozást köteendő előzetes egyezség alapján szállítatnak házhoz.

Jogában áll azonban minden kinek, hogy a vállalkozó alá való házhoz szállítást igénybe ne vevő, mit az illető állomásokkal egyszerű írásbeli megkereséssel közölhet.

A házhoz való szállítást díjak a következők: a) gyorsárúknál: 10 kg. súlyig --- 30 fillér 10 kg.-25 kg.-ig --- 40 --- 25 kg.-50 kg.-ig --- 50 --- 50 kg.-on felül minden megkezdett 50 kg. 40 --- b) teherárúknál: 50 kg. súlyig --- 40 fillér 50 kg.-on felül minden megkezdett 50 kg. 30 ---

A statisztikai árnyilatkozatok kiállítására a vállalkozó nyilatkozatunként 5 krajcárt számíthat.

Az árak házhoz szállítása esetén, ha az árú fogyasztási vagy vállalkozásnak alávetés nélkül, s ha a címzett a fuvarlevélben kijelölt helyre feltehető, s az árú ottát is vezetik csak a fuvarlevélben felszámított összegű szedetik be.

Ha az árú szállítandóknak vagy fogyasztási áruciknak alávetés megfizetését adó és vámkezelését illetékek is megfizetendők.

A szállítmányozó az árú a lakás vagy üzletteliség azon részére tartozik állítani, mely e célra neki kijelölött.

Ha címzett az árú befuvároszati idején lakásán nincs, a megkereső, esetleg közbejáró le megkeresőtől közbeszólóval külön illeték nem számíthat fel.

Ha azonban címzett a fuvarlevélben kijelölt helyen nem lakik, a szállítandó árú helyét csak a bejelentési hivatal útján lehet meg tudni, a rendes fuvarozási díjon kívül még 10 krajcár fizetésű.

Ha címzett az árú átvételét megtagadja, vagy azt a városnak más, nem a fuvarlevélben megjelölt helyre küldi, a visszavétel, újra való elhozatal, vagy más helyre való szállítása díj díjazásbészertül illeték újból felszámítható.

CRÉME DE FANCHON & 3 saiv véd. jegyget. Rögön fennmarad és szépség arcán. Legjobb a világon. Artármadant Zsoltán! Ké. Nagy. Nagy 1 K. Nagy 2 K. Fővárosi. "URSITS" gyógyszerár. Budapest, Rákóczi-ut 1. Vízkeze 20 fillér. Előleget beki. és az ut. fransz.

660,000 korona nyerhető!

a következő 7 drb eredeti sorsjeggyel:
1 magyar vöröskereszt-sorsjegy,
1 olasz vöröskereszt-sorsjegy,
1 Bazilikai-sorsjegy,
1 3% osztrák főtáhtel-nyerem.-jegy,
3 Józsvi-sorsjegy,
ÉVENKINT 14 HUZÁS,
Legközelebbi húzás má augusztus 16-án.

A fentnevezett hét darab eredeti sorsjegyet eladjuk 36 havi 5 korona 40 filléres részletfizetéssel. Az első részletnek pontosán a várt befizetése után azonnal megküldjük a sorsjegyek sorozatát és számát tartalmazó törvényes részletet, melyek után az összes nyeremények a végéig illetik. — Kés részlet beklidőse esetén három részletet nyugtatunk, tehát egy részletet ingyen. — A teljes befizetés befejeztével a sorsjegyek a végéig korlátlan birtokába mennek át, a ki azokra még körülbelül 40 évig jászik, mely idő alatt

SZALAI ÉS TÁRSA

bank- és váltóüzlet Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. (Dohány-utca sarok.) Pénzkölcsön mindennemű sorsjegyekre és értékpapírokra. Helyi ügynökök az ország minden vidékén felvételek.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP PAP PAP

1 szeszajtható vasgőz 3 db	fr	1 acél sodrony ágybotát	fr
1 kivethető matrac	10.-	1 tengerifü matrac	4.50
1 rongó paplan	1.80	1 afrikus	5.-
1 prima	2.80	1 loszár	12.-
1 csehmir paplan	3.40	1 ablak kőper függöny	8.-
1 satin	3.80	1 tunis	1.50
1 olasz csehmir	4.80	1 gyapjú	5.50
1 szelvény paplan	8.50	1 ággy. 1 szatyorított tonret	6.50
1 fűrés selyem ad. papl. 13.50	2	1 gyapjú	1.50
1 jó vázson paplan lepőz	1.30	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 ággy	1.80	1 ággy	3.80
1 csall. ággytakaró pokróc	1.80	1 ággyelke I.	1.-
1 ággyelke II.	1.80	1 tapaszr ággyelke	1.50
1 jó löpkrőc	1.60	1 mir. jó futószőnyeg	40
1 téli pokróc	4.00	1 mintázott	75
1 szép fall szőnyeg	7.00		

GICHNER JANOS

paplan, matrac és kárpitosok gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.

Árjegyeket kívánatra csak befizetnek, nem telés árú kicseréltetnek, vagy a pénz visszadatik.

STANDARD

életbiztosító-társaság ALAPITTATOTT 1825.

Kivonat az évi jelentésből:

1900. évben elfogadott biztosítások összege 5102 kötvény --- K. 52,349,320
1900. évben kiállított kötvények évi díja --- 2,185,381
185 új járadékszerződésért bevételeztetett --- K. 3,312,980
Halálesetek 1900. évben, a nyereményrész hozzáadásával --- K. 18,280,100
1900. évben esedékessé vált kiházasítási biztosítások --- K. 1,185,727
Biztosítási állomány 1900. nov. 15-én K. 618,854,650

Évi bevétel K. 30,068,940

vagyron K. 240,632,462,84,

szaporodott 1900-ban 10,521,700 koronával.

Elért 100% kamatláb 307/100%

Standard életbiztosító-társaság.

Az 1900. évi nyereményfelosztás eredménye:

Összvágyon a kikitöltött bizottság és a merleg tanúsága szerint --- K. 240,632,462 ---
Levonva az összes kötelezettség K. 226,002,715 ---

Felosztható felesleg K. 14,629,747 ---

a mely következőkép osztatott fel:

A nyereményrészesedéssel biztosítottaknak (az utolsó 5 éven belül esedékessé vált biztosításokra már folyósított 1,134,659.45 összegben felül) --- K. 14,424,813.20
Marad új számlára --- K. 205,493.80

Ha a nyeremények a tőkéhez ceatoltatnának és csak azzal kerülnének kiűzetésre, a fent kiutalt nyereményösszeg

23,947,134.20 korona

tőkeszaporításnak feléne meg.

Az egyes kötvényekre kiutalt nyereménytétel 25%-kal túlhaladja az 1895-ben adott nyereményt.

STANDARD

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG magyarországi főkja Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 4. (STANDARD PALOTA.)

